

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

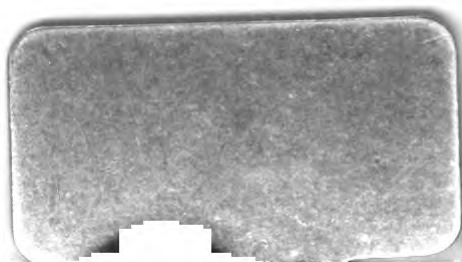
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

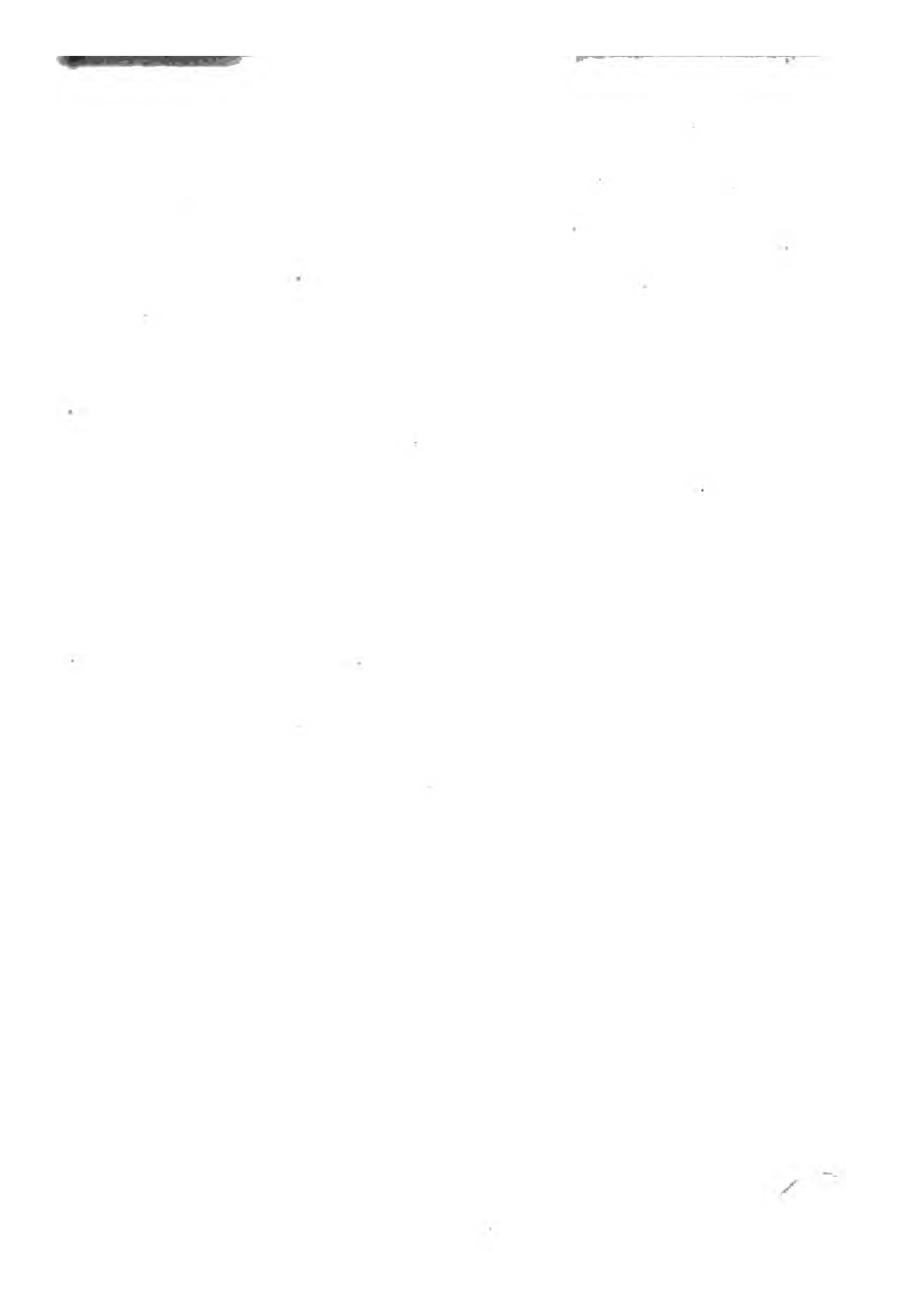

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

29111 e. 15

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM
TEUBNERIANA.

LYCURGI

ORATIO IN LEOCRATEM.

EDIDIT

CAROLUS SCHEIBE.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXV.

1885

BIBLIOTHECA

SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA.

	M. 2		M. 2
Aelianus ed. Hercher. 2 voll.	9.—	Cicero ed. Müller. Pars II. Vol. I,	
— varia historia	—90	Pars IV. Vol. I. II. III, jeder à	2.10
Aeneae comment. ed. Hug	1.35	— ed. Klotz. 5 part. 11 voll., kplt.	22.35
Aeschines ed. Franke.	—90	— orat. selectae ed. Klotz. 2 part.	1.50
Aeschylus ed. Dindorf	1.20	— orationes sel. edd. Eberhard	
— einzelne Stücke	à —30	et Hirschfelder	2.—
— tragoediae ed. Weil		— epistolae selectae ed. Dietsch.	
Alberti Trollus ed. Merzdorf	3.—	2 partes	2.50
Ammianus Marc. ed. Gardthausen.		— epistolae ed. Wesenberg. 2 voll.	6.—
2 voll.	7.20	Commodianus ed. Ludwig. I & II	2.70
Anacreon ed. Rose. Ed. II	1.—	Cornelius Nepos ed. Fleckeisen . . .	—30
Andocides ed. Blafs. Ed. II	1.20	Cornutus ed. Lang	1.50
Annae comnenae porphyrogenitae		Curtius Rufus ed. Vogel	1.20
Alexias ed. Reifferscheid. 2 voll.		Dares Phrygius ed. Meister	1.20
Anthimus ed. Rose	1.—	Demosthenes ed. Dindorf. 3 voll.	4.50
Anthologia latina ed. Riese. I. 1. 2.	7.50	— Auch in 6 Partes, à pars	—75
— lyrica ed. Bergk. Ed. III.	3.—	Dictys Cretensis ed. Meister	1.50
Antiphon ed. Blafs. Ed. II	2.10	Dinarchus ed. Blafs	1.—
Antoninus ed. Stich	1.80	Dio Cassius ed. Dindorf. 5 voll. . .	13.50
Apollodorus ed. Bekker	1.—	Dio Chryost. ed. Dindorf. 2 voll.	5.40
Appollon. Rhodius ed. Merkel	1.—	Diod. Siculus ed. Dindorf. 5 voll.	15.75
Appian ed. Mendelssohn. 2 voll. . . .	9.—	Dionysius ed. Kiefling. 4 voll. . . .	10.80
Archimedis opera omnia. Ed.		Dracontius ed. de Duhn	1.20
Heiberg. 3 voll.	18.—	Eclogae poet. latin. ed. Brandt	1.—
Aristophanes ed. Bergk. 2 voll. . . .	3.—	— poet. graec. ed. Stadtmüller.	2.70
— einzelne Stücke	à —45	Epicorum Graecorum fragm. ed.	
Aristoteles de partibus animal.		Kinkel. Vol. I	3.—
ed. Langkavel	1.80	Erotici script. ed. Hercher. 2 voll.	7.50
— de arte poetica ed. Christ	—60	Euclidis elem. ed. Heiberg. I u. II	8.10
— physica ed. Prantl.	1.50	Eudociae violarium ed. Flach	7.50
— Ethica Nicomachea ed. Susemihl	1.80	Euripides ed. Nauck. Ed. III. Vol. I & II	à 1.50
— Ethica Eudemia ed. Susemihl	1.80	— — — — — Vol. III. Fragmenta	2.70
— de coelo etc. ed. Prantl.	1.20	— — — — — Einzelne Stücke à	—30
— de coloribus, audibilibus,		Eusebius ed. Dindorf. 4 voll.	15.—
physiognomonica ed. Prantl	—60	Eutropius ed. Dietsch.	—30
— politica ed. Susemihl	2.40	Fabulae Aesopicae ed. Halm	—90
— magna moralia ed. Susemihl.	1.20	Fabulae Roman. ed. Eberhard. Vol. I	3.75
— de anima libri III ed. Biehl	1.20	Florus ed. Halm	1.—
Arriani expeditio ed. Abicht	1.20	Frontinus ed. Dederich	1.50
— scripta min. ed. Hercher	1.—	Gaius ed. Huschke	2.70
Athenaeus ed. Meineke. 4 voll.	12.—	Galen scripta minora. Vol. I	
Augustinus iter. ed. Dombart. 2 voll.	6.—	ed. Marquardt	2.10
Aulularia ed. Peiper	1.50	Gellius ed. Hertz. 2 voll.	3.30
Avienus ed. Breysig.	1.—	Heliodor ed. Bekker	2.40
Babrius ed. Schneidewin.	—60	Herodian ed. Bekker	1.20
Boetius de inst. math. ed. Friedlein	5.10	Herodotus ed. Dietsch. 2 voll. . . .	à 1.35
— de consolotione ed. Peiper	2.70	Hesiodus ed. Flach	—45
— comm. in libr. Aristotelis περί		Hesychius Milesius ed. Flach.	—75
ἐρμηνείας rec. Meiser. 2 voll. . . .	8.70	Hieronimus ed. Herding	2.40
Bucolici Graeci ed. Ahrens	—60	Historia Apollonii ed. Riese	1.—
Caesar ed. Dinter, kplt.	1.50	Historici Graeci minores ed. Din-	
— ed. Dinter. 3 voll.	à 1.—	dorf 2 voll.	8.25
— de bello Gallico. Ed. min.	—75	Historicorum Rom. rell. ed. Peter.	4.50
— — — — — civili. Ed. min.	—60	Homeri Ilias, kplt. 1 Band mit	
Cassius Felix ed. Rose	3.—	Einleitung von Sengebusch	2.25
Catullus ed. Müller	—45	— Odyssea, kplt. 1 Band mit	
Catullus, Tibullus, Propertius	2.70	Einleitung von Sengebusch	2.25
Cebetis tabula ed. Drosihn	—60	— carmina, I. 1 (Ilias I)	—75
Celsus ed. Daremberg	3.—	— — — — — I. 2 (Ilias II)	—75
Censorinus ed. Hultsch	1.20	— — — — — II. 1 (Odyssea I)	—75
Cicero ed. Müller Pars I Opera		— — — — — II. 2 (Odyssea II)	—75
rhetorica ed. Friedrich. Vol. I	1.35		

Teubner B 146

B. G. Teubners

Schulausgaben griechischer und lateinischer Schriftsteller mit deutschen Anmerkungen.

	<i>M. λ</i>		<i>M. λ</i>
Aeschylus' Agamem. v. Enger. 2. Aufl.	2.25	Cicero Cato maior von Meißner	
— Perser von Teuffel. 2. Aufl.	1.20	2. Aufl.	— .60
— Prometheus v. Wecklein. 2. Aufl.	1.80	— de finibus bonorum v. Holstein	2.70
— do. — v. Schmidt	1.20	— Somnium Scipionis v. Meißner	
Aristophanes, die Wolken v. Teuffel	1.50	2. Aufl.	— .45
Arrian's Anabasis v. Abicht. I. Heft	1.80	— Laelius v. Lahmeyer. 4. Aufl.	— .60
— II. Heft	2.25	— de legibus von Du Mesnil . .	3.90
Buchholz, Anthologie. I. 3. Aufl.	1.20	Cornelius Nepos v. Siebelis. 10. Aufl.	
— do. — II. 3. Aufl.	1.80	von Jancovius.	1.20
Caesar de bello Gallico von		Curtius Rufus v. Vogel. I. Bd. 2. Aufl.	2.10
Doberenz. 8. Aufl.	2.25	— do. — II. Band. 2. Aufl.	2.25
— de bello civili von Doberenz.		Demosthenes v. Rehdantz. I. Heft.	
5. Aufl.	2.40	6. Aufl. v. Blafs	1.20
Chrestomath. Ciceron. von Lüders.		— do. — II. Heft. I. Abth. 4. Aufl.	1.50
2. Aufl.	2.70	— do. — II. Heft. II. Abth. 3. Aufl.	1.80
Cicero de oratore v. Piderit. Cpl.		Euripides v. Kinkel. I. Phoenissae	— .75
5. Aufl.	4.50	— von Wecklein. I. Medea. 2. Aufl.	1.80
Jedes Buch einzeln	1.50	— — II. Iphigenia in Tauris	1.50
— partitiones orator. v. Piderit	1.—	— — III. Bacchen	1.50
— Brutus von Piderit. 2. Aufl.	2.25	Herodot v. Abicht. I. Band. I. Heft.	
— Orator von Piderit. 2. Aufl.	2.—	Buch I. 4. Aufl.	1.80
— Reden:		— do. — I. Band. II. Heft.	
— für Plancius v. Köpke. 2. Aufl.	1.20	Buch II. 3. Aufl.	1.50
— für Sestius von Koch. 2. Aufl.	1.—	— do. — II. Band. Buch III	
— für Roscius v. Richter. 2. Aufl.	2.—	und IV. 2. Aufl.	2.40
v. Fleckeisen.	— .90	— do. — III. Band. Buch V	
— für Milo v. Richter. 3. Aufl.	— .90	und VI. 3. Aufl.	1.80
v. Eberhard	— .90	— do. — IV. Bd. Bch. VII. 3. Aufl.	1.80
— für Murena von Koch	— .75	— do. — V. Bd. Bch. VIII u. IX.	
— für Sulla von Richter	— .60	3. Aufl.	1.80
— gegen Verres. IV. Buch von		Homer's Odyssee von Ameis u. Hentze.	
Richter. 2. Aufl. v. Eberhard . .	1.20	I. 1. (Ges. I—VI.) 8. Aufl. . .	1.35
— do. — V. Buch. von Richter.	1.20	— do. — I. 2. (VII—XII.) 7. Aufl.	1.35
2. Aufl. von Eberhard	1.20	— do. — II. 1. (XIII—XVIII.) 7. Aufl.	1.35
— Catullar. Reden von Richter.		— do. — II. 2. (XIX—XXIV.) 6. Aufl.	1.35
4. Aufl. v. Eberhard	1.—	— do. — Anhang. 1. Heft. 3. Aufl.	1.50
— für Marcellus etc., v. Richter.		— do. — do. 2. Heft. 2. Aufl.	1.20
2. Aufl. von Eberhard.	— .90	— do. — do. 3. „ 2. Aufl.	1.20
— divinatio in Caecil. v. Richter		— do. — do. 4. „ 2. Aufl.	1.20
2. Aufl. v. Eberhard	— .45	— Ilias v. Ameis u. Hentze. I. 1. 3. Aufl.	— .90
— I. u. II. Philippische Rede		— do. — I. 2. 3. Aufl.	— .90
v. Koch. 2. Aufl. v. Eberhard . .	— .90	— do. — I. 3. 2. Aufl.	1.20
— für Archias v. Richter. 3. Aufl.		— do. — I. 4. 2. Aufl.	1.20
v. Eberhard.	— .45	— do. — II. 1.	1.20
— üb. d. Imperium d. Pompeius		— do. — II. 2.	1.20
v. Richter. 3. Aufl. v. Eberhard	— .60	— do. — II. 3.	1.20
— Briefe von Frey. 3. Aufl. . . .	2.25	— do. — II. 4.	1.50
— Tusulanen v. Heine. 3. Aufl.		(Jedes Heft à 3 Gesänge.)	
I. Heft. lib. I. II.	1.20	— do. — Anhang. 1. Heft 2. Aufl.	1.50
II. lib. III—V	1.50	— do. — Anhang. 2. Heft. 2. Aufl.	1.50
— de officiis von v. Müller. . .	2.25		

	<i>M. 2</i>		<i>M. 2</i>
Homer's Ilias von <i>Ameis</i> u. <i>Hentze</i> .		Plauti Captivi v. <i>E. J. Brix</i> . 4. Aufl.	1.—
Anhang. 3. Heft	1.20	— Menaechmi v. <i>E. J. Brix</i> . 3. Aufl.	1.—
— do. — Anhang. 4. Heft . .	1.20	— Miles gloriosus v. <i>Brix</i> . 2. Aufl.	1.50
— do. — Anhang. 5. Heft . .	1.20	Plutarch's Biographien. I. Philo-	
— do. — Anhang. 6. Heft . .	1.50	poemen u. Flamininus v. <i>Siefert</i> .	
— do. — Anhang. 7. Heft. . .	1.50	2. Aufl. von <i>Blafs</i>	—90
— Ilias v. <i>La Roche</i> . 2. u. 3. Aufl.		— do. — II. Timoleon u. Pyrrhos	
6 Teile, jeder [4 Gesänge] . &	1.50	v. <i>Siefert</i> . 2. Aufl. von <i>Blafs</i> .	1.50
Horaz Oden von <i>Nauck</i> . 11. Aufl.	2.25	— do. — III. Themistokles	
— Satir. u. Epist. v. <i>Krüger</i> . 10. Aufl.	2.70	und Perikles von <i>Blafs</i> . 2. Aufl.	1.50
— Sermonen von <i>Fritzsche</i> . I.	2.40	— do. — IV. Aristides u. Cato	
— II.	2.—	von <i>Blafs</i>	—90
Isokrates v. <i>Schneider</i> . I. Bd. 2. Aufl.	1.20	— do. — V. Agis und Kleo-	
— do. — II. Bändchen. 2. Aufl.	1.50	menes von <i>Blafs</i>	—90
Livius, Buch I. Von <i>M. Müller</i> .	1.50	— do. — VI. Tib. et G.	
— Buch II. Von <i>M. Müller</i> . .	1.50	Gracchus von <i>Blafs</i>	—90
— Buch XXI v. <i>Wölflin</i> . 3. Aufl.		Quintilian. X. Buch. Von <i>G. T. A.</i>	
v. <i>Luterbacher</i>	1.20	<i>Krüger</i> . 2. Aufl.	—75
— Buch XXII v. <i>Wölflin</i> . 2. Aufl.	1.20	Sophokles v. <i>Wolff</i> u. <i>Bellermann</i> .	
— Buch XXIII von <i>Wölflin</i> u.		I. Ajax. 3. Aufl.	1.20
<i>Luterbacher</i>	1.20	— do. — II. Electra. 3. Aufl.	1.20
— Buch XXIV von <i>H. J. Müller</i>	1.—	— do. — III. Antigone. 4. Aufl.	1.20
— Buch XXV von <i>H. J. Müller</i>	1.20	— do. — IV. König Oedipus.	
— Buch XXVI von <i>Friedersdorff</i>	1.20	2. Aufl.	1.20
— Buch XXVII von <i>Friedersdorff</i>	1.20	— do. — V. Oidipus auf Kolonos	1.50
— Buch XXVIII v. <i>Friedersdorff</i>	1.20	Supplement. lect. graec. v. <i>Hoffmann</i>	1.50
Lucian v. <i>Jacobitz</i> . I. Bändchen. 2. Aufl.	1.20	Tacitus Histor. von <i>Heraeus</i> . I.	
— do. — II. Bändchen. 2. Aufl.	1.20	3. Aufl.	1.80
— do. — III. Bändchen	1.20	— do. — II. 3. Aufl.	1.80
Lykurg's Redeg. Leokrat. v. <i>Rehdantz</i>	2.25	— Annalen v. <i>Draeger</i> . I. 4. Aufl.	2.40
Lysias' Reden v. <i>Frohberger</i> . I. Bd.		— II. 3. Aufl.	2.25
2. Auflage v. <i>Gebauer</i>	4.50	— Agricola von <i>Draeger</i> . 4. Aufl.	—60
— do. — II. Band	1.50	— dialogus von <i>Andresen</i> . 2. Aufl.	—90
— do. — III. Band	1.50	Terentius Hauton Timorumenos	
— do. — kleinere Ausgabe . .	3.—	von <i>Wagner</i>	1.20
Auch in 2 Heften &	1.50	— Phormio von <i>Dziatzko</i>	1.20
Ovid's Metamorphosen v. <i>Siebelis</i>		— Adelphoe von <i>Dziatzko</i>	1.50
u. <i>Polle</i> . I. Heft. 12. Aufl. . .	1.50	Theokrit v. <i>Fritzsche</i> . 3. Aufl. v. <i>Hiller</i>	2.70
— II. Heft. 11. Aufl.	1.50	Thukydidēs von <i>Böhme</i> . I. Band.	
— Fasten von <i>Peter</i> . I. 2. Aufl.	2.70	1. Heft. 5. Aufl. v. <i>Widmann</i> .	1.50
— do. — II. 2. Aufl.	—90	— do. — I. Bd. 2. Hft. 3. Aufl.	1.50
Phaedrus v. <i>Siebelis</i> . 5. Aufl. v. <i>Eckstein</i>	—75	— do. — II. „ 1. „ 3. „	1.50
Platon's Schriften. I. Bdchn.: Die		— do. — II. „ 2. „ 3. „	1.50
Vertheidigungsrede d. Sokrates		Vergils Aenels von <i>Kappes</i> . I. Heft.	
u. Kriton von <i>Cron</i> . 8. Aufl. . .	1.—	3. Aufl.	1.20
— do. — II. Bdchn.: Gorgias		— do. — II. 3. Aufl.	1.20
von <i>J. Deuschle</i> . 3. Aufl. . . .	1.80	— do. — III. 2. Aufl.	1.20
— do. — Anhang v. <i>Deuschle</i>	—90	— do. — IV. 2. Aufl.	1.20
— do. — III. Bdchn.: Laches		— Bucolica u. Georgica v. <i>Kappes</i>	1.50
von <i>Cron</i> . 4. Aufl.	—75	Xenophons Anabasis v. <i>Vollbrecht</i> .	
— do. — III. 2: Euthyphron		2 Bdchn. 7. u. 6. Aufl. . . &	1.50
von <i>M. Wohlrab</i> . 2. Aufl.	—45	— Memorabilien von <i>R. Kühner</i> .	
— do. — IV. Bdchn.: Prota-		4. Aufl.	1.50
goras von <i>J. Deuschle</i> . 4. Aufl.	1.50	— Cyropädie von <i>Breitenbach</i> .	
— do. — V. Bdchn.: Symposion		1. Heft. 3. Aufl.	1.50
von <i>Hug</i>	3.—	— do. — 2. Heft. 3. Auflage	1.50
— do. — VI. Bdchn.: Phaedon		— Griechische Geschichte von	
von <i>Wohlrab</i> . 2. Aufl.	1.50	<i>Büchschütz</i> . I. Bdchn. 5. Aufl.	1.50
Plauti Trinum. v. <i>E. J. Brix</i> . 3. Aufl.	1.20	— do. — II. Bdchn. 4. Aufl.	1.50

LYCURGI

ORATIO IN LEOCRATEM.

EDIDIT

CAROLUS SCHEIBE.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXV.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

In edenda Lycurgi Leocratea, ad quam tam multi nuper tamque eruditi homines studia sua contulerunt, ut qui denuo in ea operam suam curamque collocet abundantia copiarum paene obrui videatur, idem feci quod in praefatione ad Lysiae orationes curandum putavi, ut et quicquid aut ex mea aut ex aliorum coniectura de scriptura codicum mutandum esse censerem diligenter notarem, et insignirem discrepantias, quibus mea recognitio discederet ab Imm. Bekkeri, Maetzneri, Baiteri Sauppique doctissimorum virorum editionibus. Librorum autem manuscriptorum principem et habui et imprimis sequutus sum Crippsianum A, non modo ab Imm. Bekkero, sed etiam ab Osanno et Dobsono excussum, cui bonitate auctoritateque si non parem at certe proximum esse constat Laurentianum B, ceterorum LPZ ut deterioris notae codicum testimonio, nisi ubi in illis melioribus aperte peccatum videretur, fidem tribui nullam. Ceterum moneo, quae verba contra librorum mscr. auctoritatem addenda esse existimavi, ea uncis ita a me inclusa esse, ut asteriscum intersererem [*], quae exterminanda, nudis uncis [].

§. 1. ὧ Ἀθηναῖοι ABZ (Turr.*). ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι cett. (Bk. M.). || ὑπερ ὑμῶν Taylorus (Turr. coll. §. 20. 76. 146. 149.). ὑπερ ἡμῶν libri (Bk. M.***) || Λεωκράτη libri (Bk. M.). Λεωκράτην Turicenses. Etsi enim inde a Demosthenis aetate formam in ην desinentem regnare probe scio, tamen codicibus et hoc loco et §. 141. obsecundandum esse putavi. Neque vero §. 150. Λεωκράτην dedissem, nisi hoc, siquidem Dobsono fidem habere licet, in optimo A, quamvis solo, inventum esset. || τὸν προδόντα αὐτῶν Bekkerus (M. Turr.). τὸν προδόντα αὐτὸν libri. προδόντα αὐτὸν sine articulo Ald., quod tutatur Bakius in schol. hypomn. III. p. 102. || §. 2. Πονε ἀπαραιτήτους δικαστὰς auctore Tayloro cum Turr. omisi puerilem glossam (Fr. A. Wolf. ad Dem. Leptin. p. 495, 1. ed. Reisk.) μὴ παρέχοντας συγγνώμην, a

*) i. e. editores Turicenses s. Baiterus Sauppique.

**) i. e. Bekkerus Maetznerus.

Bekk. inclusam, defensam a Maetznero. Cfr. Halm. in Actis philol. Monac. III. p. 123 sqq. || §. 3. ἐν ταύτῃ] ἐν αὐτῇ Reisk. ἐνταῦθα Coraes. εἰς αὐτὴν Jenickius in symbolis crit. in Lycurgi Leocr. (Lips. 1843.) p. 6. || §. 4. δεύτερον δ' ἢ τῶν δικαστῶν ψῆφος — παραδιδούσα κρίσις] δεύτερον δ' ἢ τῶν κατηγορῶν μῆνυσις, τρίτον δ' ἢ τῶν δικαστῶν ψῆφος G. A. Hirschig. in Philologo V. p. 328. Frustra: κρίσις enim perinde atque κρίνειν de accusatore quoque dici vix est quod demonstratur. V. Tayl. ad h. l. Fr. A. Wolf. ad Dem. Lept. p. 484, 6. ed. Reisk. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 253. || παραδιδούσα Bekker. (Turr.) παραδοῦσα libri (M.). || ὑπ' ἀμφοτ. Reisk. ἐπ' ἀμφοτ. libri. || αὐτῶ] αὐτῶ Bekk., vereor ut e codd. Cfr. Blum. praefat. ad Leocr. p. XXVII. || §. 6. καθιστάναι Stephanus (omn. ed.). καθεστάναι libri. || §. 8. ὥστε μῆτε κατηγορίαν μῆτε τιμωρίαν ἐνδέχασθαι εὐρεῖν ἀξίαν, μηδὲ ἐν τοῖς νόμοις — τῶν ἀμαρτημάτων libri. V. Meierus de Lycurgo (pone Gust. Kiesslingii fragmenta Lycurgea) p. CXLII. sq. — Jenick. l. d. p. 7. ita coniecit: ὥστε μῆτε τὴν κατηγορίαν (imo τῇ κατηγορίᾳ Dem. 14. de symmor. §. 6. Xen. Hier. 4, 4.) τιμωρίαν ἐνδέχασθαι εὐρεῖν ἀξίαν, μηδὲ ἐν τοῖς νόμοις ὀρίσθαι, omissis illis τιμωρίαν ἀξίαν τῶν ἀμαρτημάτων. — Bekkerus μῆτε κατηγορίαν — εὐρεῖν ἀξίαν uncis inclusit, Turr. sola verba μῆτε κατηγορίαν omiserunt. || §. 9. μῆτ' ἐν τοῖς Bekk. (Turr.). μὴ ἐν τοῖς libri (M.). || ἐπίδοξον εἶναι primus Ernesti, deinceps Schaubius, Baiterus, ego (in observatt. in or. Atticos p. 18). ἐπίδοξον εἶναι γεγενῆσθαι libri, unde Valckenar. ad Herod. IV. 11. ἐπίδ. εἶναι γενήσεσθαι (prob. Maetzner. Freudenberg. ad Heinrichii schedas Lycurgeas Bonn. 1850. p. 13.). ἐπίδ. εἶναι γενέσθαι Lobeck. ad Phryn. p. 133. (Bk.). || διὸ] Ante hoc voc. omisi cum Turr. verba e §. 8. huc illata ὡς μῆτε κατηγορίαν μῆτε τιμωρίαν ἐνδέχασθαι εὐρεῖν ἀξίαν: incluserat Bekk. || ὅσα δὲ μὴ σφόδρα — προσαγορεύσας sana puto: ad ὅσα δὲ μὴ σφόδρα intelligendum e superioribus διωρικῶς, perinde ac si dixisset orator ὅσα δὲ μὴ σφόδρα (non prae-fracte, non adeo. Schaefer. ad Dem. de F. Legat. p. 447, 26. §. 332. = non accurate, non diserte) διώρικε ἀλλὰ περιεῖλ. κ. τ. λ. Reliqua quae Meierum aliosque offenderunt, me non item. || §. 11. βουλευέσθε Tayl. (Bk. Turr.). βούλεσθε libri. || §. 13. εὐορκοτάτην τὴν Bekk. in add. (Turr.). Libri art. om. || [ἀδύνατον γὰρ ἔστιν ἄνευ τοῦ λόγου — τὴν ψῆφον] Bekkero auctore seclusi: nam et concinnitatem turbant et ad sententiam sunt supervacanea vel tum, si G. Hermanni coniecturam in Soph. Antig. praef. p. XIV. prolatam ἄνευ τοῦ ἀλόγου amplectare, quam receperunt Turr. || §. 14. τε γὰρ libri (M. Turr.). τε om. Bekk. || ἀπαγγελίαν Tayl. (Turr.). ἐπαγγελίαν libri. V. §. 15. 18. 19. || §. 15. οἱ ἴσασι — διαπεπραγμένοις ὄντα cum Frankio transposita malim post verba §. 14. παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἔσται λόγος. Turr. in ed. I. οἱ ad οἰκουμένην rettulerunt, quod hoc quidem loco fieri non posse recte animadvertit Frankius. Meiero aliquid humani accidit. || τούτων πλεῖστον Reisk. (M. Turr.). τούτω πλεῖστον libri. Alteram Reiskii emendationem τούτου πλεῖστον recepit Bekk. || δόξοιτ' ἄν] δόξαιτ' ἄν Dobr. et G. Herm. de part. ἄν p. 167. Sed v. Meutzner. in

Zimmermanni annal. schol. 1833. p. 432. || §. 16. οἰκούντων] μετοικούντων G. A. Hirschig. in Philol. V. p. 328. At tunc non solum μέτοικοι, sed etiam hospites ac peregrini ad urbem defendendam adhibebantur, ut bene observaverunt Morus et Blum. V. Boeckh. oecon. polit. I. p. 364. sq. ed. II. || καθ' ὅ τι] ὄντιν' G. A. Hirschig. l. d. Sed v. Saupp. in ed. I. Adde Bernhardy synt. Gr. p. 146. || §. 17. ἐξορμούσης Tayl. (ed. omn.). ἐξορμώσης libri. || κατέλειπεν Bekk. (Turr.). κατέλιπεν libri (M.). || οὐδὲ τὴν ἀκρόπολιν Heinrich. (Turr.). οὔτε τὴν ἀκρόπ. libri (Bk. M.). Cfr. Halm. l. d. p. 131. sq. et Saupp. ad h. l. || σώσοντας Tayl. (ed. omn.). σώσαντας libri. || §. 19. φυγόντα Fr. A. Wolf. ad Leptin. p. 277. (Bk. Turr.). φεύγοντα libri (M.). || [ἴσασιν*] add. Ald., om. libri. || ὃν καὶ ὑμῶν — αὐτοῖς.] Locus conclamatus, cui variae sunt a doctis adhibitae medendi rationes: satis erit commemorasse conlecturas Franzii (cfr. Halm. p. 132) ὡς καὶ μεγάλου ἀλτίος βλάβους εἶη τὴν πεντηκοστὴν μετέχων αὐτοῖς, Sauppian ὡς καὶ μεγάλα βεβλαφῶς εἶη τὴν πεντ. μετέχων αὐτοῖς, quam rationem probans Jenick. l. d. p. 11. accuratius etiam scripsit: ὡς καὶ μεγ. καταβεβλαφῶς εἶη τὴν πεντ. μετ. αὐτός. Equidem ἐπέχω. || §. 20. τούτων ποιῶσιν, ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς δημοκρατίας κλητεύσομεν αὐτούς.] Sic distinxit Baiterus. Bekk. virgulam posuit post δημοκρατίας, omisam post ποιῶσιν. Ceterum scripsi κλητεύσομεν Tayloro auctore pro eo quod in libris est κλητεύσωμεν (Bk. Turr.). || §. 21. ἐν γειτόνων Saupp. (ep. crit. ad G. Hermannum p. 106 sq.). ἐκ γειτόνων libri Bekkeri (Bk. M. Turr.). Prius scribebatur ἐς γειτ. || §. 22. Ξυπετεῶνα e libris restitui, solus Z depravate habet Ξυπετρώνα. Taylor.: Ξυπεταιῶνα, quem interpretes sequuti sunt omnes. Sed v. Stephan. Byz. I. p. 481. ed. Meinek. Ξυπετή, δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς. ὁ δημότης Ξυπετεῶν, ὡς Μακεδῶν („ὡς Μεδεῶν?“ Mein.). In inscriptionibus omnibus sunt Ξυπεταιόνες. Corp. Inscr. n. 172. 251. Tit. naval. XIII. d. 169. 180. XIV. b. 41. e. 150. Rossii dem. Ath. n. 5. (p. 20.), apud Harpocr. p. 134, 6. in optimis codd. Ξυπεταίονες. Ceterum cfr. Saupp. in fragm. Hyperid. or. Att. II. p. 284. || οἰκίαν, ἀποδόσθαι recte distinxerunt Turr. cfr. §. 23 extr. V. Meier. l. d. p. CXLVI. Cett. virgulam omiserunt. || καὶ ἀπὸ AMZ (M. Turr.). καὶ om. cett. (om. Bk.). || §. 23. μίαν μνᾶν pro vitioso habuerunt Maetzn. et Meier. || ἐνεῖνον ἄν Bekk. (Turr.). Libri ἄν om. (om. Bk. M.). || §. 24. τὴν τοῦ Τιμοχάρους A. τοῦ om. cett. (om. ed. omn.). || §. 26. τὴν Ἀθηναῖν — ὁμῶννον αὐτῇ] „Haec nescio an tollenda sint“ Bekker., cuius sententia mihi magis probatur quam Sauppian et Maetzneri, qui illum accusativum absolutum esse statuunt, partic. ὡς transposita. Verba enim τὴν Ἀθηναῖν — εἰληχναῖαν interpretationis gratia supra τὴν θεὸν suprascripta fuisse et ὁμῶννον αὐτῇ ex inferiore linea huc illata videntur. || οἱ τιμῶντες] In artic. haereo, ut coniciam Lycurgum scripsisse οἱ πολῖται τιμῶντες. || οὔτε πατρώων οὔτε ἰερῶν] Alterutrum οὔτε expungi vulerunt. οὔτε ἐθῶν πατρώων οὔτε ἰερῶν Urban. coll. §. 25. probante Hermanno. Meierus οὔτε πατρίων οὔτε ἰερῶν. || Ἡπέριου iam Hauptmannus (M. Turr.). Bekker. littera minuscula scripsit. || §. 28. παρεκα-

λεσάμην] προῦκαλεσάμην Tayl. probante Meiero. V. Schoemann. ad Isaeum p. 384. sq. || §. 29. τὸν πάντ' αὐτῶ ego de mea coniectura scripsi: τὸν πάντων AB. τῶν πάντων LPZ. τὸν πάντων [τῶν] Bekker. τὸν παρὰ τῶν Schoemann. ad Isae. p. 332. (Turr.). τὸν πάντα Doberenz. || δημοτικὸν libri (Bk. M.). δημοτικώτατον primus Ernesti ad Callim. hymn. in Del. 88., dein Reisk. (Turr.). Iis quae a Maetznero, Meiero, Freudenbergio allata sunt adde Aeschin. de f. Leg. §. 11. Dem. Mid. §. 111. Plat. Symp. p. 205. D. || §. 30. τοῖς ἰδίοις κινδύνοις Reisk. coll. §. 104. (M. Turr.). τοὺς ἰδίους κινδύνους libri. Taylorus inclusit itemque Bekk. — Halm. l. d. p. 136 sq. add. κινδυνεύων vel ὑποστάς. || [τούτους*] ego de meo addidi (Intell. τοὺς οἰκέτας καὶ τὰς θεραπαίνας). Possis etiam, sed collocatione verborum minus commoda: διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτῶ τούτους. || ἑαυτῶ Stephan. (M. Turr.). ἑαυτὸν libri (Bk.). αὐτὸν Reisk. (intell. τὸν ἔλεγχον). || τῶν γενομένων Bekk. in add. — λεγομένων libri (Bk. M. Turr.). Illud oppositis τὰ μὴ ὄντα flagitatur. || §. 31. ἀραῖς] γραφαῖς huic loco magis convenire dicit Meier. || ὡσπερ ἡμεῖς Ald. (Bk. M. Turr.). ὡσπερ ὑμεῖς libri. || §. 32. παραγαγεῖν; κατὰ libri (M. Turr.). παραγαγεῖν; [τοὺς οἰκέτας.] κατὰ Bekk. cum Ald. || γούν Dobraeus. τοίνυν libri (ed. omn.). || §. 34. βασανίζειν Tayl. (Turr.). καὶ βασανίζειν libri (Bk.). || §. 36. Τπερίδου cum Ald. Turr. Τπερίδου libri (M. Bk.). V. imprimis Saupp. Or. Att. II. p. 275 sq. || §. 37. ἀφειμένοι A. G. Becker. e Suida v. πεπορημένος coll. §. 40 (M. Turr.). ἀφιέμενοι libri (Bk.). || §. 38. τὴν αὐτοῦ libri (Bk. M.). τὴν αὐτοῦ Turr., scilicet ob collocationem pronominis αὐτοῦ, quae sola caussa me non movet: nam exempla non pauca αὐτοῦ etiam adiectivi instar poni posse luculenter demonstrant: hoc autem loco αὐτοῦ necessarium est. || οἱ ναοὶ Turr. οἱ ναοὶ τῶν ἱερέων libri. τῶν ἱερέων incluserunt Bekk., Maetzn. alii. V. Heinrichii sched. Lycurg. ed. Freudenberg. p. 20 sqq. || §. 39. ἄτακτον αὐτὸν Turr. ἄτακτον τὸν αὐτὸν libri. ἄτακτον ἑαυτὸν Bekk. || τῶ [δήμῳ*] Bekk. cum Ald. Utrumque deletum volunt Osannus, Maetzn., Turr., Meierus malebat τῶ στρατοπέδῳ, quod penderet e verbis τὸ γεγονὸς πάθος. || ἐπὶ Bekk. (Turr.) ἐν libri. Quem locum qui ἐν tutantur afferunt e Lysiae or. 13. §. 12, is a nostra ratione alienus est. ἐν per ipsum perfectum συμβεβηκόσιν ferri nequit. || §. 40. ὀρωμένας] Coniecerunt ὀδυρομένας, φερομένας, οἰστωμένας, στρωφωμένας, ὀρρωμένας, θροομένας: equidem aliquando suspicatus sum scribendum esse ξωομένας verbum epicum huic loco convenire ratus: atque etiam aliis locis Lycurgi sermo altius assurgit, velut §. 50. 75. 143. 149. V. Saupp. ad §. 109. — Vulg. tuentur Halm., Maetzn., Turr. || §. 40. ἀφειμένους Suidas (M. Turr.). ἀφεμένους libri. ἀφιεμένους Bekkerus. || ὅλην τὴν πόλιν τότε ἐπὶ γήρως ὁδῶ περιφθειρομένους Suidas (ed. omnes, nisi quod τότε omitunt). ὅλην πόλιν ἐπὶ γήρως οὐδῶ διαφθειρομένους libri Lycurgi. || §. 41. ἐπιτίμους Baiterus (Turr.). ἐντίμους libri (Bk. M.). || πρότερον A, si Osanno fides (Turr.). πρῶτον cett. libri. || §. 43, ἐγκαταλιπόντα Ald. (Bk. Turr.). ἐγκαταλείποντα libri. || §. 44. νεῶ Pierson. ad Moer. p. 265. (Bk. M.). νεοὶ libri. ναοὶ Augerus (Turr.). || παρέσχετο τάξι] „Malim παρέσχε. cfr. §. 43.

57. 78 extr. 152.“ Bekk. Sed v. Halm. l. d. p. 145 sq., Turr. in ed. I., Maetzn. || §. 45. μηδὲ ξυνεπενεγκεῖν ego de mea coniectura dedi: „ne inferias quidem una cum ceteris afferre“. ἐπιφέρειν enim usitatum de inferiis afferendis verbum esse ostendunt loci Thucyd. 2, 34. 3, 58. Isocr. 9. §. 1. Plut. Pericl. 35. extr. V. Schoemann. ad Isae. p. 398. — μηδὲ ξυνεγκεῖν AB. μηδὲ ξυνεπενεγκεῖν LP (ed. omn.). μηδὲ συνενεγκεῖν Z. Jenick. l. d. p. 14. μηδὲ ξυνεπενεγκεῖν defendens item ut ego ad munera, quibus ornare solebant defunctos, refert. Sed simplex φέρειν ita usurpatum esse nego pro ἐπιφέρειν. Coraes coniecit μηδὲν ξυνεπενεγκεῖν. Dobraeus: μηδὲ ξυνεξενεγκεῖν deletis verbis μηδ’ ἐπ’ ἐκφορὰν ἐλθεῖν. Maetzn. : μηδὲ ξυνεπενεγκεῖν. || αὐτῶν] αὐτῶν ἑαυτοῦ Reisk. αὐτῶν αὐτοῦ Jenick. p. 15. || §. 46. τοὺς τοιοῦτους λόγους τῶν δημοσίων ἀγῶνων Reisk. (Turr.). τοὺς τοιοῦτους τῶν δημοσίων ἀγῶνας libri. τῶν τοιοῦτων τοὺς δημοσίους ἀγῶνας Maetzn. τοῖς τοιοῦτοις τοὺς δημοσίους ἀγῶνας Frankius. V. Meier. de Lyc. p. CL. || τὰς αὐτῶν Turr., qui tamen non receperunt. Libri art. om. (om. ed. omnes). || ἀνάλωσαν libri (Bk. M.). ἀνήλωσαν cod. Mureti in var. lect. XVII. 6. (Turr. coll. Benselero ad Isocr. Areop. p. 133. sq.). || §. 48. ἀρίστοις ἀνδράσιν A. ἄριστα ἀνδράσιν cett., unde G. Hermannus τοῖς ἄριστα ἀνδραγαθήσασιν, Frankius τοῖς ἄριστα omisso ἀνδράσιν, Meier. l. d. ἀριστεύσασιν. || καταλελοίπασιν Bekk. in add. (M. Turr.). ἐγκαταλελοίπασιν libri. || ἐνθαπερ ἐτάχθησαν Markland. ad Lysiam p. 95. (or. 2. §. 31.). ἐνθα παρετάχθησαν libri (ed. omn.). Cfr. Herod. I. 30. VII. 228. || §. 49. ταῦτα γὰρ libri. ταῦτα δὲ Auger. et Bekker. (Turr.). Nexus hic est: „illi, quamvis victi, tamen tanquam victores obierunt: libertas enim et gloria virtutis (ταῦτα γὰρ ἀμφοτέρα) illis praesto sunt: sunt enim haec ambo belli praemia.“ Causa igitur quum altero membro ταῦτα γὰρ ἀμφοτέρα contineatur, huius explicandae gratia praeponitur ea enunciatio, quae proprie sequi debebat. Prius enim γὰρ explicativum est, causale alterum. Ita finge haec scripta esse: ἀπέθανον. ἐλευθερία γὰρ καὶ ἀρετὴ (ταῦτα γὰρ ἀμφοτέρα τὰ ἄθλα τοῦ πολέμου τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστίν) τοῖς τελευτήσασιν ὑπάρχει: nihil erit quod reprehendas. Simili modo conformata oratio est in Plat. Apol. Socr. p. 39. D. sq. pariterque part. γὰρ ad eam quae sequitur enunciationem spectat in Lys. or. 12. §. 15. Aliter vulg. tueretur Halm. l. d. p. 147. || ἡττησθαι τοὺς Tayl. (Turr. coll. Isocr. or. 4. §. 92.). ἡττης αἰτίους τοὺς libri. || φόβον. μόνους] φόβον ἀμυνομένους· μόνους Winkelmannus in diurnis antiquit. 1842. p. 289., alii alias coniecturas protulerunt. Sed v. Lobeck. in Paralip. II. p. 513 sq. et Freudenberg. l. d. p. 24. || §. 50. ἂν ἀλσχυνηθείην Bekker. (Turr.). Libri ἂν om. (om. M.). || §. 51. εὐρήσετε δὲ] „immo γὰρ“ Saupp. Sed v. Meier. de Lycurgo p. CLI. || §. 52. οὐδ’ ἐν Tayl. (M. Turr.). οὐδὲν libri (Bk.). — V. Blum. in addendis. || ἐν Ἀρείῳ Bekk. in add. (M. Turr.). ἐπ’ Ἀρ. libri. || φηγόντας A. G. Beckerus (Turr.). φεύγοντας libri (Bk. M.). || τοῖς πολεμίοις Bekk. (M. Turr.). τοὺς πολεμίους libri. ὡς πολεμίους Ald. (Bk.). || §. 54. πάντων ἄρ’ Heinrich. (Bk. M. Turr. coll. §. 27. 78. 121. Dem. or. 45. §. 70.). πάντων γὰρ libri. || κινδύ-

νεύοντες] Bekk. coni. κινδυνεύουσες. Sed v. Bernhardy synt. Gr. p. 319. et Maetzn. ad h. l. || §. 55. ὡς ῥαδίως] ὡς ῥαδίως coni. Bekk. || ἐκ τοῦ λιμένος edd. veti. εἰς τοῦ λιμένος libri, unde Sauppius coni. εἶσω τοῦ λ., G. Hermann. ἐπὶ τοῦ λ. || §. 56. ὡς ἔμπ.] ὡς deletum vult Bekk. At v. Maetzn. || κατοικεῖν] μετοικεῖν coni. Bekk. Sed v. Halm. l. d. p. 150. et interpr. || πατρῶα Schoemann. ad Isae. p. 218. πάτρια libri. || §. 57. ἐπὶ ἐμπορίαν libri (ἐμπορείαν AB). ἐπ' ἐμπορία Stephan. et Bekk. in add. (Turr.). V. Maetzn. et Lobeck. ad Phryn. p. 475 et 517. || καὶ κατ' libri (M. Turr.). [καὶ] κατ' Tayl. (Bk.). || §. 58. [τῆς*] πεντηκοστῆς Heinr. (Turr.): cfr. §. 19. Andoc. or. 1. §. 133. Dem. or. 59. §. 27. Libri art. om. (om. Bk. M.). || §. 60. δούλην οὐσαν τὴν πόλιν, ὃν δὲ τρόπον Reisk. (Bk. M. Turr.). δούλην δὲ οὐσαν τὴν πόλιν ὃν τρόπον libri. δούλην γε οὐσαν τ. π., ὃν δὲ τρ. Dobraeus prob. Herm. || §. 63. οὐδὲν ἂν γένηται] Corruptam scripturam cum Turr., qui particulae δῆπον in interrogatione negativa tuendae causa conferri iubent Hartung. de partic. Gr. I. p. 286., retinere quam incerti quid ac dubii in orationem intrudere malui. Bekk. aut ἐγένετο aut omissio ἂν γεγένηται scribendum esse censuit, quod quidem defensitavit Baeumlein de modis Graec. p. 207. Halmius l. d. p. 153. ἂν γένοιτο, quod iterum postea proposuit Saupp. in ed. II. || παρὰ τοῦτον Ald. (Bk. M. Turr.). παρὰ τοῦτο libri. || §. 65. ἀπέτειναν libri. ἀπέτεινον Coraes (Turr.). V. Maetzn. || εἶργον libri praeter A, qui εἶργον. V. §. 112. et quae annotavi ad Lysiae or. 6. §. 28. || νόμων libri (M. Turr.). νομίμων Stephan. (Bk.), quod ut verum esse crederem mihi non persuasit Jenick. p. 17: etenim εἶργειν τινὰ τῶν νόμων est exlegem aliquem iudicare. || §. 67. ἀλλ' εἰς] ἀλλ' εἰ Tayl. ἀλλ' οἶον Bekk. Ego in observatt. in orat. Att. p. 53. eiiciendam putavi praeposit. εἰς, ut propter praegressum εἰς huc illatam. Sed v. interpr. || §. 70. μετ' αὐτῶν libri. μετὰ αὐτῶν Turr. μεθ' αὐτῶν Tayl. V. Meutzner. in diurn. antiqu. 1844. p. 176 sq. || ὅμοιον] ὅμοιοι iam bonus Hauptmannus ante hos centum annos proposuerat, idem postea Dobr., haud temere. || §. 71. αὐτοῖς libri (Bk.). αὐτοῖς Turr. || οὐ μεγάλας] οὐ suspectum Bekkero visum, quo sublato tollendam etiam interrogationem esse. Nos vero sustulimus cum Blumio, Maetzn., Turr. interrogationis signum, non tollentes negationem, sed ironice haec dicta esse existimantes. || §. 73. Φασήλιδος Taylor. et Wesseling. ad Diodor. XII. 4. (ed. omn.). Φάσιδος libri. || §. 76. καταισχυνεῖν — ἀμυνεῖν Stephan. (ed. omn.). καταισχύνειν — ἀμύνειν libri. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 330. || ἐπιώρηκεν A (secundum Osannum). Cett. om. v ἐφελκυστικόν (om. omn. ed.). V. Maetzn. ad h. l. Frankius ad Aeschin. Tim. §. 15. Weber. ad Aristocr. p. 146. 446. || ἠσέβηκεν edd. ante Bekkerum: ἠσέβησεν libri (Bk. M. Turr.). || παρασκευασάμενος pr. A. (M. Turr.). παρασκευασμένος BLP. παρεσκευασμένος Z, ut videtur (Bk.). || τιμωρήσεσθε A (M.). τιμωρήσοισθε BPLZ. τιμωρήσαισθε Neoph. Ducas (Bk. Turr.). V. Maetzn. ad h. l. et Frank. in quaestt. Aeschin. (Fuldae 1841) p. 7: nostrum locum neglexit Baeumlein. de modis p. 158 sqq. || §. 77. θέλει libri, nisi quod pr. A θέλη. θέλοι Ald. (Bk.). θέλει Turr., ut assolent. || §. 78

τίνι δ' ἂν τὴν πατρίδα παρέδωκε μείζονα προδοσίᾳ Wesseling. ad Petit. legg. Att. p. 232 (Bk.). Cfr. Freudenberg. in Heinr. sched. Lyc. p. 26. — *προδοσίᾳ* auctore Voigtlaendero (de locis nonn. Lycurgi Schneeb. 1825.) deleverunt Turr., cancellis sepsit Maetzn., probantes utrique reliquam Wesselingii emendationem. *τίνι δ' ἂν τὴν πατρίδα προὔδωκε μείζονι προδοσίᾳ* libri, unde Bergk. coniecit: *τίς δ' ἂν τὴν πατρίδα προὔδωκε μείζονι προδοσίᾳ*; Sed obstat et iuris iurandi formula, cuius singulas partes deinceps persequitur orator et quod supra iam dictum erat *ἢ μᾶλλον προδοτῆς τῆς πατρίδος*. || §. 78. *τιμωρήσεσθε*; *τοὺς* Reisk. (M. Turr.). *τιμωρήσεσθε τοὺς* cett. (Bk.) || §. 79. *τῶν ἀδικημάτων* debebat G. A. Hirschig. in Philol. V. p. 329. Sed v. Maetzn. ad h. l. et H. Stephani thesaur. Didot. I. p. 875. || §. 80. *συχνωῶς* ego de meo correxi. *ἰσχνωῶς* libri mscr. et edd. omnes. Coraes voluerat *ἰκανωῶς*, G. Dindorf. in H. Stephani thesauro *ἰσχυρῶς*. Certe istud *ἰσχνωῶς* sive „stricte“ interpretere (quae sane dubia est significatio), sive „tenuiter“, non convenit huic loco. Sententia: „tamen abunde in iis quae scripta accepimus videre licet eorum virtutem.“ *τὰ γεγραμμένα* enim opponuntur *τοῖς τότε πεπραγμένοις*, ut non opus sit Meieri coniectura *ἐν αὐτοῖς*. || §. 81. *οὐδ' ἐγκαταλείψω* Saupp. (Turr.). *οὐδὲ καταλείψω* libri. || §. 82. *πάντων τῶν* Turr. — Libri art. om. (om. Bk. M.) || §. 83. *ἢ πόλις ἡμῶν* ex LPZ restitui: tum non opus extrema hac §. cum Turr. contra codd. auctoritatem scribatur *οἱ πρόγονοι ὑμῶν*: quid? quod ne licet quidem per §. 84 et 85. — *ἢ πόλις ὑμῶν* AB (Bk. M. Turr.). || §. 84. *εἰ [ἐπι]λήφονται* suasu Heinrichii scripsi: quod enim saepius factum est, praepositio verbi *ἐπηρώτων* auribus scribae inhaerescebat, quum ei *λήφονται* scribendum erat. *εἰ καὶ πῆ λήψ.* Reisk., *εἰ πῆ λήψ.* Saupp. || *τῶν Ἀθηναίων* libri (Turr.) praeter Z, qui *τὸν Ἀθηναίων* (Bk. M.). || §. 85. *ἐξήγγελλε* AB (M. Turr.). *ἐξήγγειλε* cett. (Bk., qui tamen *ἐξήγγειλε* malit). || *ἔοικε* ABZ secundum Osannum (M. Turr.), *ἔοικεν* cett. (Bk.) || *θρεψαμένην*] *θρέψασαν* G. A. Hirschig. in Philol. V. p. 329. || *ἡμῶν, ἄνδρες δικασταί* Bekker., *ὑμῶν, ἄνδρ. δικ.* libri (Turr.). || *οὐδ' Z.* (Turr.). *οὐκ* cett. (Bk. M.). Asyndeto hic locus non est. || §. 86. *ἑτέραν — τὴν χώραν* libri. Articulum om. Turr. primo auctore Budaeo comment. l. Gr. p. 849 (ed. Bas. 1557.). Schoemannus sive hoc sive servato articulo *ἑτέρας* scribi voluit, quae eadem et Krügeri et G. Hermannii sententia est. *ἑτέραν* inclusit Heinr. (M.). Ego, quum anceps iudicium sit, nolui quicquam novare. || §. 88. *Ὁρᾶτε*] *Ὁρᾶτε εἰ* Ald. *Ἀρά γε* Coraes (Jenick. p. 20.). || *ἐσπούδαζον*] *ζῶντες* hic add. Halm., recte opinor (Lobeck, ad Phryn. p. 129.). || *μονώτατος* δ' Ald. (ed. omn.). δ' om. libri. || §. 90. *ὑπομείναι* Ald. et Melanthon (Turr.). *ὑπομείναι* libri (Bk. M.). *ὑπέμεινε* Schaubius. || §. 91. *θεόν τινα* AB (M. Turr.). *θεῶν τινὰ* cett. (Bk.). || §. 92. *ἐπιγενομένοις* libri (M. Turr.). *ἐπιγινομενοῖς* Bekk. || §. 93. *νόμων* libri bis (M. Turr.). *νομίμων* Tayl. (Bk.). V. ad §. 65. || *εἰ τὰ τὰ σημεῖα τοῖς εὐσ. καὶ τοῖς κακ. φαίνονται*] *εἰ — φαίνονται* Stephan. *εἰ τὰ τὰ τὰ σημεῖα τ. εὐσ. κ. τ. κ. φαίνοι* illud cum Melanthon, hoc cum Reiskio Sauppianus. || §. 94. *πρὸς αὐτούς* Tayl. (Turr.). Quippe pronomen ad

ipsos deos respicit. *πρὸς αὐτοὺς* libri (Bk. M.). Locum parum intellexit G. A. Hirschig. quum in Philol. V. p. 329. compluria exsecanda opinatus est. || *ἀλλ' ὅτι μὴ*] „ὅτι nescio an perperam iteretur.“ Bekk. Mihi quoque ita videtur. Vir doctus apud Maetznerum *ἀλλὰ τὸ μὴ*. G. A. Hirschig. l. d. *ἀλλ' οὐδὲ μὴ*. || §. 95. *γούν* Maetznerus probante G. Hermanno (Turr.). *οὖν* libri. || *ἐπὶ τήν*] *ἐπὶ τε τήν* coni. Baiterus. Non iniuria. || §. 96. *προσαγορεύεσθαι* Reisk. (ed. omn.). *προσαγορεύεται* P. *προσαγορεύσαι* cett. || *τῶν εὐσεβῶν* libri praeter Z, qui *τὸν εὐσεβῶν*. V. Maetzn. ad §. 137. || *ἅπαντας ἐγκαταλιπόντας*] *ἐγκαταλ. ἅπαντας* Pinzgerus. || §. 97. *δεῖν* AB (M. Turr.). *δεῖ* cett. (Bk.). || *τὰς πατρίους* Reisk. (ed. omn.). *τοὺς πατρ.* libri. || §. 99. *ὁ δὲ* Ald. (ed. omn.). *ὡς δὲ* libri. Fortasse: *οὕτως δὲ*, noto illo adverbii *οὕτως* post participia positi usu. || §. 100. *ὦν*] *ἦν* coni. Bekk. Sed v. Maetzn., Baiter. in ed. I., Bernhardy synt. Gr. p. 473., nos in Vindicc. Lysiac. praef. p. VI.

Euripidis Erechthei fragmentum (Matth. 14., Wagner. 4. p. 176 sqq.) tractatum est a Meinekio in diurnis antiq. 1844. p. 14. et iterum in iisdem 1846. p. 1089. Vs. 3. *δυσγενέστερον . . .*] *πολλῶ δυσγενέστεροι* B (secundum Osann.) et vett. edd., [*δρωῶσι*] *δυσγενέστερον* Heinr. (Turr.) *δυσγενέστεροι φύσιν* G. Hermann., *δυσγενέστερον λέγω* Meinek. || Vs. 6. *λάβοιν* primus G. Dindorfius in diurn. antiq. Darmstad. 1839. p. 1127, dein Meinekios in diurn. antiq. 1844. p. 14. coll. annot. ad Com. Gr. II. p. 47 et G. Hermann. ad Eur. Hel. 271. Adde Bergk. in Comment. de comoed. ant. p. 62., Schneidewin. in Coniect. crit. p. 163, G. Hermann. in retract. in Soph. Philoct. p. 14. — *λαβεῖν* libri (ed. omn.). || Vs. 10.

οι

εἰσαγωγήμοι Z (M. Turr.). *εἰσαγωγίμαι* Burneianus 96. *εἰσαγωγήμοι* zett. (Bk.). *ἐξαγωγήμοι* Plut. de exilio p. 604. D. || Vs. 11. *πόλεος* et hic et vs. 21. Grotius et Scaliger (ed. omn.). *πόλεως* libri. || Vs. 14. *ἐκατι* Matthiae (Turr.). Libri vel *ἐνεκα* vel *ἐνεκεν*. Ald.: *ἐκητι* (Bk. M.). || Vs. 15. *πατρίδα τ' ἐκρωάμεθα* ego de meo correxi (Cfr. Eur. Bacch. 258. s. 255 Herm.). *πατρίδα τε ῥνώμεθα* libri. *πατρίδα θ' ὡς ῥνώμεθα* G. Hermann. *καὶ πατρίδα ῥνώμεθα* coni. Saupp. || V. 16. *τοῦνομ'] τοῦμόν* coni. Saupp. || *ἐν*, *πολλοὶ δέ νιν* correxerunt Grotius, Musgravius, Heinr. *ἐν πολλοῖς δ' ἐνιν* vel *ἐν πολλοῖς δέ νιν* libri. || Vs. 18. *προπάντων* Meinekios. *πρὸ πάντων* libri et mscr. et edd. omn. || Vs. 20. *οὐνός* primus Emperius in Opusc. p. 317., dein Meinekios. *ἐνός* libri (Bk.) *οὐμός* coni. Bekker. (M. Turr.). || Vs. 22. *θηλειῶν* Grot. et Reisk. *θηλέων* libri (Bk. M. Turr.). || Vs. 24. *νιν* Matthiae (Turr.). *μιν* libri (Bk. M.). || Vs. 25. *προταρβούσ']* Interrogationis signum, quod hic tenent edd. omn., delendum esse vidit Meinekios, negationem cum verbis *θάνατον προταρβοῦσα* iungendam esse monens. || *ἔστω* G. Hermannus (M. Turr.). *ἔστι* libri (Bk.). *εἶη* ed. vett. || Vs. 27. *σχήματ' ἄλλως* Grot. et Scaliger (M. Turr.). *σχήματα δ' ἄλλως* libri (Bk.). || Vs. 31. *εἴλοντο καὶ παρήνεσαν* libri depravate. *εἴλοντ' ἢ παρήνεσαν* Matthiae. *εἴλον καὶ παρήνεσαν* Grot. et Scaliger (M.). *εἴλονθ' αἰ παρήνεσαν* G. Hermannus (Wagner). *εἴλονθ' ᾧ παρήνεσαν* Baiterus. *εἴλονθ' ᾧστ' ᾧρ' ἦνεσαν* Sauppis. ὡς *ἔλαιντο κακὰ* (i. e. *κακῶς*)

παρήνεσαν Bergkii sibi scribendum videri me certiore fecit. Sed omnia incerta. || Vs. 34. τῆ μῆ Osann. (Turr. M.). τῆμῆ Bekk. || εἰς μιᾷ μόνῃ — θανούση Tyrwhittus (M. Turr.). ἢ μία μόνῃ — θανούσα libri (Bk.). || ὁμοσπόρω Bekk. (M. Turr.). ὁμοσπόρων AB. ὁμοσπόρους cett. || Vs. 37. σώσει Melanthon (ed. omn.). ὡς εἰ libri. || Vs. 38. πλὴν ἢ dedi e Wagneri coniectura. Libri ἢ om. πλὴν τῆ coni. Saupp. || Vs. 41. τοῦν γ' ἔμοι Heinrich. (Turr.). γοῦν τ' ἔμοι libri. τοῦν ἔμοι Reisk. (M.). γοῦν ἔμοι Bekker. || Vs. 42. ἄρξουσιν Z cum Burneiano (ed. omn.). ἄρξουσί τ' cett. Hunc versum, quem huic loco convenire negaverunt G. Hermann. et Jenickius p. 21., ego neque transposuerim, nec mutaverim. || Vs. 43. οὐ τὸ Ald. (ed. omn.). οὐ libri. || Vs. 44. ἄτερο cum codd. retinui (Solutus A ἄτερο): „contra animi mei voluntatem“ Meinek. — ἄνερο Valckenar. ad Eur. Phoen. 1022. (Turr.). || Vs. 45. παλαιὰ θέσμι' ὅστις ἐκβαλεῖ Reisk. (ed. omn.). πάλαι θέσμι' αἱ τις ἐκβάλλει libri. || Vs. 46. ἀντ' ἐλάας Dobraeus ad Porsoni Aristoph. p. 76. ἀν τελείας libri. || Vs. 48. ἀναστρέψει Musgravius. ἀναστρέψει libri. || Vs. 51. νικᾷτ' Ald. (ed. omn.). Libri partim καὶ νικᾷτ' partim καὶ νικᾷτε. || Vs. 52. ὑμῖν ἐγὼ οὐ Saupp. ὑμῖν τῆνδ' ἐγὼ οὐ libri. οὐ τῆνδ' ἐγὼ Ald. (Bk.), || Vs. 54. ἐγὼ· καὶ libri (Bk. M. Turr.). ἐγὼ· καὶ γε ed. vett., unde Reisk. dedit: ἐγῶγε·. Bergkii coniecit: ἐγὼ σε.

§. 102. τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν] τῶν Ὀμήρου παρασχ. ἐπῶν Reisk. vol. VIII. p. 456. — τὸν Ὅμηρον παρασχ. ἐπαινῶν Voigtlaenderus l. d. p. 10. et Bergkii, ut mihi per litteras indicavit, explians „ut illuc redeam“ et de παρασχέσθαι conferens Plat. Lach. p. 201. B., ubi est τὸν Ὅμηρον προβάλλεσθαι. Maetznerus autem comparavit §. 23 et Aeschin. Ctes. §. 36. || §. 103. ὑμεῶν scripsi pro vulg. ὑμέων. || §. 104. πάσης τῆς Blumius (Turr.). Libri art. om. (om. Bk. M.). || §. 105. εἰ [πρὸς*] τοὺς — γεγεννημένους e Bergkii coniectura mecum communicata dedi. εἰ τοὺς — γεγεννημένους (sine πρὸς) LZ. εἰ τοὺς — γεγεννημένοις P. εἰ τοῖς — γεγεννημένοις AB (Bk. M.), unde ego aliquando suspicabar scripsisse Lycurgum εἰ ἐπὶ τοῖς — γεγεννημένοις, sed intellexi alienum esse Homericum illud Οὐ γὰρ τι στυγερῆ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο. εἰ τῶν — γεγεννημένων Ald. (Turr.). Jenick. p. 23 dativum servans pro ἀμείνους scribendum coniecit ἀμυνοῦντας. || τοὺς παρ' ἡμῶν ego primus e P restitui. τοὺς παρ' ὑμῶν ceteri libri (ed. omn.). || §. 107. ὡσι Bekker (M.). ἴωσι Heinrich (Turr.). εἰσί libri (Bk.).

Tyrtaei elegia (in Schneidewini delectu Fr. 7., in Bergkii poet. lyr. 10 ed. secundae.). Nunc eorum accedo sententiae, qui carmen continuum esse putant ideoque in vs. 11. protasin inesse, vs. 13. apodosin contineri persuasum habent. Vs. 1. ἐνὶ Franck. ad Callin. p. 181 (Bk. M. Turr.). ἐπὶ libri (Bergk.). || Vs. 3. τῆν δ' αὐτοῦ Ald. et G. Hermann. (Bk.). τῆν δ' αὐτοῦ libri (Bk.). ἦν δ' αὐτοῦ Franck. (Turr.). || Vs. 8. χρημοσύνη Bergk. in proecdosi. χρημοσύνη cum libris ed. omn. et Bk. in ed. II. Cfr. Theogn. 389 et 394. || Vs. 9. εἶδος] εὖχος Bergk. in proecdosi. Sed v. Hesiodi opp. 659, quem locum attulit Maetzn. || Vs. 10. ἀτιμία libri (Bk.). ἀτιμίη Herm. (ed. omn.). || Vs. 11 et 12 nunquam certa, opinor, emendatione in integrum restitui poterunt: ita-

que dedi quod neque a scriptura codicum nimium discederet et idoneum funderet sensum, varias esse corrigendi vias haud nescius. *εἰ δ' οὕτως* Franck. et Passov. (Schneidewin. et Bgk.). *εἰδ' οὕτως* libri (Bk. Turr.). || *τοι* in protasi mihi displicet. Num forte *ποι*? an *που*? || *ᾧρη* libri. || Vs. 12. *οὐδ' αἰδῶς* Z (Bk. Turr.). *οὐτ' αἰδῶς* libri (M.). || *ἔξοπίσω* ego de meo scripsi secundum vestigia cod. Z, qui *ἔς τ' ὀπίσω*, et L, qui idem a secunda habet. *οὐτ' ὀπίσω* cett. An forte ad opt. librorum scripturam accommodatius: *τοῦξοπίσω*? *εἰσοπίσω* Bekk. et Turr. Cfr. fr. 9. vs. 30. in Schneidewini delectu: *καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἔξοπίσω*. || *γένεος* Ahrens. *τέλος* AB. *τελ* P. *τελέθει* deteriores libri (Bk. M. Turr.). Ita hos duos versus in altera ed. scripsit Bergkiius: *εἰ δ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ᾧρη | γίγνεται, οὐτ' αἰδῶς οὐτ' ὀπις οὐτ' ἔλεις*. Ceteras coniecturas qui cognoscere volet consulat eiusdem Bergkii editionem. || Vs. 16. *αἰσχροῦς* libri (Bgk.). *αἰσχροῦς* Saupp. || Vs. 20. *τοὺς γεραροῦς*. conii. Winkelmannus et Bergk. qui tamen nunc conii.: *τοὶ νεαροί*. — *τοὺς γεραίους* Z (ed. omn.). *τοὺς γηραίους* cett. *γηραίους* delete *τοὺς* Ahrens. || *φίλαις* libri (Bk. Bgk.). *φίλης* Schneidewin. (Turr.). || Vs. 26. *αἰσχροῦ τὰ τ'* Hermann. *αἰσχροῦ τὰ γ'* libri (*τάγ'* Bgk.). *αἰσχροῦ τὰδ'* Turr. || *νεμεσητὸν ἰδεῖν*] Probo Bergkii coniecturam *νεμέσητ' ἐσιδεῖν*. Franck. voluerat *νεμεσητὰ ἰδεῖν*. || Vs. 27. *νέοισι δὲ] νέω δέ τε* Thiersch. — Bergk. vero confert Hom. II. XXII. 71 (operae per errorem: X. 71.). || Vs. 28. *ᾧφρ' ἐρατῆς* Z et Valckenar. diatr. in Eurip. p. 293. *ᾧφρ' ἀρετῆς* cett. libri. *ᾧφρ' ἄρα τις* Bergk. in ed. I. — *ᾧ δ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχει* Boissonad. ad Choric. Gaz. p. 346. || *θηητός* Reisk. *θηητοῖσιν* libri.

§. 108. *οὐχ ὁμοίως* Morus post Melanthonem in interpr. Lat. (M. Turr.). *οὐχ* libri om. (om. Bk.). Bekkerus maluit *οὐχ ὁμοίαις*. Sed v. Maetzn. ad §. 48. || §. 109. *ἠρίοις τοῦ βίου* libri, quorum scripturam servare malui, quam cum Turr. probare quod Wurmius ad Dinarch. p. 182 coniecit *ἠρίοις* omissis *τοῦ βίου*. || §. 110. *τοῖς πράξασιν* Tayl. (ed. omn.). Libri partim *ταῖς πράξεσιν* partim *τοῖς πράξεσιν*. || §. 111. [*δὲ**] add. Steph. (M.). Libri om. (om. Bk. Turr.). || §. 112. *οἰσύοις* Heinrich (Turr.). *οἰσνίοις* libri (Bk. M.). || *εἰρχθέντας* bis Schulzius (Turr.). *εἰρχθ.* libri. V. ad §. 65. || §. 114. *δὲ καὶ* Schulz. (Turr.). *δέ τινες καὶ* libri. *δέ [τινες] καὶ* Heinr. et Bekk. || §. 116. *ὃ ὑμῖν οὐδὲ πάτριον* ego de meo scripsi. Cfr. §. 123 in. *ὑμῖν οὐτε πάτριον* omisso pron. *ὃ*. — *ὑμῖν οὕτω πάτριον* Ald. (Bk.). *ὑμῖν οὕτοι πάτριον* Schaubius ap. Osann. (Turr.). *οὐδὲ γὰρ πάτριον* Frankius. *ὑμεῖς· οὐδὲ γὰρ πάτριον* Jenick. l. d. p. 24. || *ψηφίζεσθε* libri praeter Z, qui *ψηφίζεσθαι*, quod asciverunt Turr. et Jenick. At v. Meier. p. CLIV., cuius tamen hariolationem probare non possum. || §. 117. *τὴν περὶ τῆς* A (M. Turr.). *τῆς* cett. (Bk.). || §. 118. *τοῦ Ἰππάρχου* libri (M. Turr.) praeter Z, qui *ἡ Ἰππ.* (Bk.). || §. 121. [*εἰς Πόδον*] ut glossema concinnitatem turbans ego de meo inclusi. || §. 122. *τοῦ περὶ* Reisk. (ed. omn.). Libri *τοῦ* om. || *ἐνεχείρει] ἐπεχείρει* Baiter. || Titulum add. Markl. ad Lys. p. 483. || *γε* Reisk. (ed. omn.). *δὲ* libri. || *εὐγενεῖς* Dobraeus. *συγγενεῖς* libri (ed. omn.). V. Jenick. p. 27, qui recte ostendit §. 120.

huc referri non posse. || §. 123. τῆ τιμωρία ego de meo. τῆς τιμωρίας libri (Bk. M.). ταῖς τιμωρίαις Stephan. (Turr.). Cfr. §. 127. 134. || αὐτοῦ τοῦ Z (Bk.). αὐτὸν τοῦ LP. αὐτὴν τοῦ AB (M. Turr.). V. Meier. p. CLV. et Jenick. p. 27 sq. || §. 124. [ἡξίωσε] insulsum verbum a Turr. eiectum inclusi Dobraeo et Baitero suadentibus, defendit Meierus. An forte sub isto verbo latet ὑπὸ ξένων vel ὑπὸ τῶν ξένων? || §. 125. ἐπιτιθῆται Bekk. ἐπιθῆται libri (M. Turr.). || Titulum adiecit Bekk., quum lacuna esset in A. || §. 126. μέλλοντας αὐτούς] αὐτούς abesse malim. || προήσεσθε P, ut videtur, et Tayl. — Cett. vel ποιήσεσθε vel ποιήσεσθαι. || παρ' αὐτῶν] παρὰ τῶν Z, quod praeoptavit Meierus verba ἐν ᾧ μέλλουσιν — πράττειν et αὐτῶν ἀδικούντων sibi opponi negans, quum oratori, id si voluisset, dicendum fuisset παρ' αὐτῶν ἀδικησάντων vel ἡδικηκότων. Perperam. ἀδικεῖν enim perfecti notionem habere quum in vulgus notum est tum recte est ad h. l. animadversum a Blumio. Cfr., si tanti videtur, ipsius Lycurgi §. 116. Lysiae or. 3. §. 4. Funkhaenel. ad Dem. Androt. §. 39. p. 88. Maetzner. ad Antiph. p. 196. et 271. Bremi ad Aeschin. Tim. p. 83. (§. 113.) al. || §. 127 καὶ ἔργω καὶ χειρὶ] Alterutrum eiiciendum esse visum est. Sed v. Meier. p. CLVI. || §. 128. θῆσεται Bekk. (ed. omn.). θῆται libri. || βασιλέα αὐτῶν] βασιλέα αὐτῶν soloece Bekk. et Maetzner. Ego malim βασιλέα τὸν αὐτῶν. || ἀποικοδομήσαντες Tayl. (coll. Thucyd. I. 134.) et Dukerius ad Thucyd. III. 81. ἀνοικοδομήσαντες libri. || §. 129. [τὴν τιμωρίαν] cancellis sepsi Moro auctore, qui proposuit etiam τὴν τιμωρία. Illam rationem praetuli, quod τὴν τιμωρίαν incertam in codd. sedem habet: nam ἐποίησαν τὴν τιμωρίαν ABLZ: τὴν τιμ. ἐποίησαν cett. || αὐτούς ἀποστερ. Schulz. (ed. omn.). ἐαυτούς ἀποστ. libri. || §. 130 αὐτῶ ταύτην τιμωρίαν ego de mea coniectura scripsi. αὐτῶ τὴν τιμωρίαν Z. αὐτῶ τιμωρίαν cett. (ed. omn.). Hac mea emendatione admissa γὰρ in proxima enunciatione habet quo referatur neque opus est cum Baitero in ἄρ' aut cum Jenickio, expuncto quod ex optimo A accessit δεῖ, in δ' mutetur, et diluuntur aptissime dubitationes quas recte de vulg. scriptura movit Meier. p. CLVI. || §. 131. ζώοις scripsi pro ζώοις. || §. 132. πετεινὰ G. Hermann. in diurn. antiq. 1835. p. 607. (Turr.). ζῶα πετεινὰ libri. ζῶα τὰ πετεινὰ Bekk. (M.). Quanquam me non fugit apud Babrium 13. v. 7. esse πτηνῶν πελαργὸς εὐσεβέστατον ζῶων. || ἃ μάλιστα — τάχος, ἔστιν Reisk. (Turr.). μάλιστα — τάχος ἃ ἔστιν libri. (Bk.). || ἡξίωσεν ἐντεκεῖν Scaliger. ἐντεκεῖν ἡξίωσεν libri. || §. 134. καταληφθῶσιν G. Hermann. l. d. („quando deprehenduntur“). μὴ ληφθῶσιν libri (Bk. M.). συλληφθῶσιν Halm. in diurn. litter. Bavar. 1836. p. 649. (Turr.) || §. 138. ἀδικημάτων] Malim cum Bekkero ἀδικησάντων. || δεῖ Bekker. (ed. omn.). δὴ libri. || §. 139. οὐκέτι — παρακρούσασθαι Reisk. (ed. omn.). οὐκ ἐπὶ — προσκρούσασθαι libri. || §. 140. ὑπὲρ ὑμῶν Saupp. coll. §. 139. ὑπὲρ ἡμῶν libri (Bk. M.). || οὐδένα Frankius in Zimmermanni diurn. antiq. 1837 p. 75 (Turr.). οὐδὲν ἂν Z: οὐδένα ἂν cett. (Bk. M.). || §. 141. τιμωρησάμενοι γοῦν Jenick. p. 30. — τιμωρησάμενοι οὐν libri (ed. omn.). || Λεωκράτη libri (Bk. M.) praeter PZ, qui Λεωκράτην

(Turr. . V. ad §. 1. || §. 142. *μεινάντων* Tayl. (ed. omn.). *σωσάντων* libri, unde Jenick. p. 30. effecit *συστάντων*. || *ἀλλ' ἤκει* libri (M. Turr.). *ἀλλ' ἤκη* Stephan. (Bk.). || *θυσιῶν* Tayl. (Turr.). *οὔσιων* libri. *όσίων* Reisk. (Bk. M.). || *ἔθαψαν* libri (M. Turr.) praeter P, qui *ἔθαψεν* (Bk.). || §. 143. *ἔασαι* Reisk. (Turr.). *ἔάσετε* libri (Bk. M.). || *αὐτόν* Turr. *αὐτόν* cett. || *ποίοις; ἃ μόνος* Reisk. (ed. omn.). *ποιησάμενοι* libri. || *πολιτῶν οὐ* Bekk. (M. Turr.). *πολιτῶν οἷς οὐ* libri. || *αὐτόν· τίνων;* Turr. *αὐτόν· τίνων;* Tayl. *αὐτόν τίνων;* Bekker. || *τὸν αὐτόν ἔρανον* Scaliger (ed. omn.). *τῶν αὐτῶν ἐράνων* libri. || *ἂν ἀναμνησθεῖς* Schaubius (Turr.). *ἂν* libri om., Rekker. *ἂν μνησθεῖς* maluit. || §. 144. *παράνοιας* libri (M. Turr.). *παράνοιαν* Reisk. (Bk.). V. Maetzn. ad h. l. et Weber. ad Dem. Aristocr. p. 517. || *δ' ἐγκαταλιπόντα* Bekker. (Turr.). *δὲ καταλιπόντα* libri (M. Bk.). || §. 145. *εἶναι] ἀνεῖναι* Baiterus recte, ut opinor. || *πέντ' ἢ ἕξ* ab interprete supra *πλείω* suprascripta interque verba recepta mihi videntur. || *γενήσεται* Melanthon (ed. omn.). *γένηται* libri. || §. 146. *αὐτό* Turr. — *τὸ αὐτὸ ψήφισμα* libri. || *Ἐγὼ* libri (M. Turr.). *μὲν* add. Reisk. (add. Bekk.). || §. 147. *κακώσεως τὰ* Morus (Turr.). *κακώσεως ὅτι τὰ* libri. *ὅτι* inclus. M. et Bk. || §. 148. *ἔστιν* libri (M. Turr.). *ἔσται* Tayl. (Bk.). || *σώζων* Ald. (ed. omn.). *σώζοντα* libri. || §. 149. *ἀνδραποδισμόν* Bekkerus (ed. omn.), *ἀνδραπόδων* libri. || *τὸν μὲν — τὸν δὲ* libri (M. Turr.). *τοῦ μὲν — τοῦ δὲ* Tayl. (Bk.). || *εἶναι καὶ* Emperius observat. in Dion. Chrys. p. 37 (M. Turr.). *εἶνεκα* libri (Bk.). || §. 150. *Λεωκράτην* AZ secundum Dobsonum (Turr.). *Λεωκράτη* cett. (Bk. M.) V. ad §. 1. || *τὰς ναῦς] τοὺς νεῶς* Morus. || *καὶ τὰ τεῖχη]* καὶ abesse malim aut scribi *καὶ τὰ νεῶρια καὶ τὰ τεῖχη*. || *αὐτοῖς]* *αὐτοῖς* mavult Weber. ad Dem. Aristocr. p. 341. || *Λεωκράτη* libri (Bk. M.). *Λεωκράτην* Heinrich. (Turr.). || *κατηγορημένων* A (secundum Dobsonum et Osann.). *κατηγορουμένων* cett. (Bk. M. Turr.). || *ὅτι* Morus (Turr.). *καὶ ὅτι* libri (Bk.). || *τιμωρίας* dedi auctore Reiskio (Alph. Hecker. in Philol. V. p. 465.). *σωτηρίας* libri (ed. omn.).

Scribebam Strelitia nova Megapolitana.

Car. Scheibe.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ δεινὰ ψήφισμα ποιεῖ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ὥστε μήτε τινὰ ἕξω γενέσθαι τῆς πόλεως μήτε μὴν ἐκθέσθαι παῖδας καὶ γυναῖκας. Λεωκράτης οὖν τις ἐξεληθὼν τῆς πόλεως, καὶ ἀφικόμενος ἐν Ῥόδῳ καὶ πάλιν ἐν Μεγάροις, ἦλθεν ἐν Ἀθήναις· καὶ παρρησιαζομένου αὐτοῦ κατηγορίαν ποιεῖται ὁ Λυκοῦργος αὐτοῦ ὡς προδότου. Ἡ δὲ σιάσις ὄρος ἀντονομάζων· ὁμολογεῖ γὰρ καὶ Λεωκράτης ἀπολιπεῖν τὴν πόλιν, οὐ μέντοι προδιδόναι. ἄλλοι στοχασμὸν ἀπὸ γνώμης, ὡς τοῦ μὲν ἐξελθεῖν ὁμολογουμένου, ἀμφιβαλλομένης δὲ τῆς προαιρέσεως, ποία γνώμη ἐξῆλθεν, εἴτ' ἐπὶ προδοσίᾳ εἴτ' ἐπὶ ἐμπορίᾳ. ἄλλοι δὲ ἀντίστασιν· λέγει γὰρ οὐκ ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν, ἀλλ' ἐπὶ ἐμπορίᾳ. ἔοικε δὲ ἡ τοῦ λόγου ὑπόθεσις τῇ τοῦ κατὰ Ἀντολύκου.

Δικαίαν, ὧ Ἀθηναῖοι, καὶ εὐσεβῆ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τὴν ἀρχὴν τῆς κατηγορίας Λεωκράτους τοῦ κρινομένου ποιήσομαι. εὐχόμεθα γὰρ τῇ Ἀθηνᾶ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τοῖς ἥρωσι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἰδρυμένοις, εἰ μὲν εἰσῆγγελκα Λεωκράτη δικαίως καὶ κρίνω τὸν προδόντα αὐτῶν καὶ τοὺς νεῶς καὶ τὰ ἔδη καὶ τὰ τεμένη καὶ τὰς ἐν τοῖς νόμοις θυσίας τὰς ὑπὸ τῶν ὑμετέρων | προγόνων παραδεδομένας, ἐμὲ μὲν ἄξιον ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ τῶν Λεωκρά- 2 τους ἀδικημάτων κατήγορον ποιῆσαι, ὃ καὶ τῷ δήμῳ καὶ τῇ πόλει συμφέρει, ὑμᾶς δὲ ὡς ὑπὲρ πατέρων καὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ πατρίδος καὶ ἱερῶν βουλευομένους, καὶ ἔχοντας ὑπὸ τῇ ψήφῳ τὸν προδότην ἀπάν-

των τούτων, ἀπαραιτήτους δικαστὰς καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον γενέσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα παρανομοῦσιν· εἰ δὲ μήτε τὸν προδόντα τὴν πατρίδα μήτε τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερὰ εἰς τουτουὶ τὸν ἀγῶνα καθίστημι, σωθῆναι αὐτὸν ἐκ τοῦ κινδύνου καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑφ' ὑμῶν τῶν δικαστῶν.

³
cap. 2. Ἐβουλόμην δ' ἄν, ὧ ἄνδρες, ὥσπερ ὠφέλιμόν ἐστι τῇ πόλει εἶναι τοὺς κρίνοντας ἐν ταύτῃ τοὺς παρανομοῦντας, οὕτω καὶ φιλόανθρωπον αὐτὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑπειληφθαι· νῦν δὲ περιέστηκεν εἰς τοῦτο, ὥστε τὸν ἰδίᾳ κινδυνεύοντα καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀπεχθάνομενον οὐ φιλόπολιν ἀλλὰ φιλοπράγμονα δοκεῖν εἶναι, οὐ δικαίως οὐδὲ συμφερόντως τῇ πόλει. τρία γὰρ ἐστὶ τὰ μέγιστα, ἃ διαφυλάττει καὶ διασώζει τὴν δημοκρα-
4 τίαν καὶ τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν, πρῶτον μὲν ἡ τῶν νόμων τάξις, δεύτερον δ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος, τρίτον δ' ἡ τούτοις τὰδικήματα παραδιδούσα κρίσις. ὁ μὲν γὰρ νόμος πέφυκε προλέγειν ἃ μὴ δεῖ πράττειν, ὁ δὲ κατήγορος μηνύειν τοὺς ἐνόχους τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίαις καθεστῶτας, ὁ δὲ δικαστὴς κολάζειν τοὺς ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἀποδειχθέντας αὐτῶ, ὥστ' οὕθ' ὁ νόμος οὕθ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος ἄνευ τοῦ
5 παραδώσοντος αὐτοῖς τοὺς ἀδικοῦντας ἰσχύει. Ἐγὼ δέ, ὧ Ἀθηναῖοι, εἰδὼς Λεωκράτην φυγόντα μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους, ἐγκαταλιπόντα δὲ τοὺς αὐτοῦ πολίτας, προδεδωκότα δὲ πᾶσαν τὴν ὑμετέραν δύναμιν, ἅπασι δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἔνοχον ὄντα, ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν ἐποιησάμην, οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονεικίαν οὐδ' ἠντινοῦν τουτουὶ τὸν ἀγῶνα προελόμενος, ἀλλ' αἰσχρὸν εἶναι νομίσας τοῦτον περιορᾶν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλοντα καὶ τῶν

κοινῶν ἰερῶν μετέχοντα, τῆς τε πατρίδος ὄνειδος καὶ πάντων ὑμῶν γεγενημένον. πολίτου γὰρ ἔστι δικαίου μὴ διὰ τὰς ἰδίας ἐχθρας εἰς τὰς κοινὰς κρίσεις καθίσταται τοὺς τὴν πόλιν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὴν πατρίδα τι παρανομοῦντας ἰδίους ἐχθροὺς εἶναι νομίζειν, καὶ τὰ κοινὰ τῶν ἀδικημάτων κοινὰς καὶ τὰς προφάσεις ἔχειν τῆς πρὸς αὐτοὺς διαφορᾶς.

Ἄπαντας μὲν οὖν χρὴ νομίζειν μεγάλους εἶναι τοὺς ⁷ δημοσίους ἀγῶνας, μάλιστα δὲ τοῦτον ὑπὲρ οὗ νῦν ^{cap. 3} μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν. ὅταν μὲν γὰρ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς θικάζητε, τοῦτο μόνον ἐπανορθοῦτε καὶ ταύτην τὴν προᾶξιν κωλύετε, καθ' ὅσον ἂν τὸ ψήφισμα μέλλῃ βλάπτειν τὴν πόλιν· ὁ δὲ νῦν ἐνεστηκῶς ἀγὼν οὐ μικρὸν τι μέρος συνέχει τῶν τῆς πόλεως οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον χρόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ὅλης τῆς πατρίδος καὶ κατὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος ἀείμνηστον καταλείπει τοῖς ἐπιγινομένοις τὴν κρίσιν. οὕτω γὰρ ἔστι δεινὸν τὸ γε- ⁸ γενημένον ἀδίκημα καὶ τηλικούτου ἔχει τὸ μέγεθος, ὥστε μήτε κατηγορίαν μήτε τιμωρίαν ἐνδέχεσθαι εὐρεῖν ἀξίαν, μηδὲ ἐν τοῖς νόμοις ὄρισθαι τιμωρίαν ἀξίαν τῶν ἀμαρτημάτων. τί γὰρ χρὴ παθεῖν τὸν ἐκλιπόντα μὲν τὴν πατρίδα, μὴ βοηθήσαντα δὲ τοῖς πατρώοις ἰεροῖς, ἐγκαταλιπόντα δὲ τὰς τῶν προγόνων θήκας, ἅπασαν δὲ τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις παραδόντα; τὸ μὲν γὰρ μέγιστον καὶ ἔσχατον τῶν τιμημάτων, θάνατος, ἀναγκαῖον μὲν ἐκ τῶν νόμων ἐπιτίμιον, ἔλαττον δὲ τῶν Λεωκράτους ἀδικημάτων καθέστηκε. παρεῖσθαι δὲ τὴν ⁹ ὑπὲρ τῶν τοιούτων τιμωρίαν συμβέβηκεν, ὡς ἄνδρες, οὐ διὰ ῥαθυμίαν τῶν τότε νομοθετούντων, ἀλλὰ διὰ τὸ μήτ' ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις γεγενῆσθαι τοιοῦτον μηδὲν μήτε ἐν τοῖς μέλλουσιν ἐπίδοξον εἶναι. διὸ καὶ μάλιστα, ὡς ἄνδρες, δεῖ | ὑμᾶς γενέσθαι μὴ μόνον τοῦ

νῦν ἀδικήματος δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας. ὅσα μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων νόμος τις διώρικε, ῥάδιον τούτῳ κανόνι χρωμένους κολάζειν τοὺς παρανομοῦντας· ὅσα δὲ μὴ σφόδρα περιείληφεν ἐν τῷ ὀνόματι προσαγορεύσας, μείζω δὲ τούτων τις ἠδίκηκεν, ἅπασιν δὲ ὁμοίως ἔνοχός ἐστιν, ἀναγκαῖον τὴν ὑμετέραν κρίσιν καταλείπεσθαι

10 παράδειγμα τοῖς ἐπιγιγνομένοις. εὐ δ' ἴστε, ὧ ἄνδρες, ὅτι οὐ μόνον τοῦτον νῦν κολάσετε κατεψηφισμένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπ' ἀρετὴν προτρέψετε. δύο γὰρ ἐστὶ τὰ παιδεύοντα τοὺς νέους, ἢ τε τῶν ἀδικούντων τιμωρία καὶ ἢ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς διδομένη δωρεά· πρὸς ἑκάτερον δὲ τούτων ἀποβλέποντες τὴν μὲν διὰ τὸν φόβον φεύγουσι, τῆς δὲ διὰ τὴν

cap. 4. δόξαν ἐπιθυμοῦσι. διὸ δεῖ, ὧ ἄνδρες, προσέχειν τούτῳ τῷ ἀγῶνι καὶ μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τοῦ δικαίου.

11 Ποιήσομαι δὲ κατὰ τὴν κατηγορίαν δικαίαν, οὔτε ψευδόμενος οὐδὲν οὔτ' ἔξω τοῦ πράγματος λέγων. οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι τῶν εἰς ὑμᾶς εἰσιόντων πάντων ἀτοπώτατον ποιοῦσιν· ἢ γὰρ συμβουλεύουσιν ἐνταῦθα περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἢ κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσι πάντα μᾶλλον ἢ περὶ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν. ἔστι δ' οὐδέτερον τούτων χαλεπὸν, οὔθ' ὑπὲρ ὧν μὴ βουλευέσθε γνώμην ἀποφήνασθαι, οὔθ' ὑπὲρ

12 ὧν μηδεὶς ἀπολογήσεται κατηγορίαν εὔρειν. ἀλλ' οὐ δίκαιον ὑμᾶς μὲν ἀξιοῦν δικαίαν τὴν ψῆφον φέρειν, αὐτοὺς δὲ μὴ δικαίαν τὴν κατηγορίαν ποιεῖσθαι. τούτων δὲ αἴτιοι ὑμεῖς ἐστε, ὧ ἄνδρες· τὴν γὰρ ἐξουσίαν ταύτην δεδώκατε τοῖς ἐνθάδε εἰσιούσιν, καὶ ταῦτα κάλλιστον ἔχοντες τῶν Ἑλλήνων παράδειγμα τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ συνέδριον, ὃ τοσοῦτον διαφέρει τῶν ἄλλων δικαστηρίων, ὥστε καὶ παρ' αὐτοῖς ὁμολογεῖσθαι τοῖς

ἀλισκομένοις δικαίαν ποιείσθαι τὴν κρίσιν. πρὸς ὃ δεῖ¹³
καὶ ὑμᾶς ἀποβλέποντας μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἔξω τοῦ
πράγματος λέγουσιν· οὕτω γὰρ ἔσται τοῖς τε κρινομέ-
νοις ἄνευ διαβολῆς ὁ ἀγὼν καὶ τοῖς διώκουσιν ἥκιστα
συκοφαντεῖν καὶ ὑμῖν εὐορκοτάτην τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν.
[ἀδύνατον γὰρ ἔστιν ἄνευ τοῦ λόγου, μὴ δικαίως δεδι-
δαγμένους δικαίαν θέσθαι τὴν ψῆφον.]

Δεῖ δ', ὧ ἄνδρες, μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι¹⁴
οὐχ ὅμοιός ἐστιν ὁ ἀγὼν περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων^{cap. 5.}
ιδιωτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἀγνωστὸς ἀνθρώπου τοῖς Ἑλλη-
σιν ἐν ὑμῖν αὐτοῖς ἔδοκεῖτ' ἂν ἢ καλῶς ἢ καὶ φαύλως
ἐψηφίσθαι· περὶ δὲ τούτου ὅτι ἂν βουλευσῆσθε, παρὰ
πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἔσται λόγος. ἐπιφανῆς τε γὰρ ἔστι
διὰ τὸν ἔκπλουν τὸν εἰς Ῥόδον καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἣν
ἐποιήσατο καθ' ὑμῶν πρὸς τε τὴν πόλιν τὴν τῶν Ῥο-
δίων καὶ τῶν ἐμπόρων τοῖς ἐπιδημοῦσιν ἐκεῖ, οἱ πᾶσαν¹⁵
τὴν οἰκουμένην περιπλέοντες δι' ἐργασίαν ἀπήγγελλον
ἅμα περὶ τῆς πόλεως ἃ Λεωκράτους ἀκηκόεσαν· οἱ
ἴσασι τὰ τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων ἔργα ἐναντιώτα-
τα τοῖς τούτῳ διαπεπραγμένοις ὄντα. ὥστε περὶ πολ-
λοῦ ποιητέον ἔστιν ὀρθῶς βουλευσασθαι περὶ αὐτοῦ.
εὖ γὰρ ἴστε, ὧ Ἀθηναῖοι, ὅτι ᾧ πλεῖστον διαφέρετε
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τῷ πρὸς τε τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς
καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς ὀσίως καὶ πρὸς τὴν πατρίδα φιλο-
τίμως ἔχειν, τούτων πλεῖστον ἀμελεῖν δόξοιτ' ἂν, εἰ
τὴν παρ' ὑμῶν οὗτος διαφύγοι τιμωρίαν.

Δέομαι δ' ὑμῶν, ὧ Ἀθηναῖοι, ἀκοῦσαί μου τῆς¹⁶
κατηγορίας διὰ τέλους, καὶ μὴ ἄχθεσθαι ἐὰν ἀρξω-
μαι ἀπὸ τῶν τῆ πόλει τότε συμβάντων, ἀλλὰ τοῖς αἰ-
τίοις ὀργίζεσθαι καὶ δι' οὓς ἀναγκάζομαι νῦν μεμνη-
σθαι περὶ αὐτῶν. Γεγεννημένης γὰρ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ
μάχης καὶ συνδραμόντων ἀπάντων ὑμῶν εἰς τὴν ἐκκλη-
p. 142—147.

σίαν ἐψηφίσατο ὁ δῆμος παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὰ τείχη κατακομίζειν, τοὺς δὲ στρατηγούς τάττειν εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων τῶν οἰκούντων Ἀθήνησι, καθ' ὅ τι ἂν αὐτοῖς
 17 δοκῇ. Λεωκράτης δὲ τούτων οὐδενὸς φροντίσας, συσκευασάμενος ἃ εἶχε χρήματα μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὸν λέμβον κατεκόμισε, τῆς νεῶς ἤδη περὶ τὴν ἀκτὴν ἐξορμούσης, καὶ | περὶ δείλην ὄψιαν αὐτὸς μετὰ τῆς ἐταίρας Εἰρηνίδος κατὰ μέσσην τὴν ἀκτὴν διὰ τῆς πυλίδος ἐξελθὼν πρὸς τὴν ναῦν προσέπλευσε καὶ ᾤχετο φεύγων, οὔτε τοὺς λιμένας τῆς πόλεως ἔλεῶν, ἐξ ὧν ἀνήγετο, οὔτε τὰ τείχη τῆς πατρίδος αἰσχυνόμενος, ὧν τὴν φυλακὴν ἔρημον τὸ καθ' αὐτὸν μέρος κατέλειπεν· οὐδὲ τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος καὶ τῆς Ἀθηναῖς τῆς σωτείρας ἀφορῶν καὶ προδιδούς ἐφοβήθη, οὓς αὐτίκα σώσοντας ἑαυτὸν ἐκ τῶν κινδύνων
 18 ἐπικαλέσεται. καταχθελὶς δὲ καὶ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον, ὥσπερ τῇ πατρίδι μεγάλας εὐτυχίας εὐαγγελιζόμενος, ἀπήγγελλεν ὡς τὸ μὲν ἄστυ τῆς πόλεως ἐαλωκὸς καταλίποι, τὸν δὲ Πειραιέα πολιορκούμενον, αὐτὸς δὲ μόνος διασωθεὶς ἦκοι· καὶ οὐκ ἠσχύνθη τὴν τῆς πατρίδος ἀτυχίαν αὐτοῦ σωτηρίαν προσαγορεύσας. οὕτω δὲ σφόδρα ταῦτ' ἐπίστευσαν οἱ Ῥόδιοι, ὥστε τριήρεις πληρώσαντες τὰ πλοῖα κατήγον, καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων οἱ παρεσκευασμένοι δεῦρο πλεῖν αὐτοῦ τὸν
 19 σῆτον ἐξείλοντο καὶ τἄλλα χρήματα διὰ τοῦτον. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἀπάντων, πρῶτον μὲν τὰς τῶν γειτόνων καὶ τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ κατοικούντων, οἱ τοῦτον ἴσασιν ἐν τῷ πολέμῳ φυγόντα καὶ ἐκπλεύσαντα Ἀθήνηθεν, ἔπειτα τῶν παραγενομένων εἰς Ῥόδον, ὅτε Λεωκράτης ταῦτ' ἀπήγγελλε, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Φυρκίνου μαρτυρίαν,

ὄν καὶ ὑμῶν [Ἰσασιν*] οἱ πολλοὶ κατηγοροῦντα τούτου ἐν τῷ δήμῳ ὡς καὶ μεγάλα καὶ βλάβους εἶη τὴν πεντηκοστὴν μετέχων αὐτοῖς.

Πρὸ δὲ τοῦ ἀναβαίνειν τοὺς μάρτυρας βραχέα βού-²⁰λομαι διαλεχθῆναι ὑμῖν. οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε, ὡς ἄνδρες, ^{cap. 7.} οὔτε τὰς παρασκευὰς τῶν κρινομένων οὔτε τὰς δεήσεις τῶν ἐξαιτουμένων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπίστασθε ὅτι χρημάτων ἕνεκα καὶ χάριτος πολλοὶ ἐπέισθησαν τῶν μαρτυρων ἢ ἀμνημονεῖν ἢ μὴ ἐλθεῖν ἢ ἑτέραν πρόφασιν εὑρεῖν. ἀξιοῦτε οὖν τοὺς μάρτυρας ἀναβαίνειν μηδὲ ὀκνεῖν μηδὲ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τὰς χάριτας ὑμῶν καὶ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀποδιδόναι τῇ πατρίδι τὰ ληθῆ καὶ τὰ δίκαια, μηδὲ λείπειν τὴν τάξιν ταύτην καὶ μιμεῖσθαι Λεωκράτην, ἢ λαβόντας τὰ ἱερὰ κατὰ τὸν νόμον ἐξομῶσθαι. ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων ποιῶσιν, ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς δημοκρατίας κλητεύσομεν αὐτούς. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὡς ἄνδρες, ἐπειδὴ χρόνος ἐγέ-²¹νετο καὶ ἀφικνεῖτο Ἀθήνηθεν πλοῖα εἰς τὴν Ῥόδον καὶ φανερὸν ἦν ὅτι οὐδὲν δεινὸν ἐγεγόνει περὶ τὴν πόλιν, φοβηθεὶς ἐκπλεῖ πάλιν ἐκ τῆς Ῥόδου καὶ ἀφικνεῖται εἰς Μέγαρα· καὶ ὧκει ἐν Μεγάροις πλείω ἢ πέντε ἔτη προστάτην ἔχων Μεγαρέα, οὐδὲ τὰ ὅρια τῆς χώρας αἰσχυρόμενος, ἀλλ' ἐν γειτόνων τῆς ἐκθρεψάσης αὐτὸν πατρίδος μετοικῶν. καὶ οὕτως αὐτοῦ κατεγνώκει ἀίδιον ²²φυγὴν, ὥστε μεταπεμψάμενος ἐντεῦθεν Ἀμύνταν τὸν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχοντα τὴν πρεσβυτέραν καὶ τῶν φίλων Ἀντιγένην Ξυπετεῶνα, καὶ δεηθεὶς τοῦ κηδεστου πριάσθαι παρ' αὐτοῦ τὰνδράποδα καὶ τὴν οἰκίαν, ἀποδόσθαι ταλάντου, καὶ ἀπὸ τούτου προσέταξε τοῖς τε χρή-

σταις ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα καὶ τοὺς ἐράνους διε-
 23 νεργεῖν, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῷ ἀποδοῦναι. διοικήσας δὲ
 ταῦτα πάντα ὁ Ἀμύντας αὐτὸς πάλιν ἀποδίδοται τὰν-
 δράποδα πέντε καὶ τριάκοντα μνῶν Τιμοχάρει Ἀχαρνεῖ
 τῷ τὴν νεωτέραν ἔχοντι τούτου ἀδελφῆν· ἀργύριον δὲ
 οὐκ ἔχων δοῦναι ὁ Τιμοχάρης, συνθήκας ποιησάμενος
 καὶ θέμενος παρὰ Λυσικλεῖ, μίαν μνᾶν τόκον ἔφερε τῷ
 Ἀμύντᾳ. ἵνα δὲ μὴ λόγον οἴησθε εἶναι ἀλλ' εἰδῆτε τὴν
 ἀλήθειαν, ἀναγνώσεται καὶ τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυ-
 ρίας. εἰ μὲν οὖν ζῶν ἐτύγγανεν ὁ Ἀμύντας, ἐκεῖνον ἂν
 αὐτὸν παρειχόμεν· νυνὶ δὲ ὑμῖν καλῶ τοὺς συνειδό-
 τας. Καὶ μοι | λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ὡς ἐπρία-
 το παρὰ Λεωκράτους ἐν Μεγάροις τὰ ἀνδράποδα Ἀμύν-
 τας καὶ τὴν οἰκίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

24 Ἀκούσατε δὲ καὶ ὡς ἀπέλαβε τετταράκοντα μνᾶς
 παρὰ Ἀμύντου Φιλόμηλος Χολαργεὺς καὶ Μενέλαος ὁ
 πρεσβεύσας πρὸς βασιλέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λαβὲ δέ μοι καὶ τὴν τοῦ Τιμοχάρους τοῦ πριαμένου
 τὰνδράποδα παρ' Ἀμύντου πέντε καὶ τριάκοντα μνῶν,
 καὶ τὰς συνθήκας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΣΤΝΘΗΚΑΙ.

25 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες· ἄξιον δ'
 ἐστὶν ἐφ' οἷς μέλλω λέγειν ἀγανακτῆσαι καὶ μισῆσαι
 τουτουὶ Λεωκράτην. οὐ γὰρ ἐξήρκεσε τὸ σῶμα τὸ ἐαυ-
 τοῦ καὶ τὰ χρήματα μόνον ὑπεκθέσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱε-
 ρὰ τὰ πατρῷα, ἃ τοῖς ὑμετέροις νομίμοις καὶ πατρώοις
 ἔθεσιν οἱ πρόγονοι παρέδοσαν αὐτῷ ἰδρυσάμενοι, ταῦτα

μετεπέμψατο εἰς Μέγαρα καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τῆς χώρας, οὐδὲ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν πατρῶων ἱερῶν φοβηθεῖς, ὅτι ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὰ κινήσας συμφεύγειν αὐτῷ, ἐκλείποντα τοὺς νεῶς καὶ τὴν χώραν ἣν κατεῖχον, ἠξίωσε, καὶ ἰδρύσασθαι ἐπὶ ξένης καὶ ἀλλοτρίας, καὶ εἶναι ὀθνεῖα τῇ χώρᾳ καὶ τοῖς νομίμοις τοῖς κατὰ τὴν Μεγαρέων πόλιν εἰθισμένοις. καὶ οἱ μὲν πατέρες 26 ὑμῶν τὴν Ἀθηναῖν ὡς τὴν χώραν εἰληχυῖαν, ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν πατρίδα προσηγόρευον Ἀθήνας, ἵν' οἱ τιμῶντες τὴν θεὸν τὴν ὁμώνυμον αὐτῇ πόλιν μὴ ἐγκαταλίπωσι. Λεωκράτης δὲ οὔτε νομίμων οὔτε πατρῶων οὔτε ἱερῶν φροντίσας τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐξαγώγιμον ὑμῖν καὶ τὴν παρὰ τῶν θεῶν βοήθειαν ἐποίησε. καὶ οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτῷ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὴν πόλιν ἀδικῆσαι, ἀλλ' οἰκῶν ἐν Μεγάροις, οἷς παρ' ὑμῶν ἐξεκομίσατο χρήμασιν ἀφορμῇ χρώμενος, ἐκ τῆς Ἠπείρου παρὰ Κλεοπάτρας εἰς Λευκάδα ἐσιτήγει καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κόρινθον. καίτοι, ὧ ἄνδρες, καὶ περὶ τούτων οἱ ὑμέτεροι νόμοι τὰς 27 ἐσχάτας τιμωρίας ὀρίζουσιν, ἐάν τις Ἀθηναίων ἄλλοσέποι σιτηγήσῃ ἢ ὡς ὑμᾶς. ἔπειτα τὸν προδόντα μὲν ἐν τῷ πολέμῳ, σιτηγήσαντα δὲ παρὰ τοὺς νόμους, μὴ φροντίσαντα δὲ μήτε ἱερῶν μήτε πατρίδος μήτε νόμων, τοῦτον ἔχοντες ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ οὐκ ἀποκτενεῖτε καὶ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ποιήσετε; πάντων ἄρα ἀνθρώπων ῥαθυμότατοι ἔσεσθε καὶ ἥκιστα ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ὀργιζόμενοι.

Καὶ ταῦτα δέ, ὧ ἄνδρες, ἐμοῦ θεωρήσατε, ὡς δι-²⁸καίαν τὴν ἐξέτασιν ποιουμένου περὶ τούτων. οὐ γὰρ οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὑπὲρ τηλικούτων ἀδικημάτων εἰκάξοντας ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν εἰδότας ψηφίζεσθαι, καὶ τοὺς μάρτυρας μὴ δάσοντας ἔλεγχον μαρτυρεῖν ἀλλὰ δεδωκότας. παρεκαλεσάμην γὰρ αὐτοὺς πρόκλησιν

ὑπὲρ τούτων ἀπάντων γράψας καὶ ἀξιῶν βασανίζειν τοὺς τούτου οἰκέτας. Καί μοι λέγε ταύτην.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

29 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, τῆς προκλήσεως. ἅμα τοίνυν ταύτην Λεωκράτης οὐκ ἐδέχετο καὶ κατεμαρτύρει αὐτοῦ ὅτι προδότης τῆς πατρίδος ἐστίν· ὁ γὰρ τὸν πάντ' αὐτῷ συνειδότην ἔλεγχον φυγῶν ὡμολόγηκεν ἀληθῆ εἶναι τὰ εἰσηγγελημένα. τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν ὅτι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων πολὺ δοκεῖ δικαιοτάτον καὶ δημοτικὸν εἶναι, ὅταν οἰκέται ἢ θεράπαινοι συνειδῶσιν ἃ δεῖ, τούτους ἐλέγχειν καὶ βασανίζειν, καὶ τοῖς ἔργοις μᾶλλον ἢ τοῖς λόγοις πιστεύειν, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων κοινῶν καὶ μεγάλων καὶ συμφερόντων τῇ
30 πόλει; ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ἀφέστηκα τοῦ ἀδίκως τὴν εἰσαγγελίαν κατὰ Λεωκράτους ποιήσασθαι, ὅσον ἐγὼ μὲν ἐβουλόμην τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἐν τοῖς Λεωκράτους οἰκέταις καὶ θεραπαῖναις βασανισθεῖσι τὸν ἔλεγχον γενέσθαι, οὐτοσὶ δὲ διὰ τὸ [τούτους*] συνειδέναι ἑαυτῷ οὐχ ὑπέμεινεν ἀλλ' ἔφυγε. καίτοι, ὦ ἄνδρες, πολὺ θᾶττον οἱ Λεωκράτους οἰκέται καὶ θεράπαινοι τῶν γενομένων ἂν τι ἠρνήθησαν ἢ τὰ μὴ ὄντα τοῦ αὐτῶν δεσπότητος κατεψεύσαντο.

31
cap. 10. Χωρὶς τοίνυν τούτων Λεωκράτης | ἀναβοήσεται αὐτίκα ὡς ἰδιώτης ὢν καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ ῥήτορος καὶ συκοφάντου δεινότητος ἀναρπαζόμενος. ἐγὼ δὲ ἠγοῦμαι πάντας ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι τῶν μὲν δεινῶν καὶ συκοφαντεῖν ἐπιχειρούντων ἔργον ἐστὶν ἅμα τοῦτο προαιρεῖσθαι καὶ ζητεῖν τὰ χωρῖα ταῦτα ἐν οἷς τοὺς παραλογισμοὺς κατὰ τῶν ἀγωνιζομένων ποιήσονται, τῶν δὲ δικαίως τὰς κρίσεις ἐνισταμένων καὶ τοὺς ἐνόχους ταῖς ἀραῖς ἀκριβῶς ἀποδεικνύντων τὰναντία φαίνεσθαι τούτοις

ποιοῦντας, ὥσπερ ἡμεῖς. οὕτως δὲ διαλογίζεσθε περὶ 32
 τούτων παρ' ὑμῖν αὐτοῖς. τίνας ἀδύνατον ἦν τῇ δει-
 νότητι καὶ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ λόγου παραγα-
 γεῖν; κατὰ φύσιν γοῦν βασανιζόμενοι πᾶσαν τὴν ἀλή-
 θειαν περὶ πάντων τῶν ἀδικημάτων ἔμελλον φράσειν
 οἱ οἰκέται καὶ αἱ θεράπαινοι. ἀλλὰ τούτους ὁ Λεωκρά-
 τῆς παραδοῦναι ἔφυγε, καὶ ταῦτα οὐκ ἀλλοτρίους ἀλλ'
 αὐτοῦ ὄντας. τίνας δὲ δυνατὸν εἶναι δοκεῖ τοῖς λόγοις 33
 ψυχαγωγῆσαι καὶ τὴν ὑγρότητα αὐτῶν τοῦ ἠθους τοῖς
 δακρύοις εἰς ἔλεον προαγαγέσθαι; τοὺς δικαστάς. ἐν-
 ταῦθα Λεωκράτης ὁ προδότης τῆς πατρίδος ἐλήλυθεν,
 οὐδὲν ἕτερον ἢ φοβούμενος μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκίας οἶ-
 τ' ἐξελέγχοντες τῷ ἔργῳ καὶ ὁ ἐξελεγχόμενος γένηται.
 τί γὰρ ἔδει προφάσεων ἢ λόγων ἢ σκήψεως; ἀπλοῦν τὸ
 δίκαιον, ῥᾶδιον τὸ ἀληθές, βραχὺς ὁ ἔλεγχος. εἰ μὲν 34
 ὁμολογεῖ τὰ ἐν τῇ εἰσαγγελίᾳ ἀληθῆ καὶ ὅσια εἶναι, τί
 οὐ τῆς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας τυγχάνει; εἰ δὲ μή φησι
 ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, τί οὐ παραδέδωκε τοὺς οἰκέτας καὶ
 τὰς θεραπαίνας; προσήκει γὰρ τὸν ὑπὲρ προδοσίας
 κινδυνεύοντα καὶ παραδιδόναι βασανίζειν καὶ μηδένα
 τῶν ἀκριβεστάτων ἐλέγχων φεύγειν. ἀλλ' οὐδὲν τούτων 35
 ἔπραξεν, ἀλλὰ καταμεμαρτυρηκῶς ἑαυτοῦ ὅτι προδότης
 ἐστὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν νόμων, ἀξιώ-
 σει ὑμᾶς ἐναντία ταῖς αὐτοῦ ὁμολογίαις καὶ μαρτυρίαις
 ψηφίσασθαι. καὶ πῶς δίκαιόν ἐστι τὸν τὴν ἐξουσίαν
 τῆς ἀπολογίας αὐτοῦ ἐξ ἄλλων τε πολλῶν καὶ ἐκ τοῦ μὴ
 δέξασθαι τὰ δίκαια περιηρημένον, τοῦτον ἑᾶσαι ὑμᾶς
 αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ὁμολογουμένων ἀδικημάτων ἑξαπα-
 τῆσαι;

Περὶ μὲν οὖν τῆς προκλήσεως καὶ τοῦ ἀδικήματος, 36
 ὅτι ὁμολογούμενόν ἐστιν, ἱκανῶς ὑμᾶς ἠγοῦμαι, ὡς
 ἄνδρες, μεμαθηκέναι· ἐν οἷς δὲ καιροῖς καὶ ἡλίκοις cap. 11.
 p. 159-163.

κινδύνους τὴν πόλιν οὖσαν Λεωκράτης προδέδωκει, ἀναμνησάμενος ὑμᾶς βούλομαι. Καί μοι λαβὲ τὸ ψήφισμα, γραμματεῦ, τὸ Ὑπερείδου, καὶ ἀναγίνωσκε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

37 Ἀκούετε τοῦ ψηφίσματος, ὧ ἄνδρες, ὅτι τὴν βου-
λὴν τοὺς πεντακοσίους καταβαίνειν εἰς Πειραιᾶ χρημα-
τιοῦσαν περὶ φυλακῆς τοῦ Πειραιέως ἐν τοῖς ὅπλοις
ἔδοξε, καὶ πρᾶττειν διεσκευασμένην ὅτι ἂν δοκῇ τῷ
δήμῳ συμφέρον εἶναι. καίτοι, ὧ ἄνδρες, εἰ οἱ ἀφειμέ-
νοι τοῦ στρατεύεσθαι ἔνεκα τοῦ βουλευέσθαι ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἐν τῇ τῶν στρατιωτῶν τάξει διέτριβον, ἄρ'
ὑμῖν δοκοῦσι μικροὶ καὶ οἱ τυχόντες φόβοι τότε τὴν
38 πόλιν κατασχεῖν; ἐν οἷς Λεωκράτης οὐτοσί καὶ αὐτὸς
ἐκ τῆς πόλεως ἀποδρᾶς ᾤχετο καὶ τὰ χρήματα τὰ
ὑπάρχοντα ἐξεκόμισε καὶ ἱερὰ τὰ πατρῶα μετεπέμψατο,
καὶ εἰς τοσοῦτον προδοσίας ἦλθεν ὥστε κατὰ τὴν αὐ-
τοῦ προαίρεσιν ἔρημοι μὲν ἦσαν οἱ ναοί, ἔρημοι δὲ αἱ
φυλακαὶ τῶν τειχῶν, ἐξελέλειπτο δὲ ἡ πόλις καὶ ἡ
39 χώρα. καίτοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὧ ἄνδρες,
τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν, οὐ μόνον πολίτης ἀλλὰ
καὶ ξένος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἐπιδεδημηκῶς;
τίς δ' ἦν οὕτως ἢ μισόδημος τότε ἢ μισαθήναιος, ὅστις
ἐδυνήθη ἂν ἄτακτον αὐτὸν ὑπομεῖναι ἰδεῖν, ἠνίκα ἢ
μὲν ἦττα καὶ τὸ γεγονὸς πάθος τῷ [δήμῳ*] προσηγ-
γέλλετο, ὀρθῇ δὲ ἦν ἡ πόλις ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν,
αἱ δ' ἐλπίδες τῆς σωτηρίας τῷ δήμῳ ἐν τοῖς ὑπὲρ πεν-
40 τήκοντα ἔτη γεγονόσι καθειστήκεσαν, ὁρᾶν δ' ἦν | ἐπὶ
μὲν τῶν θυρῶν γυναῖκας ἐλευθέρως περιφόβους κατε-
πτηχυίας καὶ πυνθανομένας εἰ ζῶσι, τὰς μὲν ὑπὲρ ἀν-
δρός, τὰς δ' ὑπὲρ πατρός, τὰς δ' ὑπὲρ ἀδελφῶν, ἀνα-
ξίως αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρωμένας, τῶν δ' ἀνδρῶν

τοὺς τοῖς σώμασιν ἀπειρηκότας καὶ ταῖς ἡλικίαις
 πρεσβυτέρους καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ στρατεύεσθαι
 ἀφειμένους ἰδεῖν ἦν καθ' ὅλην τὴν πόλιν τότε ἐπὶ γή-
 ρως ὁδῶ περιφθειρομένους, διπλᾶ τὰ ἱμάτια ἐμπεπορ-
 πημένους; πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν κατὰ τὴν πόλιν γινο-41
 μένων, καὶ πάντων τῶν πολιτῶν τὰ μέγιστα ἠτυχηκό-
 των, μάλιστ' ἂν τις ἤλγησε καὶ ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταῖς τῆς
 πόλεως συμφοραῖς, ἠνίχ' ὄραν ἦν τὸν δῆμον ψηφισά-
 μενον τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους
 Ἀθηναίους, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους· ὅς πρότερον
 ἐπὶ τῷ αὐτόχθων εἶναι καὶ ἐλεύθερος ἐσεμνύετο. το-42
 σαύτη δὲ ἡ πόλις ἐκέχρητο μεταβολῇ, ὥστε πρότερον
 μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγωνί-
 ζεσθαι, ἐν δὲ τοῖς τότε χρόνοις ἀγαπᾶν ἔαν ὑπὲρ τῆς
 αὐτῶν σωτηρίας ἀσφαλῶς δύνηται κινδυνεῦσαι, καὶ
 πρότερον μὲν πολλῆς χάρας τῶν βαρβάρων ἐπάρχειν,
 τότε δὲ πρὸς Μακεδόνας ὑπὲρ τῆς ἰδίας κινδυνεύειν·
 καὶ τὸν δῆμον ὃν πρότερον Λακεδαιμόνιοι καὶ Πελο-
 ποννήσιοι καὶ οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες Ἕλληνες βοη-
 θὸν ἐπεκαλοῦντο, οὗτος ἐδεῖτο τῶν ἕξ Ἄνδρου καὶ Κέω
 καὶ Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδάουρου ἐπικουρίαν αὐτῷ μετα-
 πέμψασθαι. ὥστε, ὦ ἄνδρας, τὸν ἐν τοῖς τοιούτοις φό-43
 βοις καὶ τηλικούτοις κινδύνοις καὶ τοσαύτη αἰσχύνῃ
 ἐγκαταλιπόντα τὴν πόλιν, καὶ μήτε ὄπλα θέμενον ὑπὲρ
 τῆς πατρίδος μήτε τὸ σῶμα παρασχόντα τάξαι τοῖς στρα-
 τηγοῖς, ἀλλὰ φυγόντα καὶ προδόντα τὴν τοῦ δήμου σω-
 τηρίαν, τίς ἂν ἢ δικαστῆς φιλόπολις καὶ εὐσεβεῖν βου-
 λόμενος ψήφῳ ἀπολύσειεν, ἢ ῥήτωρ κληθεὶς τῷ προδότῃ
 τῆς πόλεως βοηθήσειε, τὸν οὐδὲ συμπευθῆσαι τὰς τῆς
 πατρίδος συμφορὰς τολμήσαντα, οὐδὲ συμβεβλημένον
 οὐδὲν εἰς τὴν τῆς πόλεως καὶ τοῦ δήμου σωτηρίαν;
 καίτοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὐκ ἔστιν ἥτις ἡλικία 44

οὐ παρέσχετο ἑαυτὴν εἰς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν, ὅτε ἢ μὲν χώρα τὰ δένδρα συνεβάλλετο, οἱ δὲ τετελευτηκότες τὰς θήκας, οἱ δὲ νεφὸ τὰ ὄπλα. ἐπεμελοῦντο γὰρ οἱ μὲν τῆς τῶν τειχῶν κατασκευῆς, οἱ δὲ τῆς τῶν τάφρων, οἱ δὲ τῆς χαρακώσεως· οὐδεὶς δ' ἦν ἀργὸς τῶν ἐν τῇ πόλει. ἐφ' ὧν οὐδενὸς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ παρ-
 45 ἐσχετο τάξαι Λεωκράτης. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἀναμνησθέντας τὸν μηδὲ ξυνεπενεγκεῖν μηδ' ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν ἀξιόσαντα τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δήμου σωτηρίας ἐν Χαιρωνείᾳ τελευτησάντων θανάτῳ ζημιῶσαι, ὡς τὸ ἐπὶ τούτῳ μέρος ἀτάφρων ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν γεγενημένων· ὧν οὗτος οὐδὲ τὰς θήκας παριῶν ἠσχύνθη ὀγδόῳ ἔτει τὴν πατρίδα αὐτῶν προσαγορεύων.

46 ^{cap.12.} Περὶ ὧν, ὧ ἄνδρες, μικρῶ πλείω βούλομαι διελε-
 θεῖν, καὶ ὑμῶν ἀκοῦσαι θέομαι καὶ μὴ νομίζειν ἄλλο-
 τρούς εἶναι τοὺς τοιούτους [λόγους*] τῶν δημοσίων ἀγῶνων· αἱ γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εὐλογίαὶ τὸν ἔλεγχον σαφῆ κατὰ τῶν τᾶναντία ἐπιτηδευόντων ποιοῦ-
 σιν. ἔτι δὲ καὶ δίκαιον τὸν ἔπαινον, ὃς μόνος ἄθλον
 τῶν κινδύνων τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστί, τοῦτον, ἐπειδὴ κἀκεῖνοι εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως τὰς ψυχὰς τὰς αὐτῶν ἀνάλωσαν, ἐν τοῖς δημοσίοις καὶ
 47 κοινοῖς ἀγῶσι τῆς πόλεως μὴ παραλιπεῖν. ἐκεῖνοι γὰρ τοῖς πολεμίοις ἀπήντησαν ἐπὶ τοῖς ὄριοις τῆς Βοιωτίας ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας μαχοῦμενοι, οὐκ ἐπὶ τοῖς τείχεσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχοντες, οὐδὲ τὴν χώραν κακῶς ποιεῖν προέμενοι τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλὰ τὴν μὲν αὐτῶν ἀνδρείαν ἀσφαλεστέραν φυλακὴν εἶναι νομίζοντες τῶν λιθίνων περιβόλων, τὴν δὲ θρέψασαν αὐτοὺς αἰσχυρόμενοι περιορᾶν πορθουμένην, εἰκότως·
 48 ὥσπερ γὰρ πρὸς τοὺς φύσει γεννήσαντας καὶ τοὺς ποιη-

τοὺς τῶν πατέρων οὐχ ὁμοίως ἔχουσιν ἅπαντες ταῖς εὐ-
 νοίαις, οὕτω καὶ πρὸς τὰς | χώρας τὰς μὴ φύσει προση-
 κούσας ἀλλ' ὕστερον ἐπικτήτους γενομένας καταδεέστε-
 ρον διάκεινται. τοιαύταις δὲ γνώμαις χρῆσάμενοι, καὶ
 τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν ἐξ ἴσου τῶν κινδύνων μετασχόν-
 τες, οὐχ ὁμοίως τῆς τύχης ἐκοινῶνῃσαν· τῆς γὰρ ἀρε-
 τῆς οὐ ζῶντες ἀπολαύουσιν, ἀλλὰ τελευτήσαντες τὴν
 δόξαν καταλελοίπασιν, οὐχ ἡττηθέντες, ἀλλ' ἀποθα-
 νόντες ἐνθαπερ ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀμύ-
 νοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ παραδοξότατον μὲν εἰπεῖν ἀλη- 49
 θές δέ, ἐκεῖνοι νικῶντες ἀπέθανον. τὰ γὰρ ἄθλα τοῦ
 πολέμου τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστὶν ἐλευθερία καὶ
 ἀρετή· ταῦτα γὰρ ἀμφοτέρω τοῖς τελευτήσασιν ὑπάρχει.
 ἔπειτα δὲ οὐδ' οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν ἡττηθῆναι τοὺς ταῖς
 διανοίας μὴ πτήξαντας τὸν τῶν ἐπιόντων φόβον. μό-
 νους γὰρ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις καλῶς ἀποθνήσκοντας
 οὐδ' ἂν εἰς ἡττηθῆναι δικαίως φήσειε· τὴν γὰρ δουλείαν
 φεύγοντες εὐκλεᾶ θάνατον αἰροῦνται. ἐδήλωσε δὲ ἡ 50
 τούτων τῶν ἀνδρῶν ἀρετή· μόνοι γὰρ τῶν ἀπάντων
 τὴν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερίαν ἐν τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν
 εἶχον. ἅμα γὰρ οὗτοί τε τὸν βίον μετήλλαξαν καὶ τὰ
 τῆς Ἑλλάδος εἰς δουλείαν μετέπεσεν· συνετάφη γὰρ
 τοῖς τούτων σώμασιν ἡ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερία.
 ὅθεν καὶ φανερόν πασιν ἐποίησαν οὐκ ἰδίᾳ πολεμοῦν-
 τες ἀλλ' ὑπὲρ κοινῆς ἐλευθερίας προκινδυνεύοντες.
 ὥστε, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἂν αἰσχυνθείην εἰπὼν στέφανον
 τῆς πατρίδος εἶναι τὰς ἐκείνων ψυχάς. Καὶ δι' ἃ οὐκ 51
 ἀλόγως ἐπετήδευον, ἐπίστασθε, ὦ Ἀθηναῖοι, μόνοι
 τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τιμᾶν· εὐρήσετε δὲ
 παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἀθλητὰς ἀνακει-
 μένους, παρ' ὑμῖν δὲ στρατηγούς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς τὸν
 τύραννον ἀποκτείναντας. καὶ τοιούτους μὲν ἄνδρας οὐδ'

ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ὀλίγους εὐρεῖν ῥάδιον, τοὺς δὲ τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας νενικηκότας εὐπετῶς πολλαχόθεν ἔστι γεγονότας ἰδεῖν. ὥσπερ τοίνυν τοῖς εὐεργέταις μεγίστας τιμὰς ἀπονέμετε, οὕτω δίκαιον καὶ τοὺς τὴν πατρίδα καταισχύνοντας καὶ προδιδόντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις κολάζειν.

⁵²
^{cap. 13.} Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐδ' ἐν ὑμῖν ἐστὶν ἀποψηφίσασθαι Λεωκράτους τουτουὶ τὰ δίκαια ποιούσι. τὸ γὰρ ἀδίκημα τοῦτο κεκριμένον ἐστὶ καὶ κατεγνωσμένον. ἢ μὲν γὰρ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλή (καὶ μηδεὶς μοιθορυβήσῃ· ταύτην γὰρ ὑπολαμβάνω μεγίστην τότε γενέσθαι τῇ πόλει σωτηρίαν) τοὺς φυγόντας τὴν πατρίδα καὶ ἐγκαταλιπόντας τότε τοῖς πολεμίοις λαβοῦσα ἀπέκτεινε. καίτοι, ὦ ἄνδρες, μὴ νομίζετε τοὺς τὰ τῶν ἄλλων φονικὰ ἀδικήματα ὀσιώτατα δικάζοντας αὐτοὺς ἂν εἰς τινα τῶν πολιτῶν τοιοῦτόν τι παρανομήσαι. ἀλλὰ μὴν
⁵³ Ἀυτολύκου μὲν ὑμεῖς κατεψηφίσασθε, μείναντος μὲν αὐτοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις, ἔχοντος δ' αἰτίαν τοὺς υἱεῖς καὶ τὴν γυναῖκα ὑπεκθέσθαι, καὶ ἐτιμωρήσασθε. καίτοι εἰ τὸν τοὺς ἀχρήστους εἰς τὸν πόλεμον ὑπεκθέσθαι αἰτίαν ἔχοντα ἐτιμωρήσασθε, τί δεῖ πάσχειν ὅστις ἀνὴρ ὢν οὐκ ἀπέδωκε τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι; ἔτι δὲ ὁ δῆμος, δεινὸν ἠγησάμενος εἶναι τὸ γινόμενον, ἐψηφίσαστο ἐνόχους εἶναι τῇ προδοσίᾳ τοὺς φεύγοντας τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον, ἀξίους εἶναι νομίζων τῆς ἐσχάτης
⁵⁴ τιμωρίας. ἂ δὴ κατέγνωσται μὲν παρὰ τῷ δικαιοτάτῳ συνεδρίῳ, κατεψηφίσται δὲ ὑφ' ὑμῶν τῶν δικάζειν λαχόντων, ὁμολογεῖται δὲ παρὰ τῷ δήμῳ τῆς μεγίστης ἄξια εἶναι τιμωρίας, τούτοις ὑμεῖς ἐναντία ψηφιεῖσθε; πάντων ἄρ' ἀνθρώπων ἔσεσθε ἀγνωμονέστατοι, καὶ ἐλαχίστους ἔξετε τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν κινδυνεύοντας.

Ὡς μὲν οὖν ἔνοχός ἐστι τοῖς εἰσηγγελημένοις ἅπασιν,⁵⁵
 ὧ ἄνδρες, Λεωκράτης, φανερόν ἐστι· πυνθάνομαι δὲ^{cap.14.}
 αὐτὸν ἐπιχειρήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾶν λέγοντα ὡς ἔμπορος
 ἐξέπλευσε καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐργασίαν ἀπεδήμησεν
 εἰς Ῥόδον. εἰάν οὖν ταῦτα λέγη, ἐνθυμεῖσθε ὧ ῥαδίως
 λήψεσθε αὐτὸν ψευδόμενον. πρῶτον μὲν γὰρ | οὐκ ἐκ
 τῆς ἀκτῆς κατὰ τὴν πυλίδα ἐμβαίνουσιν οἱ κατ' ἐμπο-
 ρίαν πλέοντες, ἀλλ' ἐκ τοῦ λιμένος, ὑπὸ πάντων τῶν
 φίλων ὁρώμενοι καὶ ἀποστελλόμενοι· ἔπειτα οὐ μετὰ
 τῆς ἑταίρας καὶ τῶν θεραπεινῶν, ἀλλὰ μόνος μετὰ
 παιδὸς τοῦ διακονοῦντος. πρὸς δὲ τούτοις τί προσῆκεν⁵⁶
 ἐν Μεγάροις τὸν Ἀθηναῖον ὡς ἔμπορον πέντε ἔτη κατ-
 οικεῖν καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πατρῶα μετακομίζεσθαι καὶ τὴν
 οἰκίαν τὴν ἐνθάδε πωλεῖν, εἰ μὴ κατεγνώκει τε αὐτοῦ
 προδεδωκέναι τὴν πατρίδα καὶ μεγάλα πάντα ἡδίκηκέ-
 ναι; ὃ καὶ πάντων γένοιτ' ἂν ἀτοπώτατον, εἰ περὶ ὧν
 αὐτὸς προσεδόκα τεύξεσθαι τιμωρίας, ταῦθ' ὑμεῖς ἀπο-
 λύσετε κύριοι γενόμενοι τῆς ψήφου. χωρὶς δὲ τούτων
 οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν ἀποδέχεσθαι ταύτην τὴν ἀπολογία.
 πῶς γὰρ οὐ δεινὸν τοὺς μὲν ἐπὶ ἐμπορίαν ἀποδημοῦντας⁵⁷
 σπεύδειν ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως βοήθειαν, τοῦτον δὲ μόνον
 ἐν τοῖς τότε καιροῖς καὶ κατ' ἐργασίαν ἐκπλεῖν, ἡνίκα οὐδ'
 ἂν εἷς προσκτῆσασθαι οὐδὲν ἂν ἐξήτησεν, ἀλλὰ τὰ ὑπάρ-
 χοντα μόνον διαφυλάξαι; ἡδέως δ' ἂν αὐτοῦ πυθοίμην,
 τίνα ἐμπορίαν εἰσάγων χρησιμώτερος ἐγένετο ἂν τῇ πόλει
 τοῦ παρασχεῖν τὸ σῶμα τάξαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοὺς
 ἐπιόντας ἀμύνασθαι μεθ' ὑμῶν μαχόμενος. ἐγὼ μὲν οὐ-
 δεμίαν ὁρῶ τηλικαύτην οὔσαν βοήθειαν. Ἄξιον δὲ ἐστίν⁵⁸
 οὐ μόνον αὐτῷ διὰ τὴν πράξιν ὀργίζεσθαι ταύτην, ἀλλὰ
 καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον· φανερῶς γὰρ ψεύδεσθαι τε-
 τόλμηκεν. οὔτε γὰρ πρότερον οὐδὲ πώποτε ἐγένετο ἐπὶ
 ταύτης τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἐκέκτητο χαλκοτύπους, οὔτε

τότε ἐκπλεύσας οὐδὲν εἰσήγαγεν ἐκ Μεγάρων, ἕξ ἔτη συνεχῶς ἀποδημήσας. ἔτι δὲ καὶ [τῆς*] πεντηκοστῆς μετέχων ἐτύγγανεν, ἣν οὐκ ἂν καταλιπὼν κατ' ἐμπορίαν ἀπεδήμει. ὥστ' ἂν μὲν τι περὶ τούτων λέγῃ, οὐδ' ὑμᾶς ἐπιτρέψειν αὐτῷ νομίζω.

59 ^{cap. 15.} Ἦξει δ' ἴσως ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λόγον φερόμενος, ὃν αὐτῷ συμβεβουλεύκασι τινες τῶν συνηγόρων, ὡς οὐκ ἔνοχός ἐστι τῇ προδοσίᾳ· οὔτε γὰρ νεωρίων κύριος οὔτε πυλῶν οὔτε στρατοπέδων οὔθ' ὅλως τῶν τῆς πόλεως οὐδενός. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι τοὺς μὲν τούτων κυρίους μέρος ἂν τι προδοῦναι τῆς ὑμετέρας δυνάμεως, τουτουὶ δ' ὅλην ἐκδοτον ποιῆσαι τὴν πόλιν. ἔτι δ' οἱ μὲν τοὺς ζῶντας μόνον ἀδικοῦσι προδιδόντες, οὗτος δὲ καὶ τοὺς τετελευτηκότας καὶ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἱερὰ τῶν πατρῶων νομί-
60 μων ἀποστερῶν. καὶ ὑπὸ μὲν ἐκείνων προδοθεῖσαν οἰκεῖσθαι ἂν συνέβαινε δούλην οὔσαν τὴν πόλιν, ὃν δὲ τρόπον οὗτος ἐξέλιπεν, ἀοίκητον ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ ἐκ μὲν τοῦ κακῶς πράττειν τὰς πόλεις μεταβολῆς τυχεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον εἰκός ἐστιν, ἐκ δὲ τοῦ παντάπασι γενέσθαι ἀνάστατον καὶ τῶν κοινῶν ἐλπίδων στερηθῆναι. ὥσπερ γὰρ ἀνθρώπῳ ζῶντι μὲν ἐλπίς ἐκ τοῦ κακῶς προᾶξει μεταπεσεῖν, τελευτήσαντι δὲ συναναιρεῖται πάντα δι' ὧν ἂν τις εὐδαιμονήσειεν, οὔτω καὶ περὶ τὰς πόλεις συμβαίνει πέρασ ἔχειν τὴν ἀτυχίαν ὅταν ἀνάστατοι γένωνται.
61 εἰ γὰρ δεῖ τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, πόλεός ἐστι θάνατος ἀνάστατον γενέσθαι. τεκμήριον δὲ μέγιστον· ἡμῶν γὰρ ἢ πόλις τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ τῶν τυράννων κατεδουλώθη, τὸ δ' ὕστερον ὑπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ ὑπὸ Λακεδαιμονίων τὰ τείχη καθηρέθη· καὶ ἐκ τούτων ὅμως ἀμφοτέρων ἠλευθερώθημεν καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίας
62 ἠξιώθημεν προστάται γενέσθαι· ἀλλ' οὐχ ὅσαι πῶποτ' ἀνάστατοι γεγόνασιν. τοῦτο μὲν γάρ, εἰ καὶ παλαιότερον

εἰπεῖν ἐστὶ, τὴν Τροίαν τίς οὐκ ἀκήκοεν, ὅτι μεγίστη γε-
γεννημένη τῶν τότε πόλεων καὶ πάσης ἐπάρξασα τῆς
Ἀσίας, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, τὸν
αἰῶνα ἀοίκητός ἐστι; τοῦτο δὲ Μεσσήνην πεντακοσίοις
ἔτεσιν ὕστερον ἐκ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων συνοι-
κισθεῖσαν;

Ἴσως οὖν τῶν συνηγόρων αὐτῷ τολμήσει τις εἰπεῖν,⁶³
μικρὸν τὸ πρᾶγμα ποιῶν, ὡς οὐδὲν ἂν παρ' ἓνα ἀνθρώ-
που ἐγένετο τούτων. | καὶ οὐκ αἰσχύνονται τοιαύτην
ἀπολογία ποιούμενοι πρὸς ὑμᾶς, ἐφ' ἣ δικαίως ἂν ἀπο-
θάνοιεν. εἰ μὲν γὰρ ὁμολογοῦσι τὴν πατρίδα αὐτὸν
ἐκλιπεῖν, τοῦτο συγχωρήσαντες ὑμᾶς ἐάτωσαν διαγνώ-
ναι περὶ τοῦ μεγέθους· εἰ δ' ὅλως μηδὲν τούτων πεποίη-
κεν, οὐ μαυρία δὴ που τοῦτο λέγειν ὡς οὐδὲν ἂν γένηται
παρὰ τοῦτον; ἡγοῦμαι δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, τοῦναντίον⁶⁴
τούτοις, παρὰ τοῦτον εἶναι τῇ πόλει τὴν σωτηρίαν. ἡ γὰρ
πόλις οἰκεῖται κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκάστου μοῖραν φυλαττο-
μένη· ὅταν οὖν ταύτην ἐφ' ἐνός τις παρίδῃ, λέληθεν
ἑαυτὸν ἐφ' ἀπάντων τοῦτο πεποιηκώς. καίτοι ῥᾶδιόν
ἐστίν, ὦ ἄνδρες, πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων νομοθετῶν
διανοίας ἀποβλέψαντας τὴν ἀλήθειαν εὐρεῖν. ἐκεῖνοι⁶⁵
γὰρ οὐ τῷ μὲν ἑκατὸν τάλαντα κλέψαντι θάνατον
ἔταξαν, τῷ δὲ δέκα δραχμὰς ἔλαττον ἐπιτίμιον· οὐδὲ
τὸν μὲν μεγάλα ἱεροσυλήσαντα ἀπέκτειναν, τὸν δὲ
μικρὰ ἐλάττονι τιμωρία ἐκόλαζον· οὐδὲ τὸν μὲν οὐ-
κέτην ἀποκτείναντα ἀργυρίῳ ἐξημίουν, τὸν δὲ ἐλεύ-
θερον εἶργον τῶν νόμων· ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πᾶσι καὶ
τοῖς ἐλαχίστοις παρανομήμασι θάνατον ὄρισαν εἶναι
τὴν ζημίαν. οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἴδιον ἕκαστος αὐτῶν⁶⁶
ἀπέβλεπε τοῦ γεγεννημένου πράγματος, οὐδ' ἐντεῦθεν
τὸ μέγεθος τῶν ἀμαρτημάτων ἐλάμβανον, ἀλλ' αὐτὸ
ἔσκόπουν τοῦτο, εἰ πέφυκε τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπὶ πλείον
p. 180—184.

ἔλθὼν μέγα βλάπτειν τοὺς ἀνθρώπους. καὶ γὰρ ἄτοπον ἄλλως πως περὶ τούτου ἐξετάζειν. φέρε γάρ, ὡς ἄνδρες, εἴ τις ἕνα νόμον εἰς τὸ Μητροῶν ἐλθὼν ἐξαλείψειεν, εἴτ' ἀπολογοῖτο ὡς οὐδὲν παρὰ τοῦτον τῆ πόλει ἐστίν, ἄρ' οὐκ ἂν ἀπεκτείνατ' αὐτόν; ἐγὼ μὲν οἶμαι δικαίως, 67 εἵπερ ἐμέλλετε καὶ τοὺς ἄλλους σῶζειν. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον κολαστέον ἐστὶ τοῦτον, εἰ μέλλετε τοὺς ἄλλους πολίτας βελτίους ποιήσειν· καὶ οὐ τοῦτο λογιεῖσθε εἰ εἷς ἐστὶ μόνος ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' εἰς τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι τὸ μὴ πολλοὺς τοιούτους γενέσθαι ἡμέτερον εὐτύχημα εἶναι, τοῦτον μέντοι διὰ τοῦτο μείζονος τιμωρίας ἄξιον εἶναι τυχεῖν, ὅτι μόνος τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐ κοινήν ἀλλ' ἰδίαν τὴν σωτηρίαν ἐζήτησεν.

68 ^{cap. 17.} Ἀγανακτῶ δὲ μάλιστα, ὡς ἄνδρες, ἐπειδὴν ἀκούσα τῶν μετὰ τούτου τινὸς λέγοντος ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο προδιδόναι, εἴ τις ὄχθετο ἐκ τῆς πόλεως· καὶ γὰρ οἱ πρόγονοί ποθ' ἡμῶν τὴν πόλιν καταλιπόντες, ὅτε πρὸς Ξέρξην ἐπολέμουν, εἰς Σαλαμίνα διέβησαν. καὶ οὕτως ἐστὶν ἀνόητος καὶ παντάπασιν ὑμῶν καταπεφρονηκώς, ὥστε τὸ κάλλιστον τῶν ἔργων πρὸς τὸ αἰσχιστον 69 συμβαλεῖν ἠξίωσε. ποῦ γὰρ οὐ περιβόητος ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἡ ἀρετὴ γέγονε; τίς δ' οὕτως ἢ φθονερός ἐστὶν ἢ παντάπασιν ἀφιλότιμος, ὃς οὐκ ἂν εὖξαιτο τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων μετασχεῖν; οὐ γὰρ τὴν πόλιν ἐξέλιπον ἀλλὰ τὸν τόπον μετήλλαξαν, πρὸς τὸν ἐπιόντα 70 κίνδυνον καλῶς βουλευσάμενοι. Ἐτεόνικος μὲν γὰρ ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ Ἀδείμαντος ὁ Κορίνθιος καὶ τὸ Αἰγινήτων ναυτικὸν ὑπὸ νύκτα τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἐμελλον πορίζεσθαι· ἐγκαταλειπόμενοι δὲ οἱ πρόγονοι ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων βία καὶ τοὺς ἄλλους ἠλευθέρωσαν, ἀναγκάσαντες ἐν Σαλαμίῃ μετ' αὐτῶν πρὸς

τοὺς βαρβάρους ναυμαχεῖν. μόνοι δὲ ἀμφοτέρων περι-
 γεγόνασι, καὶ τῶν πολεμίων καὶ τῶν συμμάχων, ὡς
 ἑκατέρων προσῆκε, τοὺς μὲν εὐεργετοῦντες, τοὺς δὲ
 μαχόμενοι νικῶντες. ἄρά γε ὅμοιον τῷ φεύγοντι τὴν
 πατρίδα τετάρων ἡμερῶν πλοῦν εἰς Ῥόδον; ἢ που 71
 ταχέως ἂν ἠνέσχετό τις ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοιοῦτον
 ἔργον, ἀλλ' οὐκ ἂν κατέλευσαν τὸν καταισχύνοντα τὴν
 κῦτῶν ἀριστείαν. οὕτω γοῦν ἐφίλουν τὴν πατρίδα
 πάντες, ὥστε τὸν παρὰ Ξέρξου πρεσβευτὴν Ἀλέξανδρον,
 φίλον ὄντα αὐτοῖς πρότερον, ὅτι γῆν καὶ ὕδωρ ἤτησε,
 μικροῦ δεῖν κατέλευσαν. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου τιμωρίαν
 ἠξίου λημβάνειν, ἢ που τὸν ἔργῳ παραδόντα τὴν πό-
 λιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις
 ἐκόλασαν. | τοιγαροῦν τοιαύταις χρώμενοι γνώμαις 72
 ἐνενήκοντα μὲν ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες κατέστησαν,
 Φοινίκην δὲ καὶ Κιλικίαν ἐπόρθησαν, ἐπ' Εὐρυμέδοντι
 δὲ καὶ πεξομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν,
 ἑκατὸν δὲ τριήρεις τῶν βαρβάρων αἰχμαλώτους ἔλαβον,
 ἅπασαν δὲ τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν,
 καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς νίκης, οὐ τὸ ἐν Σαλαμῖνι τρό- 73
 παιον ἀγαπήσαντες ἔστησαν, ἀλλ' ὄρους τοῖς βαρβάρους
 πῆξαντες τοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ
 τούτους κωλύσαντες ὑπερβαίνειν, συνθήκας ἐποίησαντο
 μακροῦ μὲν πλοῖου μὴ πλεῖν ἐντὸς Κυανέων καὶ Φασήλι-
 δος, τοὺς δ' Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι, μὴ μόνον τοὺς
 τὴν Εὐρώπην ἀλλὰ καὶ τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας.
 καίτοι οἴεσθε ἂν, εἰ τῇ Λεωκράτους διανοίᾳ χρησάμενοι 74
 πάντες ἔφυγον, τούτων ἂν τι γενέσθαι τῶν καλῶν ἔργων,
 ἢ ταύτην ἂν ἔτι τὴν χώραν κατοικεῖν ὑμᾶς; χρὴ τοίνυν,
 ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τοὺς ἀγαθοὺς ἐπαινεῖτε καὶ τιμᾶτε,
 οὕτω καὶ τοὺς κακοὺς μισεῖν τε καὶ κολάζειν, ἄλλως τε
 καὶ Λεωκράτην, ὃς οὔτε ἔδεισεν οὔτε ἠσχύνθη ὑμᾶς.

75 καίτοι ὑμεῖς τίνα τρόπον νενομίκατε περὶ τούτων, καὶ πῶς ἔχετε ταῖς διανοαῖς, θεωρήσατε. ἄξιον γὰρ ὅμως καίπερ πρὸς εἰδότας διελθεῖν· ἐγκώμιον γὰρ νῆ τὴν Ἀθηναῶν εἰσι τῆς πόλεως οἱ παλαιοὶ νόμοι καὶ τὰ ἔθνη τῶν ἐξ ἀρχῆς ταῦτα κατασκευασάντων, οἷς ἂν προσ-
 76 καὶ ἄξιοι τῆς πόλεως δόξετ' εἶναι. ὑμῖν γὰρ ἔστιν ὄρκος, ὃν ὁμνύουσι πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐγγραφῶσι καὶ ἔφηβοι γένωνται, μήτε τὰ ἱερὰ ὄπλα καταισχυνεῖν μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν. ὃν εἰ μὲν ὁμώμοκε Λεωκράτης, φανερώς ἐπιώρκηκεν, καὶ οὐ μόνον ὑμᾶς ἠδίκηκεν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ θεῖον ἠσέβηκεν· εἰ δὲ μὴ ὁμώμοκεν, εὐθύς δηλὸς ἔστι παρασκευασάμενος οὐδὲν ποιήσειν τῶν δεόντων, ἀνθ' ὧν δικαίως ἂν αὐτὸν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τιμωρήσεσθε.
 77 βούλομαι δὲ ὑμᾶς ἀκοῦσαι τοῦ ὄρκου. Λέγε, γραμματεῦ.

ΟΡΚΟΣ.

Καλὸς γε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὅσιος ὁ ὄρκος. παρὰ τοῦτον τοίνυν ἅπαντα πεποίηκε Λεωκράτης. καίτοι πῶς ἂν ἄνθρωπος γένοιτο ἀνοσιώτερος ἢ μᾶλλον προδύτης τῆς πατρίδος; τίνα δ' ἂν τρόπον ὄπλα καταισχύνειέ τις μᾶλλον, ἢ εἰ λαβεῖν μὴ θέλει καὶ τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι; πῶς δ' οὐ καὶ τὸν παραστάτην καὶ τὴν τάξιν λέλοιπεν
 78 ὁ μὴδὲ τάξαι τὸ σῶμα παρασχών; ποῦ δ' ὑπὲρ ὀσίων καὶ ἱερῶν ἤμυνεν ἂν ὁ μὴδένα κίνδυνον ὑπομείνας; τίνοι δ' ἂν τὴν πατρίδα παρέδωκε μείζονα προδοσίᾳ; τὸ γὰρ τούτου μέρος ἐκλελειμμένη τοῖς πολεμίσις ὑποχειρίος ἔστιν. εἶτα τοῦτον οὐκ ἀποκτενεῖτε τὸν ἀπάσαις ταῖς ἀδικίαις ἔνοχον ὄντα; τίνας οὖν τιμωρήσεσθε; τοὺς ἔν
 Reisk.

τι τούτων ἡμαρτηκότητας; ῥάδιον ἔσται παρ' ὑμῖν ἄρα μεγάλα ἀδικεῖν, εἰ φανεῖσθε ἐπὶ τοῖς μικροῖς μᾶλλον ὀργιζόμενοι.

Καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ⁷⁹ ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἔστί. ^{cap. 19.} τρία γάρ ἐστιν ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης. τούτων τοίνυν ἕκαστος ταύτην πίστιν δίδωσιν, εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους πολλοὶ ἤδη ἐξαπατήσαντες καὶ διαλαθόντες οὐ μόνον τῶν παρόντων κινδύνων ἀπελύθησαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀθῶοι τῶν ἀδικημάτων τούτων εἰσὶ· τοὺς δὲ θεοὺς οὐτ' ἂν ἐπιορκήσας τις λάθοι οὐτ' ἂν ἐκφύγοι τὴν ἀπ' αὐτῶν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰ μὴ αὐτός, οἱ παῖδές γε καὶ τὸ γένος ἅπαν τὸ τοῦ ἐπιορκήσαντος μεγάλοις ἀτυχήμασι περιπίπτει. διόπερ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην πίστιν ἔδο- 80 σαν αὐτοῖς ἐν Πλαταιαῖς πάντες οἱ Ἕλληνες, ὅτε ἔμελλον παραταξάμενοι μάχεσθαι πρὸς τὴν Ξέρξου δύναμιν, οὐ παρ' αὐτῶν εὐρόντες, ἀλλὰ μιμησάμενοι τὸν παρ' ὑμῖν εἰθισμένον ὄρκον. ὃν ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι· καὶ γὰρ παλαιῶν ὄντων τῶν τότε πεπραγμένων ὅμως συχνῶς ἔστιν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ἰδεῖν τὴν ἐκείνων | ἀρετήν. Καί μοι ἀναγίνωσκε αὐτόν.

ΟΡΚΟΣ. Οὐ ποιήσομαι περὶ πλείονος τὸ ζῆν τῆς ἔλευ- 81 θερίας, οὐδ' ἐγκαταλείψω τοὺς ἡγεμόνας οὔτε ζῶντας οὔτε ἀποθανόντας, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας τῶν συμμάχων ἅπαντας θάψω. καὶ κρατήσας τῶ πολέμου τοὺς βαρβάρους τῶν μὲν μαχεσαμένων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πόλεων οὐδεμίαν ἀνάστατον ποιήσω, τὰς δὲ τὰ τοῦ βαρβάρου προελομένας ἀπάσας δεκατεύσω· καὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐδὲν ἀνοικοδομήσω παντάπασιν, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινομένοις ἔάσω καταλείπεσθαι τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας.

82 Οὕτω τοίνυν, ὧ ἄνδρες, σφόδρα ἐνέμειναν ἐν τούτῳ πάντες, ὥστε καὶ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν μεθ' ἑαυτῶν ἔσχον βοηθόν, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἀνδρῶν ἀγαθῶν γενομένων πρὸς τὸν κίνδυνον μάλιστα ἢ πόλις ὑμῶν εὐδοκίμησεν. ὃ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, τοὺς μὲν προγόνους ὑμῶν ἀποθνήσκειν τολμᾶν ὥστε μὴ τὴν πόλιν ἀδοξεῖν, ὑμᾶς δὲ μὴ κολάζειν τοὺς καταισχύναντας αὐτήν, ἀλλὰ περιορᾶν τὴν κοινὴν καὶ μετὰ πολλῶν πόνων συνειλεγμένην εὐκλειαν, ταύτην διὰ τὴν τῶν τοιούτων ἀνδρῶν πονηρίαν καταλυομένην.

83 Καίτοι, ὧ ἄνδρες, μόνοις ὑμῖν τῶν Ἑλλήνων οὐκ
 εap 20. ἔστιν οὐδὲν τούτων περιδεῖν. βούλομαι δὲ μικρὰ τῶν παλαιῶν ὑμῖν διελθεῖν, οἷς παραδείγμασι χρώμενοι καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων βέλτιον βουλευσέσθε. τοῦτο γὰρ ἔχει μέγιστον ἢ πόλις ἡμῶν ἀγαθόν, ὅτι τῶν καλῶν ἔργων παράδειγμα τοῖς Ἑλλησι γέγονεν· ὅσον γὰρ τῷ χρόνῳ πασῶν ἔστιν ἀρχαιοτάτη, τοσοῦτον οἱ πρόγονοι ἡμῶν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀρετῇ διεννηό-
 84 χασιν. Ἐπὶ Κόδρου γὰρ βασιλεύοντος Πελοποννησίοις γενομένης ἀφορίας κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἔδοξε στρατεύειν ἐπὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ ἡμῶν τοὺς προγόνους ἐξαναστήσαντας κατανείμασθαι τὴν χώραν. καὶ πρῶτον μὲν εἰς Δελφοὺς ἀποστείλαντες τὸν θεὸν ἐπηρώτων εἰ [ἐπι]λήψονται τὰς Ἀθήνας· ἀνελόντος δὲ τοῦ θεοῦ αὐτοῖς ὅτι τὴν πόλιν αἰρήσουσιν, ἔαν μὴ τὸν βασιλέα τῶν Ἀθηναίων Κόδρον ἀποκτείνωσιν,
 85 ἐστράτευσον ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. Κλεόμαντις δὲ τῶν Δελφῶν τις πυνθόμενος τὸ χρηστήριον δι' ἀπορρήτων ἐξήγγελλε τοῖς Ἀθηναίοις· οὕτως οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ὡς ἔοικε, καὶ τοὺς ἔξωθεν ἀνθρώπους εὖνους ἔχοντες διετέλουν. ἐμβαλόντων δὲ τῶν Πελοποννησίων

εἰς τὴν Ἀττικὴν τί ποιοῦσιν οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ἄνδρες δικασταί; οὐ καταλιπόντες τὴν χώραν ὥσπερ Λεωκράτης ᾤχοντο, οὐδ' ἐκδοτον τὴν θρεψαμένην καὶ τὰ ἱερά τοῖς πολεμίοις παρέδωσαν, ἀλλ' ὀλίγοι ὄντες κατακλεισθέντες ἐπολιορκοῦντο καὶ διεκαρτέρουν εἰς τὴν πατρίδα. καὶ οὕτως ἦσαν, ὧ ἄνδρες, γενναῖοι οἱ τότε βασιλεύοντες, ὥστε προηροῦντο ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς τῶν ἀρχομένων σωτηρίας μᾶλλον ἢ ζῶντες ἑτέραν μεταλλάξαι τὴν χώραν. φασὶ γοῦν τὸν Κόδρον παραγγείλαντα τοῖς Ἀθηναίοις προσέχειν ὅταν τελευτήσῃ τὸν βίον, λαβόντα πτωχικὴν στολὴν ὅπως ἂν ἀπατήσῃ τοὺς πολεμίους, κατὰ τὰς πύλας ὑποδύντα φρύγανα συλλέγειν πρὸ τῆς πόλεως, προσελθόντων δ' αὐτῷ δυοῖν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πυνθανομένων τὸν ἕτερον αὐτῶν ἀποκτεῖναι τῷ δρεπάνῳ προσπεβόντα· τὸν δὲ περιλελειμμένον, παροξυνθέντα τῷ Κόδρῳ καὶ νομίσαντα πτωχὸν εἶναι, σπασάμενον τὸ ξίφος ἀποκτεῖναι τὸν Κόδρον. τούτων δὲ γενομένων οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κήρυκα πέμπσαντες ἠξίουσαν δοῦναι τὸν βασιλέα θάψαι, λέγοντες αὐτοῖς ἄπασαν τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τοῦτον μὲν ἀπέδωσαν, γνόντες δὲ ὡς οὐκέτι δυνατὸν αὐτοῖς τὴν χώραν κατασχεῖν ἀπεχώρησαν. τῷ δὲ Κλεομάντει τῷ Δελφῷ ἡ πόλις αὐτῷ τε καὶ ἐγγόνοις ἐν Πρυτανείῳ αἶδιον σίτησιν ἔδωσαν. Ὁρᾶτε ὁμοίως ἐφίλουν | τὴν πατρίδα Λεωκράτει οἱ τότε βασιλεύοντες, οἳ γε προηροῦντο τοὺς πολεμίους ἐξαπατῶντες ἀποθνήσκειν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἀντὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀντικαταλλάττεσθαι. τοιγαροῦν μονώτατοι ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσὶν, ἰσοθέων τιμῶν τετυχηκότες, εἰκότως· ὑπὲρ ἧς γὰρ οὕτω σφόδρα ἐσπούδαζον, δικαίως ταύτην καὶ τεθνεῶτες ἐκληρονομοῦν. ἀλλὰ Λεωκράτης οὔτε ζῶν οὔτε τεθνεῶς δικαίως

ἂν αὐτῆς μετάσχοι, μονώτατος δ' ἂν προσηκόντως ἐξορισθείη τῆς χώρας ἣν ἐγκαταλιπὼν τοῖς πολεμίοις ᾤχετο· οὐδὲ γὰρ καλὸν τὴν αὐτὴν καλύπτειν τοὺς τῇ ἄρετῇ διαφέροντας καὶ τὸν κάκιστον πάντων ἀνθρώπων.

⁹⁰
cap.21. Καίτοι γε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν, ὃ καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς, ὡς οὐκ ἂν ποτε ὑπομεῖναι τὸν ἀγῶνα τοῦτον συνειδῶς ἑαυτῷ τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένῳ· ὥσπερ οὐ πάντα καὶ τοὺς κλέπτοντας καὶ ἱεροσυλοῦντας τούτῳ τῷ τεκμηρίῳ χρωμένους. οὐ γὰρ τοῦ πράγματός ἐστι σημεῖον, ὡς οὐ πεποιήκασιν, ἀλλὰ τῆς ἀναιδείας ἣν ἔχουσιν. οὐ γὰρ τοῦτο δεῖ λέγειν, ἀλλ' ὡς οὐκ ἐξέπλευσεν οὐδὲ τὴν πόλιν ἐγκατέλιπεν οὐδ' ἐν Μεγάροις κατ-
⁹¹ ᾤκησε· ταῦτά ἐστι τεκμήρια τοῦ πράγματος, ἐπεὶ γε τὸ ἐλθεῖν τοῦτον, οἴμαι θεὸν τινα αὐτὸν ἐπ' αὐτὴν ἀγαγεῖν τὴν τιμωρίαν, ἵν' ἐπειδὴ τὸν εὐκλεᾶ κίνδυνον ἔφυγε, τοῦ ἀκλεοῦς καὶ ἀδόξου θανάτου τύχοι, καὶ οὓς προὔδωκε, τούτοις ὑποχείριον αὐτὸν καταστήσειεν. ἐτέρωθι μὲν γὰρ ἀτυχῶν οὐπω δῆλον εἰ διὰ ταῦτα δίκην δίδωσιν· ἐνταῦθα δὲ παρ' οἷς προὔδωκε, φανερόν ἐστιν ὅτι τῶν αὐτοῦ παρανομημάτων ὑπέχει ταύτην
⁹² τὴν τιμωρίαν. οἱ γὰρ θεοὶ οὐδὲν πρότερον ποιοῦσιν ἢ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν παράγουσι· καὶ μοι δοκοῦσι τῶν ἀρχαίων τινὲς ποιητῶν ὥσπερ χρησμούς γραψαντες τοῖς ἐπιγενομένοις τάδε τὰ ἱαμβεῖα καταλιπεῖν·

ὅταν γὰρ ὄργῃ δαιμόνων βλάβητι τινά,
τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον, ἐξαφαιρεῖται φρενῶν
τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χεῖρω τρέπει
γνώμην, ἵν' εἰδῆ μηδὲν ὧν ἄμαρτάνει.

⁹³
cap.22. τίς γὰρ οὐ μέμνηται τῶν πρεσβυτέρων ἢ τῶν νεωτέρων οὐκ ἀκήκοε Καλλίστρατον, οὗ θάνατον ἢ πόλιν κατ-
Reisk.

έγνω, τοῦτον φυγόντα, καὶ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀκούσαντα ὅτι ἂν ἔλθῃ Ἀθήναζε τεύξεται τῶν νόμων, ἀφικόμενον καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν τῶν δώδεκα θεῶν καταφυγόντα καὶ οὐδὲν ἦττον ὑπὸ τῆς πόλεως ἀποθανόντα; δικαίως· τὸ γὰρ τῶν νόμων τοῖς ἡδίκηκόσι τυχεῖν τιμωρία ἐστίν. ὁ δέ γε θεὸς ὀρθῶς ἀπέδωκε τοῖς ἡδικημένοις κολάσαι τὸν αἷτιον· δεινὸν γὰρ ἂν εἶη εἰ ταῦτὰ σημεῖα τοῖς εὐσεβέσι καὶ τοῖς κακούργοις φαίνονται.

Ἐγὼμαι δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, τὴν τῶν θεῶν ἐπιμέ- 94
λειαν πάσας μὲν τὰς ἀνθρωπίνας πράξεις ἐπισκοπεῖν, μάλιστα δὲ τὴν περὶ τοὺς γονέας καὶ τοὺς τετελευτηκό-
τας καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐσέβειαν, εἰκότως· παρ' ὧν γὰρ τὴν ἀρχὴν τοῦ ζῆν εἰλήφασμεν καὶ πλεῖστα ἀγαθὰ πεπόνθαμεν, εἰς τούτους μὴ ὅτι ἀμαρτεῖν ἀλλ' ὅτι μὴ εὐεργετοῦντας τὸν αὐτῶν βίον καταναλῶσαι μέγιστον ἀσέβημά ἐστι. λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ (εἰ γὰρ καὶ μν- 95
θωδέστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἀρμόσει καὶ ὑμῖν ἅπασι τοῖς νεω-^{cap. 23.}
τέροις ἀκούσαι) ἐκ τῆς Αἰτνῆς ῥύακα πυρὸς γενέσθαι· τοῦτον δὲ ρεῖν φασιν ἐπὶ τὴν ἄλλην χώραν καὶ δὴ καὶ πρὸς πόλιν τινὰ τῶν ἐκεῖ κατοικουμένων. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρμηῆσαι πρὸς φυγὴν, τὴν αὐτῶν σωτη-
ρίαν ζητοῦντας, ἓνα δὲ τινὰ τῶν νεωτέρων, ὄρωντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα καὶ οὐχὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον, ἀράμενον φέρειν. φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. 96
ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον θεωρῆσαι τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει. λέγεται γὰρ κύκλω | τὸν τόπον ἐκεῖνον περιρρεῦσαι τὸ πῦρ καὶ σωθῆναι τού-
τους μόνους, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύεσθαι τῶν εὐσεβῶν χῶρον· τοὺς δὲ τα-
χεῖαν τὴν ἀποχώρησιν ποιησαμένους καὶ τοὺς ἑαυτῶν
p. 197—201.

97 γονεῖς ἅπαντας ἐγκαταλιπόντας ἀπολέσθαι. ὥστε καὶ ὑμᾶς δεῦν τὴν παρὰ θεῶν ἔχοντας μαρτυρίαν ὁμογνωμῶως τοῦτον κολάζειν τὸν ἅπασιν τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν ἔνοχον ὄντα κατὰ τὸ ἑαυτοῦ μέρος. τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς τὰς πατρίους τιμὰς ἀπεστέρηκε, τοὺς δὲ γονεῖς τοῖς πολεμίοις ἐγκατέλιπε, τοὺς δὲ τετελευτηκότας τῶν νομίμων οὐκ εἴασε τυχεῖν.

98
cap. 24. Καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες· οὐ γὰρ ἀποστήσομαι τῶν παλαιῶν· ἐφ' οἷς γὰρ ἐκεῖνοι ποιοῦντες ἐφιλοτιμοῦντο, ταῦτα δικαίως ἂν ὑμεῖς ἀκούσαντες ἀποδέχοισθε. φασὶ γὰρ Εὐμόλπον τὸν Ποσειδῶνος καὶ Χιόνης μετὰ Θρακῶν ἐλθεῖν τῆς χώρας ταύτης ἀμφισβητοῦντα, τυχεῖν δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους βασιλεύοντα Ἐρεχθεά, γυναῖκα ἔχοντα Πραξιθέαν τὴν
99 Κηφισοῦ θυγατέρα. μεγάλου δὲ στρατοπέδου μέλλοντος αὐτοῖς εἰσβάλλειν εἰς τὴν χώραν, εἰς Δελφοὺς ἰὼν ἠρώτα τὸν θεὸν τί ποιῶν ἂν νίκην λάβοι παρὰ τῶν πολεμίων. χρήσαντος δ' αὐτῷ τοῦ θεοῦ, τὴν θυγατέρα εἰθύσειε πρὸ τοῦ συμβαλεῖν τὸ στρατοπέδω, κρατήσειν τῶν πολεμίων, ὃ δὲ τῷ θεῷ πειθόμενος τοῦτ' ἔπραξε καὶ τοὺς ἐπιστρατευομένους ἐκ
100 τῆς χώρας ἐξέβαλε. διὸ καὶ δικαίως ἂν τις Εὐριπίδην ἐπαινέσειεν, ὅτι τὰ τε ἄλλ' ὧν ἀγαθὸς ποιητῆς καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προεἶλετο ποιῆσαι, ἠγούμενος κάλλιστον ἂν γενέσθαι τοῖς πολίταις παράδειγμα τὰς ἐκείνων πράξεις, πρὸς ἃς ἀποβλέποντας καὶ θεωροῦντας συνεθίζεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὸ τὴν πατρίδα φιλεῖν. ἄξιον δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν λαμβείων ἀκοῦσαι ἃ πεποίηκε λέγουσαν τὴν μητέρα τῆς παιδός. ὄψεσθε γὰρ ἐν αὐτοῖς μεγαλοψυχίαν καὶ γενναιότητα ἀξίαν καὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ γενέσθαι Κηφισοῦ θυγατέρα.

τὰς χάριτας ὅστις εὐγενῶς χαρίζεται,
 ἥδιον ἐν βροτοῖσιν· οἱ δὲ δρωῶσι μὲν,
 χρόνῳ δὲ δρωῶσι, δυσγενέστερον
 ἐγὼ δὲ δώσω τὴν ἐμὴν παῖδα κτανεῖν·
 λογίζομαι δὲ πολλά· πρῶτα μὲν πόλιν 5
 οὐκ ἂν τιν' ἄλλην τῆσδε βελτίω λάβοιν·
 ἢ πρῶτα μὲν λεῶς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν,
 αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις,
 πεσσῶν ὁμοίαις διαφοραῖς ἐκτισμέναι,
 ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν εἰσαγώγιμοι. 10
 ὅστις δ' ἀπ' ἄλλης πόλεος οἰκίζει πόλιν,
 ἄρμος πονηρὸς ὥσπερ ἐν ξύλῳ παγείς,
 λόγῳ πολίτης ἐστί, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ.
 ἔπειτα τέκνα τοῦδ' ἕκατι τίκτομεν,
 ὡς θεῶν τε βωμοὺς πατρίδα τ' ἐκρυώμεθα. 15
 πόλεως δ' ἀπάσης τοῦνομ' ἐν, πολλοὶ δέ νιν
 ναίουσι· τούτους πῶς διαφθεῖραι με χρή,
 ἐξὸν προπάντων μίαν ὑπὲρ δοῦναι θανεῖν;
 εἰ περ γὰρ ἀριθμὸν οἶδα καὶ τοῦλάσσοнос
 τὸ μείζον, οὐνὸς οἶκος οὐ πλεῖον σθένει 20
 πταίσας ἀπάσης πόλεος, οὐδ' ἴσον φέρει.
 εἰ δ' ἦν ἐν οἴκοις ἀντὶ θηλειῶν στάχυς
 ἄρσην, πόλιν δὲ πολεμία κατεῖχε φλόξ,
 οὐκ ἂν νιν ἐξέπεμπον εἰς μάχην δόροσ
 θάνατον προταρβοῦσ'· ἀλλ' ἔμοιγ' ἔστω τέκνα, 25
 ἃ καὶ μάχοιτο καὶ μετ' ἀνδράσι πρέποι,
 μὴ σχήματ' ἄλλως ἐν πόλει πεφυκότα.
 τὰ μητέρων δὲ δάκρυ', ὅταν πέμπη τέκνα,
 πολλοὺς ἐθήλυν' εἰς μάχην ὀρμωμένους.
 μισῶ γυναικας αἵτινες πρὸ τοῦ καλοῦ 30
 ζῆν παῖδας εἴλοντο καὶ παρήνεσαν κακά.
 καὶ μὴν θανόντες γ' ἐν μάχῃ πολλῶν μέτα

τύμβον τε κοινὸν ἔλαχον εὐκλειάν τ' ἴσην·
 τῇ μῆ δὲ παιδί στέφανος εἷς μιᾶ μόνῃ
 35 πόλεως θανούσῃ τῆσδ' ὑπερδοθήσεται.
 καὶ τὴν τεκοῦσαν καὶ σὲ δύο θ' ὁμοσπόρω
 σώσει· τί τούτων οὐχὶ δέξασθαι καλόν;
 τὴν οὐκ ἐμὴν πλὴν ἢ φύσει δώσω κόρην
 θυσαὶ πρὸ γαίας. εἰ γὰρ αἰρεθήσεται
 40 πόλις, τί παίδων τῶν ἐμῶν μέτεστί μοι;
 οὐκοῦν ἅπαντα τοῦν γ' ἐμοὶ σωθήσεται·
 ἄρξουσιν ἄλλοι, τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.
 ἐκεῖνο δ' οὐ τὸ πλεῖστον ἐν κοινῷ μέρος,
 οὐκ ἔσθ' ἐκούσης τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἄτερ
 45 προγόνων παλαιὰ θέσμι' ὅστις ἐκβαλεῖ·
 οὐδ' ἀντ' ἐλάας χρυσέας τε Γοργόνος
 τρίαῖναν ὀρθὴν στᾶσαν ἐν πόλεως βάθροις
 Εὐμόλπος οὐδὲ Θραῦξ ἀναστέψει λεῶς
 στεφάνοισι, Παλλὰς δ' οὐδαμοῦ τιμήσεται.
 50 χρῆσθ', ὧ πολῖται, τοῖς ἐμοῖς λοχεύμασιν,
 σώξασθε, νικᾶτ'· ἀντὶ γὰρ ψυχῆς μιᾶς
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ὑμῖν ἐγὼ οὐ σώσω πόλιν.
 ὧ πατρίς, εἶθε πάντες οἷ ναίουσί σε
 οὕτω φιλοῖεν ὡς ἐγώ· καὶ ῥαδίως
 55 οἰκοῦμεν ἂν σε, κούδ' ἐν ἂν πάσχοις κακόν.

101
cap. 25.

Ταῦτα, ὧ ἄνδρες, τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαίδευε.
 φύσει γὰρ οὐσῶν φιλοτέκνων πασῶν τῶν γυναικῶν
 ταύτην ἐποίησε τὴν πατρίδα μᾶλλον τῶν παίδων φιλοῦ-
 σαν, ἐνδεικνύμενος ὅτι εἶπερ αἱ γυναῖκες τοῦτο τολμή-
 σουσι ποιεῖν, τοὺς γε ἄνδρας ἀνυπέροβλητόν τινα δεῖ
 τὴν εὐνοίαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἔχειν, μηδὲ φεύγειν
 αὐτὴν ἐγκαταλιπόντας μηδὲ καταισχύνειν πρὸς ἅπαντας
 τοὺς Ἕλληνας ὡσπερ Λεωκράτης.

102
cap. 26.

Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι

ἐπαινωῶν. οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν, ὥστε νόμον ἔθεντο καθ' ἐκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψωδεῖσθαι τὰ ἔπη, ἐπίδειξιν ποιούμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων προηροῦντο, εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ νόμοι διὰ τὴν συντομίαν οὐ διδάσκουσιν ἀλλ' ἐπιτάττουσιν ἃ δεῖ ποιεῖν, οἱ δὲ ποιηταὶ μιμούμενοι τὸν ἀνθρώπινον βίον, τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων | ἐκλεξάμενοι, μετὰ λόγου καὶ ἀποδείξεως τοὺς ἀνθρώπους συμπείθουσιν. Ἐκτωρ ¹⁰³ γὰρ τοῖς Τρωσὶ παρακελευόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος τάδε εἶρηκεν,

ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶ διαμπερές. ὅς δέ κεν ὕμεων
βλήμενος ἢ τυπεῖς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη,
τεθνάτω. οὗ οἱ ἀεικὲς ἀμνηνομένῳ περὶ πάτρης
τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ νήπια τέκνα,
καὶ κλῆρος καὶ οἶκος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

Τούτων τῶν ἐπῶν ἀκούοντες, ὧ ἄνδρες, οἱ πρόγονοι ¹⁰⁴
ὑμῶν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ζηλοῦντες οὕτως ἔσχον ^{cap. 27.}
πρὸς ἀρετὴν, ὥστε οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρίδος
ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος ὡς κοινῆς ἠθέλον ἀποθνή-
σκεν. οἱ γοῦν ἐν Μαραθῶνι παραταξάμενοι τοῖς βαρ-
βάροις τὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐκράτησαν, τοῖς
ιδίοις κινδύνοις κοινὴν ἄδειαν ἅπασι τοῖς Ἕλλησι κτώ-
μενοι, οὐκ ἐπὶ τῇ δόξῃ μέγα φρονοῦντες ἀλλ' ἐπὶ τῷ
ταύτης ἄξια πράττειν, τῶν μὲν Ἑλλήνων προστάτας
τῶν δὲ βαρβάρων δεσπότας ἑαυτοὺς καθιστάντες· οὐ
γὰρ λόγῳ τὴν ἀρετὴν ἐπετήδευον, ἀλλ' ἔργῳ πᾶσιν ἐπε-
δείκνυντο. τοιγαροῦν οὕτως ἦσαν ἄνδρες σπουδαῖοι ¹⁰⁵
καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ οἱ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες, ὥστε ^{cap. 26}
τοῖς ἀνδρειοτάτοις Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν

χρόνοις πολεμοῦσι πρὸς Μεσσηνίους ἀνεῖλεν ὁ θεὸς
 παρ' ἡμῶν ἡγεμόνα λαβεῖν καὶ νικήσειν τοὺς ἐναν-
 τίους. καίτοι εἰ [πρὸς*] τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγεννημέ-
 νους, οἳ αἰεὶ βασιλεύουσιν ἐν Σπάρτῃ, τοὺς παρ' ἡμῶν
 ἡγεμόνας ἀμείνους ὁ θεὸς ἔκρινε, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλη-
 106 τον χρῆ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν νομίζειν; τίς γὰρ οὐκ οἶδε
 τῶν Ἑλλήνων ὅτι Τυρταίου στρατηγὸν ἔλαβον παρὰ
 τῆς πόλεως, μεθ' οὗ καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτησαν καὶ
 τὴν περὶ τοὺς νέους ἐπιμέλειαν συνετάξαντο, οὐ μόνον
 εἰς τὸν παρόντα κίνδυνον ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα
 βουλευσάμενοι καλῶς. κατέλιπε γὰρ αὐτοῖς ἐλεγεία
 ποιήσας, ἧν ἀκούοντες παιδεύονται πρὸς ἀνδρείαν.
 107 καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὐδένα λόγον ἔχοντες
 περὶ τούτου οὕτω σφόδρα ἐσπουδάκασιν, ὥστε νόμον
 ἔθεντο, ὅταν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκστρατευόμενοι ὦσι, κα-
 λεῖν ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν ἀκουσομένους τῶν
 Τυρταίου ποιημάτων ἅπαντας, νομίζοντες οὕτως ἂν
 αὐτοὺς μάλιστα πρὸ τῆς πατρίδος ἐθέλειν ἀποθνή-
 σκειν. χρήσιμον δ' ἐστὶ καὶ τούτων ἀκοῦσαι τῶν ἐλε-
 γείων, ἵν' ἐπίστησθε οἷα ποιοῦντες εὐδοκίμου παρ'
 ἐκείνοις.

τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
 ἄνδρ' ἀγαθόν, περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον.
 τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγρούς
 πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
 * πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
 παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
 ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσειται, οὓς κεν ἵκηται
 χρημοσύνη τ' εἰκῶν καὶ στυγερῆ πενίη,
 αἰσχύνη τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
 10 πᾶσα δ' ἀτιμία καὶ κακότης ἔπεται.
 εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὄρη

γίγνεται οὐδ' αἰδῶς ἐξοπίσω γένεος,
 θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα, καὶ περὶ παίδων
 θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
 | ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 15
 μηδὲ φυγῆς αἰσχροῦς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
 ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
 μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
 τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
 μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραρούς. 20
 αἰσχροὺν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
 κείσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
 ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον,
 θυμὸν ἀποπνείουτ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
 αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα 25
 (αἰσχροὰ τὰ τ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἰδεῖν)
 καὶ χροὰ γυμνωθέντα. νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
 ὄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη·
 ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν
 ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών. 30
 ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
 στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακῶν.

Καλά γε, ὦ ἄνδρες, καὶ χρήσιμα τοῖς βουλομένοις προσ- 108
 ἔχειν. οὕτω τοίνυν εἶχον πρὸς ἀνδρείαν οἱ τούτων
 ἀκούοντες, ὥστε πρὸς τὴν πόλιν ἡμῶν περὶ τῆς ἡγεμο-
 νίας ἀμφισβητεῖν, εἰκότως· τὰ γὰρ κάλλιστα τῶν ἔργων
 ἀμφοτέροις ἦν κατειργασμένα. οἱ μὲν γὰρ πρόγονοι τοὺς
 βαρβάρους ἐνίκησαν οἱ πρῶτοι τῆς Ἀττικῆς ἐπέβησαν,
 καὶ καταφανῆ ἐποίησαν τὴν ἀνδρείαν τοῦ πλούτου καὶ
 τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περιγιγνομένην· Λακεδαιμό-
 νιοι δ' ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι ταῖς μὲν τύχαις
 οὐχ ὁμοίως ἐχρήσαντο, τῇ δ' ἀνδρεία πολὺ πάντων
 διήνεγκαν. τοιγαροῦν ἐπὶ τοῖς ὀρίοις τοῦ βίου μαρτύ- 109

ρια ἔστιν ἰδεῖν τῆς ἀρετῆς αὐτῶν ἀναγεγραμμένα ἀληθῆ πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, ἐκείνοις μὲν·

ὦ ξεῖν', ἄγγειλον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις,
τοῖς δὲ ὑμετέροις προγόνοις·

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

110 Ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μνημονεύεσθαι καλὰ καὶ τοῖς
cap.29. πρᾶξασιν ἔπαινος καὶ τῇ πόλει δόξα ἀείμνηστος. ἀλλ' οὐχ ὁ Λεωκράτης πεποίηκεν, ἀλλ' ἐκὼν τὴν ἐξ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος συνηθροισμένην τῇ πόλει δόξαν κατήσχυεν. ἐὰν μὲν οὖν ἀποκτείνητε αὐτόν, δόξετε πᾶσι τοῖς Ἕλλησι καὶ ὑμεῖς τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων μισεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ τοὺς προγόνους τῆς παλαιᾶς δόξης ἀποστερήσετε καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας μεγάλα βλάψετε. οἱ γὰρ ἐκείνους μὴ θαυμάζοντες τοῦτον πειράσσονται μιμῆσθαι, νομίζοντες ἐκεῖνα μὲν παρὰ τοῖς πολεμίοις εὐδοκιμεῖν, παρὰ δ' ὑμῖν ἀναίδειαν καὶ προδοσίαν καὶ προδοσίαν καὶ δειλίαν κεκρίσθαι κάλλιστον.

111 Εἰ [δὲ*] μὴ δύνασθε ὑπ' ἐμοῦ διδαχθῆναι ὃν τρόπον
cap.30. δεῖ πρὸς τοὺς τοιούτους ἔχειν, σκέψασθε ἐκείνους τίνα τρόπον ἐλάμβανον παρ' αὐτῶν τὴν τιμωρίαν· ὥσπερ γὰρ τὰ καλὰ τῶν ἔργων ἠπίσταντο ἐπιτηδεύειν, οὕτω καὶ τὰ πονηρὰ προηροῦντο κολάζειν. ἐκεῖνοι γάρ, ὦ ἄνδρες, θεωρήσατε ὡς ὠργίζοντο τοῖς προδόταις καὶ κοινούς ἐχθροὺς ἐνόμιζον εἶναι τῆς πόλεως. Φρυνίχου

112 γὰρ | ἀποσφαγέντος νύκτωρ παρὰ τὴν κρήνην τὴν ἐν
τοῖς οἰσύοις ὑπὸ Ἀπολλοδώρου καὶ Θρασυβούλου, καὶ τούτων ληφθέντων καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀποτεθέντων ὑπὸ τῶν τοῦ Φρυνίχου φίλων, αἰσθανόμενος ὁ δῆμος τὸ γεγονός τούς τε εἰρχθέντας ἐξῆγε καὶ βασάνων

νενομένων ανέκρινε, καὶ ζητῶν τὸ πρᾶγμα εὗρε τὸν μὲν Φρύνιχον προδιδόντα τὴν πόλιν, τοὺς δ' ἀποκτείναντας αὐτὸν ἀδίκως εἰρχθέντας· καὶ ψηφίζεται ὁ δὴ-113 μος Κριτίου εἰπόντος τὸν μὲν νεκρὸν κρίνειν προδοσίας, καὶν δόξῃ προδότης ὢν ἐν τῇ χώρᾳ τεθάφθαι, τὰ τε ὅστ' αὐτοῦ ἀνορύξαι καὶ ἐξορίσαι ἔξω τῆς Ἀττικῆς, ὅπως ἂν μὴ κέηται ἐν τῇ χώρᾳ μηδὲ τὰ ὅστ' αὐτοῦ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν προδιδόντος. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ 114 ἔαν ἀπολογῶνται τινες περὶ τοῦ τετελευτηκότος, ἔαν ἄλλ' ὁ τεθνηκώς, ἐνόχους εἶναι καὶ τούτους τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίαις· οὕτως οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς τοὺς ἄλλους ἐγκαταλείπουσιν ἡγουῖντο δίκαιον εἶναι, ἀλλ' ὁμοίως ἂν προδοῦναι τὴν πόλιν καὶ τὸν διασώζοντα τὸν προδότην. τοιγαροῦν οὕτω μισοῦντες τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοιαῦτα κατ' αὐτῶν ψηφιζόμενοι ἀσφαλῶς ἐκ τῶν κινδύνων ἀπηλλάττοντο. Λαβὲ δὲ αὐτοῖς τὸ ψήφισμα, γραμματεῦ, καὶ ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, τούτου τοῦ ψηφίσματος. ἔπειτα 115 ἐκεῖνοι μὲν τὰ τοῦ προδότου ὅστ' ἀνορύξαντες ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρισαν, καὶ τοὺς ἀπολογουμένους ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀρίσταρχον καὶ Ἀλεξικλέα ἀπέκτειναν καὶ οὐδ' ἐν τῇ χώρᾳ ταφῆναι ἐπέτρεψαν· ὑμεῖς δ' αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ προδεδωκὸς τὴν πόλιν ζῶν καὶ ὑποχείριον ἔχοντες τῇ ψήφῳ ἀτιμώρητον ἐάσετε; καὶ τοσοῦτον ἔσεσθ' ἕ γε τῶν προγό- 116 νων χείρους, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν τοὺς λόγῳ μόνον τῷ προδότῃ βοηθήσαντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις μετῆλθον, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν τὸν ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ τὸν δῆμον ἐγκαταλιπόντα ὡς οὐδὲν ἀδικοῦντα ἀφήσετε; μὴ δῆτα, ὦ ἄνδρες δικάσταί, ὃ ὑμῖν οὐδὲ πάτριον, ἀναξίως ὑμῶν αὐτῶν ψηφίσεσθε. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἔν τι τοιοῦτον γεγυνοσ ἦν ψήφισμα, εἶχεν ἂν τις εἰπεῖν ὡς δι' ὀργὴν μᾶλ-

- λον ἢ δι' ἀλήθειαν ἐποιήσαντο· ὅταν δὲ παρὰ πάντων ὁμοίως εἰληφότες ὥσι τὴν αὐτὴν τιμωρίαν, πῶς οὐκ εὐδηλον ὅτι φύσει πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἐπολέ-
 117 μουν; Ἴππαρχον γὰρ τὸν Τιμάρχου οὐχ ὑπομείναντα τὴν περὶ τῆς προδοσίας ἐν τῷ δήμῳ κρίσιν, ἀλλ' ἔρημον τὸν ἀγῶνα ἐάσαντα, θανάτῳ τοῦτον ζημιώσαντες, ἐπειδὴ τῆς ἀδικίας οὐκ ἔλαβον τὸ σῶμα ὄμηρον, τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐξ ἀκροπόλεως καθελόντες καὶ συγχωνεύσαντες καὶ ποιήσαντες στήλην ἐψηφίσαντο εἰς ταύτην ἀναγράφειν τοὺς ἀλιτηρίους καὶ τοὺς προδότας· καὶ αὐτὸς ὁ Ἴππαρχος ἐν ταύτῃ τῇ στήλῃ ἀναγέγραπται,
 118 καὶ οἱ ἄλλοι δὲ προδόται. Καί μοι λαβὲ πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ ἡ εἰκὼν τοῦ Ἰπάρχου τοῦ προδότου ἐξ ἀκροπόλεως καθηρέθη, ἔπειτα τῆς στήλης τὸ ὑπόγραμμα καὶ τοὺς ὕστερον προσαναγραφέντας προδότας εἰς ταύτην τὴν στήλην, καὶ ἀναγίνωσκε, γραμματεῦ.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ.

- 119 Τί δοκοῦσιν ὑμῖν, ᾧ ἄνδρες; ἄρά γε ὁμοίως ὑμῖν περὶ τῶν ἀδικούντων γινώσκειν, καὶ οὐκ, ἐπειδὴ καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἐδύναντο ὑποχείριον τοῦ προδότου λαβεῖν, τὸ μνημεῖον τοῦ προδότου ἀνελόντες ταῖς ἐνδεχομέναις τιμωρίαις ἐκόλασαν; οὐχ ὅπως τὸν χαλκοῦν ἀνδριάντα συγχωνεύσειαν, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐπιγινομένοις παράδειγμα εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ὡς εἶχον πρὸς τοὺς προδότας καταλίποιεν.
- 120 Λαβὲ δ' αὐτοῖς καὶ τὸ ἕτερον ψήφισμα περὶ τῶν εἰς Δεκέλειαν μεταστάντων, ὅτε ὁ δῆμος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐπολιορκεῖτο, ὅπως εἰδῶσιν ὅτι περὶ τῶν προδοτῶν οἱ πρόγονοι ὁμοίως καὶ ἀκολούθους ἀλλήλαις τὰς τιμωρίας ἐποιοῦντο. ἀναγίνωσκε, γραμματεῦ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, καὶ τούτου τοῦ | ψηφίσματος, 121
ὅτι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μεταστάντων εἰς Δεκέλειαν κα-
τέγνωσαν, καὶ ἐψηφίσαντο, ἔάν τις αὐτῶν ἐπανιῶν
ἀλλίσκηται, ἀπαγαγεῖν Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας, παραλαβόντας δὲ παραδοῦναι τῷ
ἐπὶ τοῦ ὀρύγματος. ἔπειτα ἐκεῖνοι μὲν τοὺς ἐν αὐτῇ
τῇ χώρᾳ μεταστάντας οὕτως ἐκόλαζον, ὑμεῖς δὲ τὸν ἐκ
τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐν τῷ πολέμῳ φυγόντα
[εἰς Ῥόδον] καὶ προδόντα τὸν δῆμον οὐκ ἀποκτενεῖτε;
πῶς οὖν δόξετε ἀπόγονοι εἶναι ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν;

Ἄξιον τοίνυν ἀκοῦσαι καὶ τοῦ περὶ τοῦ ἐν Σαλα- 122
μῖνι τελευτήσαντος γενομένου ψηφίσματος, ὃν ἡ βουλή,
ὅτι λόγῳ μόνῳ ἐνεχείρει προδιδόναι τὴν πόλιν, περιε-
λομένη τοὺς στεφάνους αὐτοχειρὶ ἀπέκτεινεν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Γενναῖόν γε, ὦ ἄνδρες, τὸ ψήφισμα καὶ ἄξιον τῶν
ὑμετέρων προγόνων, δικαίως· εὐγενεῖς γὰρ οὐ μόνον
τὰς ψυχὰς ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀδικούντων τιμωρίας ἐκέ-
κτηντο.

Τί οὖν, ὦ ἄνδρες; ἄρα γε ὑμῖν δοκεῖ βουλομένοις 123
μιμεῖσθαι τοὺς προγόνους πάτριον εἶναι Λεωκράτην
μὴ ἀποκτεῖναι; ὅποτε γὰρ ἐκεῖνοι ἀνάστατον τὴν πόλιν
οὔσαν τὸν λόγῳ μόνῳ προδιδόντα οὕτως ἀπέκτειναν, τί
ὑμᾶς προσήκει τὸν ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ τὴν οἰκουμένην
ἐκλιπόντα ποιῆσαι; ἄρ' οὐχ ὑπερβαλέσθαι ἐκείνους τῇ
τιμωρίᾳ; καὶ ὅτ' ἐκεῖνοι τοὺς ἐπιχειρήσαντας τῆς παρὰ
τοῦ δήμου σωτηρίας ἀποστρεφεῖν οὕτως ἐκόλασαν, τί
ὑμᾶς προσήκει τὸν αὐτοῦ τοῦ δήμου τὴν σωτηρίαν προ-
δόντα ποιῆσαι; καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς δόξης ἐκεῖνοι τοὺς αἰ-
τίους οὕτως ἐτιμωροῦντο, τί ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος
προσήκει ποιεῖν;

Ἰκανὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τὴν τῶν προγόνων γνῶ- 124
p. 219—223.

ναι διάνοιαν, ὡς εἶχον πρὸς τοὺς παρανομοῦντας εἰς
 τὴν πόλιν· οὐ μὴν ἄλλ' ἔτι βούλομαι τῆς στήλης ἀκού-
 σαι ὑμᾶς τῆς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ περὶ τῶν προδοτῶν
 καὶ τῶν τὸν δῆμον καταλυόντων· τὸ γὰρ μετὰ πολλῶν
 παραδειγμάτων διδάσκειν ῥαδίαν ὑμῖν τὴν κρίσιν κα-
 θίστησι. μετὰ γὰρ τοὺς τριάκοντα οἱ πατέρες ὑμῶν πε-
 πουθότες ὑπὸ τῶν πολιτῶν οἷα οὐδεὶς πώποτε τῶν Ἑλ-
 λήνων [ἠξίωσε], καὶ μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν κατεληλυθό-
 τες, ἀπάσας τὰς ὁδοὺς τῶν ἀδικημάτων ἐνέφραξαν, πε-
 πειραμένοι καὶ εἰδότες τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐφόδους τῶν
 125 τὸν δῆμον προδιδόντων. ἐψηφίσαντο γὰρ καὶ ὤμοσαν,
 εἴαν τις τυραννίδι ἐπιτιθῆται ἢ τὴν πόλιν προδιδῶ ἢ τὸν
 δῆμον καταλύῃ, τὸν αἰσθανόμενον καθαρὸν εἶναι ἀπο-
 κτείναντα, καὶ κρείττον ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς τὴν αἰτίαν
 ἔχοντας τεθνάναι μᾶλλον ἢ πειραθέντας μετὰ ἀληθείας
 αὐτοὺς δουλεύειν· ἀρχὴν γὰρ οὕτως ᾤοντο δεῖν ζῆν
 τοὺς πολίτας, ὥστε μηδ' εἰς ὑποψίαν ἐλθεῖν μηδένα
 τούτων τῶν ἀδικημάτων. Καί μοι λαβὲ τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

126 Ταῦτα, ὧ ἄνδρες, ἔγραψαν εἰς τὴν στήλην, καὶ
 ταύτην ἔστησαν εἰς τὸ βουλευτήριον ὑπόμνημα τοῖς
 καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνιοῦσι καὶ βουλευομένοις ὑπὲρ
 τῆς πατρίδος ὡς δεῖ πρὸς τοὺς τοιούτους ἔχειν. καὶ
 διὰ τοῦτο ἂν τις αἰσθῆται μόνον μέλλοντας αὐτοὺς τού-
 των τι ποιεῖν, ἀποκτείνειν συνώμοσαν, εἰκότως· τῶν
 μὲν γὰρ ἄλλων ἀδικημάτων ὑστέρας δεῖ τετάχθαι τὰς
 τιμωρίας, προδοσίας δὲ καὶ δήμου καταλύσεως προτέ-
 ρας. εἰ γὰρ προήσεσθε τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν ᾧ μέλλου-
 σιν ἐκεῖνοι κατὰ τῆς πατρίδος φαῦλόν τι πράττειν, οὐκ
 ἔστιν ὑμῖν μετὰ ταῦτα δίκην παρ' αὐτῶν ἀδικούντων
 λαβεῖν· κρείττους γὰρ ἤδη γίνονται τῆς παρὰ τῶν ἀδι-
 κουμένων τιμωρίας.

Ἐνθυμείσθε τοίνυν, ὧ ἄνδρες, τῆς προνοίας ταύ-¹²⁷
 τῆς καὶ τῶν ἔργων ἀξίως, καὶ μὴ ἐπιλανθάνεσθε ἐν τῇ cap. 31
 ψῆφῳ οἷων ἀνδρῶν ἔκγονοί ἐστε, ἀλλὰ παρακελεύεσθε
 ὑμῖν αὐτοῖς ὅπως ὅμοια ἐκείνοις καὶ ἀκόλουθα ἐν τῇ
 τήμερον ἡμέρᾳ ἐψηφισμένοι ἐκ τοῦ δικαστηρίου ἐξίητε.
 ὑπομνήματα δ' ἔχετε καὶ παραδείγματα τῆς ἐκείνων τι-
 μωρίας τὰ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀδικούντων ψηφίσμασιν
 ὠρισμένα· διομωμόκατε δ' ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ Δημο-
 φάντου κτείνειν τὸν τὴν πατρίδα προδιδόντα καὶ λόγῳ
 καὶ ἔργῳ καὶ χειρὶ καὶ ψῆφῳ. μὴ γὰρ οἴεσθε τῶν μὲν
 οὔσιων ἄς ἂν οἱ πρόγονοι | καταλίπωσι κληρονόμοι εἶ-
 ναι, τῶν δὲ ὄρκων καὶ τῆς πίστεως ἦν δόντες οἱ πατέ-
 ρες ὑμῶν ὄμηρον τοῖς θεοῖς τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας τῆς
 πόλεως μετεῖχον, ταύτης δὲ μὴ κληρονομεῖν.

Οὐ μόνον τοίνυν ἡ πόλις ὑμῶν οὕτως ἔσχε προῶς ¹²⁸
 τοὺς προδιδόντας, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμόνιοι. καὶ μὴ μοι cap. 32
 ἀχθεσθῆτε, ὧ ἄνδρες, εἰ πολλάκις μέμνημαι τῶν ἀν-
 δρῶν τούτων· καλὸν γὰρ ἐστὶ πόλεως εὐνομουμένης
 περὶ τῶν δικαίων παραδείγματα λαμβάνειν· ἀσφαλέ-
 στερον γὰρ ἕκαστος ὑμῶν τὴν δικαίαν καὶ τὴν εὖορκον
 ψῆφον θήσεται. Πανσανίαν γὰρ τὸν βασιλέα αὐτῶν
 προδιδόντα τῷ Πέρσῃ τὴν Ἑλλάδα λαβόντες, ἐπειδὴ
 ἔφθασε καταφυγῶν εἰς τὸ τῆς Χαλκιοίκου ἱερόν, τὴν
 θύραν ἀποικοδομήσαντες καὶ τὴν ὄροφὴν ἀποσκευά-
 σαντες καὶ κύκλῳ περιστρατοπεδεύσαντες οὐ πρότερον
 ἀπῆλθον πρὶν ἢ τῷ λιμῷ ἀπέκτειναν, καὶ πᾶσιν ἐπίση-
 μον ἐποίησαν [τὴν τιμωρίαν] ὅτι οὐδ' αἱ παρὰ τῶν θεῶν ¹²⁹
 ἐπικουρίαι τοῖς προδόταις βοηθοῦσιν, εἰκότως· οὐδὲν
 γὰρ πρότερον ἀδικοῦσιν ἢ περὶ τοὺς θεοὺς ἀσεβοῦσι,
 τῶν πατρῶων νομίμων αὐτοὺς ἀποστεροῦντες. μέγιστον
 δὲ τῶν ἐκεῖ γεγενημένων τεκμήριόν ἐστὶν ὃ μέλλω λέ-
 γειν· νόμον γὰρ ἔθεντο περὶ πάντων τῶν μὴ θελόν-
 p. 223—227

των ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύειν διαρρήδην λέγοντα ἀποθνήσκειν, εἰς αὐτὸ τοῦτο τὴν τιμωρίαν τάξαντες εἰς ὃ μάλιστα φοβούμενοι τυγχάνουσι, καὶ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν ὑπεύθυνον κινδύνῳ ἐποίησαν μετ' αἰσχύνης. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ λόγον ἀναπόδεικτον εἴρηκα ἀλλὰ μετ' ἀληθείας παραδείγματα, φέρε αὐτοῖς τὸν νόμον.

NOMOS.

- 130 Ἐνθυμεῖσθε δὴ ὡς καλὸς ὁ νόμος, ὧ ἄνδρες, καὶ σύμφορος οὐ μόνον ἐκείνοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. ὁ γὰρ παρὰ τῶν πολιτῶν φόβος ἰσχυρὸς ὢν ἀναγκάσει τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους κινδύνους ὑπομένειν· τίς γὰρ ὁρῶν θανάτῳ ζημιούμενον τὸν προδότην ἐν τοῖς κινδύνοις ἐκλείψει τὴν πατρίδα; ἢ τίς παρὰ τὸ συμφέρον τῆς πόλεως φιλοψυχήσει εἰδὼς ὑποκειμένην αὐτῷ ταύτην τιμωρίαν; οὐδεμίαν γὰρ ἄλλην δεῖ ζημίαν εἶναι τῆς δειλίας ἢ θάνατον· εἰδότες γὰρ ὅτι δυοῖν κινδύνῳ ὑποκειμένοι ἀναγκαῖον ἔσται θατέρου μετασχεῖν, πολὺ μᾶλλον αἰρήσονται τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους ἢ τὸν πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς πολίτας.
- 131 ^{cap.33.} Τοσοῦτῳ δ' ἂν δικαιότερον οὕτως ἀποθάνοι τῶν ἐκ τῶν στρατοπέδων φευγόντων, ὅσον οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ἤκουσιν ὡς ὑπὲρ ταύτης μαχοῦμενοι ἢ κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν συνατυχοῦντες, οὕτω δ' ἐκ τῆς πατρίδος ἔφυγεν ἰδίᾳ τὴν σωτηρίαν ποριζόμενος, οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐστίας ἀμύνεσθαι τολμήσας, ἀλλὰ μόνος οὕτως τῶν πάντων ἀνθρώπων καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεία καὶ ἀναγκαῖα προδέδωκεν, ἃ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις
- 132 μέγιστα καὶ σπουδαιότατα διείληπται. τὰ γοῦν πετεινὰ ἃ μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν· ὅθεν καὶ τῶν ποιητῶν τινες εἰρήκασιν

οὐδ' ἀγρία γὰρ ὄρνις, ἦν πλάσῃ δόμον,
ἄλλη νεοσσοὺς ἠξίωσεν ἐντεκεῖν.

ἀλλὰ Λεωκράτης τοσοῦτον ὑπερβέβληκε δειλία, ὥστε^{cap.34} τὴν πατρίδα τοῖς πολεμίοις ἐγκατέλιπε. τοιγαροῦν οὐ- 133
δεμία πόλις αὐτὸν εἶασε παρ' αὐτῇ μετοικεῖν, ἀλλὰ
μᾶλλον τῶν ἀνδροφόνων ἤλαυνεν, εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ
φόνου φεύγοντες εἰς ἑτέραν πόλιν μεταστάντες οὐκ
ἔχουσιν ἐχθροὺς τοὺς ὑποδεξαμένους, τοῦτον δὲ τίς ἂν
ὑποδέξαιτο πόλις; ὅς γὰρ ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πατρίδος οὐκ
ἐβοήθησε, ταχύ γε ἂν ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας κίνδυνόν τινα
ὑπομείνειε. κακοὶ γὰρ καὶ πολῖται καὶ ξένοι καὶ ἰδία
φίλοι οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, οἱ τῶν μὲν ἀγα-
θῶν τῶν τῆς πόλεως μεθέξουσιν, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις
οὐδὲ βοηθείας ἀξιόσουσι. καίτοι τὸν ὑπὸ τῶν μηδὲν | 134
ἀδικουμένων μισούμενον καὶ ἐξελαυνόμενον τί δεῖ πα-
θεῖν ὑφ' ὑμῶν τῶν τὰ δεινότετα πεπονθότων; ἄρ' οὐ
τῆς ἐσχάτης τιμωρίας τυγχάνειν; καὶ μήν, ὧ ἄνδρες,
τῶν πάποτε προδοτῶν δικαιοτάτ' ἂν Λεωκράτης, εἴ τις
μείζων εἴη τιμωρία θανάτου, ταύτην ὑπόσχοι. οἱ μὲν
γὰρ ἄλλοι προδόται μέλλοντες ἀδικεῖν, ὅταν καταλη-
φθῶσι, τιμωρίαν ὑπέχουσιν· οὗτος δὲ μόνος διαπεπραγ-
μένος ὅπερ ἐπεχείρησε, τὴν πόλιν ἐγκαταλιπὼν κρίνεται.

Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν συνηγορεῖν αὐτῷ μελλόντων,¹³⁵
διὰ τί ποτε τοῦτον ἀξιόσουσιν ἀποφυγεῖν. πότερον διὰ
τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν; ἀλλ' ἔμοιγε δοκοῦσι δικαίως
οὐκ ἂν χάριτος τυχεῖν ἀλλ' ἀποθανεῖν, ὅτι χρῆσθαι τού-
τῳ τολμῶσι. πρὶν μὲν γὰρ τοῦτο πράξαι Λεωκράτην
ἄδηλον ἦν ὁποῖοί τινες ὄντες ἐτύγχανον, νῦν δὲ πᾶσι
φανερὸν ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἦθ' εἰσι χρώμενοι τὴν πρὸς τοῦ-
τον φιλίαν διαφυλάττουσιν, ὥστε πολὺ πρότερον ὑπὲρ
αὐτῶν αὐτοῖς ἐστὶν ἀπολογητέον ἢ τοῦτον παρ' ὑμῶν
ἐξαιτητέον.

- 136 Ἦγοῦμαι δ' ἔγωγε καὶ τὸν πατέρα αὐτῶ τὸν τετελευτηκότα, εἴ τις ἄρα ἔστιν αἰσθησις τοῖς ἐκεῖ περὶ τῶν ἐνθάδε γινομένων, ἀπάντων ἂν χαλεπώτατον γενέσθαι δικαστήν, οὗ τὴν χαλκῆν εἰκόνα ἔκδοτον κατέλιπε τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος ἱεροσυλῆσαι καὶ αἰκίσασθαι, καὶ ἦν ἐκεῖνος ἔστησε μνημεῖον τῆς αὐτοῦ μετριότητος, ταύτην αὐτὸς ἐπονείδιστον ἐποίησε· τοιούτου γὰρ υἱοῦ πατὴρ προσαγορεύεται. διὸ καὶ πολλοί μοι προσεληλύθασιν, ὧ ἄνδρες, ἐρωτῶντες διὰ τί οὐκ ἐνέγραψα τοῦτο εἰς τὴν εἰσαγγελίαν, προδεδωκέναι τὴν εἰκόνα τὴν τοῦ πατρός, τὴν ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος ἀνακειμένην. ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες, οὐκ ἠγνόουν τοῦτο τὸ ἀδίκημα ἄξιον τῆς μεγίστης τιμωρίας, ἀλλ' οὐχ ἠγοῦμην δεῖν περὶ προδοσίας τοῦτον κρίνων ὄνομα Διὸς σωτῆρος ἐπιγράψαι πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν.
- 138 Ἐκπέπληγμαί δὲ μάλιστα ἐπὶ τοῖς μήτε γένει μήτε φιλίᾳ μηδὲν προσήκουσι, μισθοῦ δὲ συναπολογουμένοις ἀεὶ τοῖς κρινομένοις, εἰ λελήθασιν ὑμᾶς τῆς ἐσχάτης ὀργῆς δικαίως ἂν τυγχάνοντες. τὸ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀδικημάτων ἀπολογεῖσθαι τεκμήριόν ἐστιν ὅτι καὶ τῶν πεπραγμένων οἱ τοιοῦτοι ἂν μετᾶσχοιεν. οὐ γὰρ δεῖ καθ' ὑμῶν γεγενῆσθαι δεινόν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς δημοκρατίας.
- 139 Καίτοι τινὲς αὐτῶν οὐκέτι τοῖς λόγοις ὑμᾶς παρακρούσασθαι ζητοῦσιν, ἀλλ' ἤδη ταῖς αὐτῶν λειτουργίαις ἐξαιτεῖσθαι τοὺς κρινομένους ἀξιόσουσιν· ἐφ' οἷς ἔγωγε καὶ μάλιστ' ἀγανακτῶ. εἰς γὰρ τὸν ἴδιον οἶκον αὐτὰς περιποιησάμενοι κοινὰς χάριτας ὑμᾶς ἀπαιτοῦσιν. οὐ γὰρ εἴ τις ἰπποτετρόφηκεν ἢ κεχορήγηκε λαμπρῶς ἢ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τι δεδαπάνηκεν, ἄξιός ἐστι παρ' ὑμῶν τοιαύτης χάριτος (ἐπὶ τούτοις γὰρ αὐτὸς μόνος

στεφανοῦται, τοὺς ἄλλους οὐδὲν ὠφελῶν), ἀλλ' εἴ τις τετριηράρχηκε λαμπρῶς ἢ τείχη τῆ πατρίδι περιέβαλεν ἢ πρὸς τὴν κοινὴν σωτηρίαν ἐκ τῶν ἰδίων συνευπόρησε· ταῦτα γὰρ ἐστὶ κοινῶς ὑπὲρ ὑμῶν ἀπάντων, καὶ ἐν μὲν 140 τούτοις ἔστιν ἰδεῖν τὴν ἀρετὴν τῶν ἐπιδεδωκότων, ἐν ἐκείνοις δὲ τὴν εὐπορίαν μόνον τῶν δεδαπανηκότων. ἠγοῦμαι δ' ἔγωγε οὐδένα οὕτω μεγάλα τὴν πόλιν εὐηργετηκέναι, ὥστ' ἐξαίρετον ἀξιούν λαμβάνειν χάριν τὴν κατὰ τῶν προδιδόντων τιμωρίαν, οὐδ' οὕτως ἀνόητον ὥστε φιλοτιμεῖσθαι μὲν πρὸς τὴν πόλιν, τούτῳ δὲ βοηθεῖν ὅς αὐτοῦ πρῶτον τὰς φιλοτιμίας ἠφάνισεν· εἰ μὴ νῆ Δία μὴ ταῦτα τῆ πατρίδι καὶ τούτοις ἐστὶ συμφέροντα.

Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες, εἰ καὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλ-¹⁴¹_{cap.36}λου νόμιμόν ἐστὶ παῖδας καὶ γυναῖκας παρακαθισαμένους ἑαυτοῖς τοὺς δικαστὰς δικάζειν, ἀλλ' οὖν γε περὶ προδοσίας κρίνοντας οὕτως ὅσιον εἶναι τοῦτο πράττειν, ὅπως ὀπόσοι τοῦ κινδύνου μετεῖχον, ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντες καὶ ὀρώμενοι καὶ ἀναμιμνήσκοντες ὅτι τοῦ κοινοῦ παρὰ πᾶσιν ἐλέου οὐκ ἠξιώθησαν, πικροτέρας τὰς γνώσεις κατὰ τοῦ ἀδικοῦντος παρασκευάζωσιν. ἐπειδὴ δ' οὐ νόμιμον οὐδ' εἰθισμένον ἐστίν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ὑμᾶς ὑπὲρ ἐκείνων δικάζειν, τιμωρησάμενοι γοῦν Λεωκράτη καὶ ἀποκτείναντες αὐτόν, ἀπαγγείλατε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶ καὶ γυναῖξιν ὅτι ὑποχείριον λαβόντες τὸν προδότην αὐτῶν ἐτιμωρήσασθε. καὶ γὰρ δεινὸν 142 καὶ σχέτλιον, ὅταν νομίξῃ δεῖν Λεωκράτης ἴσον ἔχειν ὀφυγῶν ἐν τῆ τῶν μεινάντων πόλει καὶ ὀ μὴ κινδυνεύσας ἐν τῆ τῶν παραταξαμένων καὶ ὀ μὴ διαφυλάξας ἐν τῆ τῶν σωσάντων· ἀλλ' ἠκει ἱερῶν θυσιῶν ἀγορᾶς νόμων πολιτείας μεθέξων, ὑπὲρ ὧν τοῦ μὴ καταλυθῆναι χίλιοι τῶν ὑμετέρων πολιτῶν ἐν Χαιρωνείᾳ ἐτελεύτησαν v. 231—235.

καὶ δημοσίᾳ αὐτοὺς ἢ πόλιν ἔθαψαν· ὧν οὗτος οὐδὲ τὰ ἐλεγεία τὰ ἐπιγεγραμμένα τοῖς μνημείοις ἐπανιῶν εἰς τὴν πόλιν ἠδέσθη, ἀλλ' οὕτως ἀναιδῶς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν πενθησάντων τὰς ἐκείνων συμφορὰς ἠγεῖται
143 δεῖν ἀναστρέφεσθαι. καὶ αὐτίκα μάλ' ὑμᾶς ἀξιῶσει ἀκούειν αὐτοῦ ἀπολογουμένου κατὰ τοὺς νόμους· ὑμεῖς δ' ἐρωτᾶτε αὐτὸν ποίους; οὓς ἐγκαταλιπὼν ὄχρητο. καὶ εἶσαι αὐτὸν οἰκεῖν ἐν τοῖς τείχεσι τῆς πατρίδος· ποίους; ἂ μόνος τῶν πολιτῶν οὐ συνδιεφύλαξε. καὶ ἐπικαλέσεται τοὺς θεοὺς σώσοντας αὐτὸν ἐκ τῶν κινδύνων· τίνας; οὐχ ὧν τοὺς νεῶς καὶ τὰ ἔδη καὶ τὰ τεμένη προὔδωκεν; καὶ δεήσεται καὶ ἱκετεύσει ἐλεῆσαι αὐτόν· τίνων; οὐχ οἷς τὸν αὐτὸν ἔρανον εἰς τὴν σωτηρίαν εἰσενεγκεῖν οὐκ ἐτόλμησεν; Ῥοδίους ἱκετεύετω· τὴν γὰρ ἀσφάλειαν ἐν τῇ ἐκείνων πόλει μᾶλλον ἢ ἐν τῇ ἑαυτοῦ
144 πατρίδι ἐνόμισεν εἶναι. Ποία δὲ ἡλικία δικαίως ἂν τοῦτον ἐλεήσεις; πότερον ἢ τῶν πρεσβυτέρων; ἀλλ' οὐδὲ γηροτροφηθῆναι οὐδ' ἐν ἐλευθέρῳ ἐδάφει τῆς πατρίδος αὐτοῖς ταφῆναι τὸ καθ' αὐτὸν μέρος παρέδωκεν. ἀλλ' ἢ τῶν νεωτέρων; καὶ τίς ἂν ἀναμνησθεὶς τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ ἑαυτοῖς συμπαραταξαμένων καὶ τῶν κινδύνων τῶν αὐτῶν μετασχόντων σώσειε τὸν τὰς ἐκείνων θήκας προδεδωκότα, καὶ τῇ αὐτῇ ψήφῳ τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τελευτησάντων παρανοίας καταγνοίη, τὸν δ' ἐγκαταλιπόντα τὴν πατρίδα ὡς εὖ φρο
145 νοῦντα ἀθῶον ἀφήσει; ἐξουσίαν ἄρα δώσετε τῷ βουλομένῳ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ τὸν δῆμον καὶ ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν. οὐ γὰρ μόνον νῦν οἱ φεύγοντες κατέρχονται, ὅταν ὁ ἐγκαταλιπὼν τὴν πόλιν καὶ φυγὴν αὐτὸς ἑαυτοῦ καταγνοὺς καὶ οἰκήσας ἐν Μεγάροις ἐπὶ προστάτου πλείω πέντ' ἢ ἕξ ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐν τῇ πόλει ἀναστρέφεται, ἀλλὰ καὶ ὁ μηλόβοτον τὴν Ἀττικὴν εἶναι φα-

νερα τῆ ψῆφῳ καταψηφισάμενος, οὗτος ἐν ταύτῃ τῆ χώ-
ρα σύνοικος ὑμῶν γενήσεται.

Βούλομαι δ' ἔτι βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβῆ-¹⁴⁶
ναι καὶ τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου παρασχόμενος ὃ περὶ cap. 37.
εὐσεβείας ἐποιήσατο· χρήσιμον γὰρ ὑμῖν ἐστὶ τοῖς μέλ-
λουσι τὴν ψῆφον φέρειν. Καί μοι λέγε αὐτό.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐγὼ τοίνυν μηνύω τὸν ἀφανίζοντα ταῦτα πάντα
πρὸς ὑμᾶς τοὺς κυρίους ὄντας κολάσαι, ὑμέτερον δέ
ἐστὶ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τιμωρήσασθαι
Λεωκράτην. τὰ γὰρ ἀδικήματα, ἕως μὲν ἂν ἦ ἄκριτα,
παρὰ τοῖς πράξασίν ἐστιν, ἐπειδὴν δὲ κρίσις γένηται,
παρὰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξελθοῦσιν. εὐ δὲ ἴστε, ὧ ἄν-
δρες, ὅτι νῦν κρύβδην ψηφίζόμενος ἕκαστος ὑμῶν φα-
νεράν ποιήσει τὴν αὐτοῦ διάνοιαν τοῖς θεοῖς. ἡγοῦμαι ¹⁴⁷
δέ, ὧ ἄνδρες, ὑπὲρ ἀπάντων τῶν μεγίστων καὶ δεινο-
τάτων ἀδικημάτων μίαν ὑμᾶς ψῆφον ἐν τῇ τήμερον ἡμέ-
ρα φέρειν, οἷς ἅπασιν ἔνοχον ὄντα Λεωκράτην ἔστιν
ιδεῖν, προδοσίας μὲν ὅτι τὴν πόλιν ἐγκαταλιπὼν τοῖς
πολεμίοις ὑποχείριον ἐποίησε, δήμου δὲ καταλύσεως
ὅτι οὐχ ὑπέμεινε τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κίνδυνον,
ἀσεβείας δ' ὅτι τοῦ τὰ τεμένη τέμνεσθαι καὶ τοὺς νεῶς
| κατασκάπτεσθαι τὸ καθ' ἑαυτὸν γέγονεν αἷτιος, τοκέων
δὲ κακώσεως τὰ μνημεῖα αὐτῶν ἀφανίζων καὶ τῶν νομί-
μων ἀποστερωῶν, λειποταξίου δὲ καὶ ἀστρατείας οὐ πα-
ρασχῶν τὸ σῶμα τάξαι τοῖς στρατηγοῖς. ἔπειτα τούτου ¹⁴⁸
τις ἀποψηφιεῖται καὶ συγγνώμην ἔξει τῶν κατὰ προαί-
ρεσιν ἀδικημάτων; καὶ τοσοῦτόν ἐστὶν ἀνόητος ὥστε
τοῦτον σώζων τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν προέσθαι τοῖς ἐγ-
καταλιπεῖν βουλομένοις, καὶ τοῦτον ἐλεήσας αὐτὸς ἀνε-
λέητος ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀπολέσθαι προαιρήσεται, καὶ
p. 236—240.

τῷ προδότῃ τῆς πατρίδος χάριν θέμενος ὑπεύθυνος εἶ-
ναι τῇ παρὰ τῶν θεῶν τιμωρία;

- 149 Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τῇ πατρίδι βοηθῶν καὶ τοῖς ἱεροῖς
καὶ τοῖς νόμοις ἀποδέδωκα τὸν ἀγῶνα ὀρθῶς καὶ δι-
καίως, οὔτε τὸν ἄλλον τούτου βίον διαβαλὼν οὔτ' ἔξω
τοῦ πράγματος οὐδὲν κατηγορήσας· ὑμῶν δ' ἕκαστον
χρῆ νομίζειν τὸν Λεωκράτους ἀποψηφιζόμενον θάνατον
τῆς πατρίδος καὶ ἀνδραποδισμόν καταψηφιζέσθαι, καὶ
δυοῖν καδίσκοιν κειμένοιν τὸν μὲν προδοσίας τὸν δὲ
σωτηρίας εἶναι, καὶ τὰς ψήφους φέρεσθαι τὰς μὲν ὑπὲρ
ἀναστάσεως τῆς πατρίδος, τὰς δὲ ὑπὲρ ἀσφαλείας καὶ
150 τῆς ἐν τῇ πόλει εὐδαιμονίας. ἐὰν μὲν Λεωκράτην ἀπο-
λύσητε, προδιδόναι τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ναῦς
ψηφιεῖσθε· ἐὰν δὲ τοῦτον ἀποκτείνητε, διαφυλάττειν
καὶ σώζειν τὴν πατρίδα καὶ τὰς προσόδους καὶ τὴν εὐ-
δαιμονίαν παρακελεύσεσθε. νομίζοντες οὖν, ὡς Ἀθη-
ναῖοι, ἱκετεύειν ὑμῶν τὴν χώραν καὶ τὰ δένδρα, δεῖ-
σθαι τοὺς λιμένας τὰ νεώρια καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως,
ἀξιοῦν δὲ καὶ τοὺς νεῶς καὶ τὰ ἱερὰ βοηθεῖν αὐτοῖς,
παράδειγμα ποιήσατε Λεωκράτη, ἀναμνησθέντες τῶν
κατηγορημένων, ὅτι οὐ πλέον ἰσχύει παρ' ὑμῖν ἔλεος
οὐδὲ δάκρυα τῆς ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τοῦ δήμου τι-
μωρίας.

Vertical line of text on the left side of the page.

Horatius ed. Müller	M. 3	1.—	Plautus ed. Fleckeisen. Vol. I. II.	M. 2	2.70
Hygini Grammatici liber ed. Gemoll		— .75	— — — einzelne Stücke	à	— .45
Hymni Homerici ed. Baumeister. . .		— .75	Plini epistolae ed. Keil		1.20
Hyperides ed. Blafs. Ed. II		1.35	— — — natur. historia ed. Jan. 6 voll.		13.20
Iliadis carmina ed. Koehly.		3.—	Plinius et Gargilius Mart. ed. Rose		2.70
Incerti auctoris lib. de Constantino			Plotinus ed. Volkmann. 2 voll. . . .		9.—
Magno ed. Heydenreich		— .60	Plutarchus ed. Sintenis. 5 voll. . . .		8.40
Josephus, Flavius, ed. Bekker. 6 voll.		12.60	[Auch in 14 einzelnen Heften.]		
Isaeus ed. Scheibe		1.20	— — — moralia ed. Hercher. Vol. I.		1.80
Isocrates ed. Benseler et Blafs. 2 voll.		2.70	Poetae latini min. ed. Baehrens. 5 voll.		15.90
Iuliani imp. op. ed. Hertlein. 2 voll.		6.75	Polemon ed. Hinck		1.—
Iurisprud. anteiust. reliquiae			Polyaenus ed. Woelflin		4.50
ed. Huschke. Editio IV.		6.75	Polybius ed. Dindorf 4 voll.		11.70
— — — Indices ed. Fabricius		1.80	Pomponii Melae de chorographia		
— — — Suppl. Bruchstücke a. Schriften			libri tres rec. Frick.		1.20
röm. Juristen. Von Huschke		— .75	Porphyron ed. Meyer		4.20
Iustiniani inst. ed. Huschke		1.—	Porphyrius ed. Nauck		1.80
— — — Novellae ed. Zachariae. 2 voll.		10.50	Proclus ed. Friedlein		6.75
Iustinus ed. Jeep. Editio maior		2.70	Propertius ed. Müller		— .60
— — — Editio minor		— .90	Quintilian ed. Bonnell. 2 voll.		2.40
Iuvenalis ed. Hermann		— .45	— — — lib. X ed. Halm		— 30
Livius ed. Weissenborn. 6 voll.		6.—	— — — declamationes ed. Ritter		
Vol. I—III auch in Heften.		à — .60	Quintus Smyrnaeus ed. Koehly.		1.50
— — — Vol. I pars I lib. I—III			Berum naturalium script. Graeci		
— — — pars II lib. IV—VI			ed. Keller. Vol. I		2.70
— — — Vol. II pars I lib. VII—X			Rhetores Graeci ed. Spengel. 3 voll.		9.—
— — — pars II lib. XXI—XXIII			Ruhnkenii elogium Hemsterhusii		
— — — Vol. III pars I lib. XXIV—XXVI			ed. Frey		— .45
— — — pars II lib. XXVII—XXX			Rutilius Namatianus ed. Müller		— .75
— — — Ferner einzeln: lib. I et II.		— .45	Sallustius ed. Dietsch. Ed. IV		— .45
Lucian ed. Jacobitz. 3 voll.		6.30	Script. histor. Augustae. 2 voll.		7.50
— — — Auch in 6 partes, à pars		1.05	Script. metrici Graeci ed. Westphal.		
Lucretius ed. Bernays		1.50	Vol. I		2.70
Lycophron ed. Kinkel.		1.80	Seneca ed. Haase. 3 voll.		7.80
Lycurgus ed. Scheibe		— .60	— — — tragoediae ed. Peiper et Richter		4.50
Lydus ed. Wachsmuth		2.70	Seneca rhetor ed. Kiefsling		4.50
Lysias ed. Scheibe		1.20	Simeo Sethus ed. Langkavel		1.80
Macrobius ed. Eysenhardt		5.40	Sophocles ed. Dindorf. Ed. V		1.50
Manethon ed. Koehly.		1.50	— — — einzelne Stücke		à — .30
Martialis ed. Schneidewin		1.50	Soranus ed. Rose		4.80
Martianus Capella ed. Eysenhardt		4.50	Stattius Vol. I Silvae ed. Baehrens.		1.80
Maximus et Ammon. ed. Ludwich.		1.80	— — — Vol. II Fasc. I. Achilleis ed.		
Metrolog. script. ed. Hultsch. 2 voll.		5.10	Kohlmann.		— .75
Muretus ed. Frey. Vol. I et II.		2.40	— — — Vol. II Fasc. II. Thebais ed.		
Nicephori opuscula historica ed.			Kohlmann.		4.80
de Boor		3.30	Stobaei florilegium ed. Meineke		
Nicomachus ed. Hoche		1.80	4 voll.		9.60
Nonnus ed. Koehly. 2 voll.		4.50	Stobaei eclogae ed. Meineke. 2 voll.		6.—
— — — paraphrasis ed. Scheindler		4.50	Strabo ed. Meineke. 3 voll.		6.—
Onosander ed. Koehly		1.20	Suetonius ed. Roth		1.50
Ovidii opera ed. Merkel. 3 voll.		2.90	Tacitus ed. Halm. 2 voll.		2.40
— — — tristia		— .45	— — — Germania, Agricola et		
— — — fasti.		— .60	dialogus ed. Halm		— .45
— — — met. delectus ed. Merkel		— .60	Terentius ed. Fleckeisen.		1.20
Panegyrici latini XII ed. Baehrens		3.60	Testamentum, novum, Graece ed.		
Pausanias ed. Schubart. 2 voll.		3.60	Buttmann.		2.25
Persius ed. Hermann		— .30	Themistius ed. Spengel. 2 voll.		6.—
Phaedrus ed. Müller		— .30	Theodorus Prodromus ed. Hercher		— .50
Philodemi de musica librorum ed.			Theon Smyrnaeus ed. Hiller		3.—
Kenke			Theophrastus ed. Wimmer. 3 voll.		6.60
Philostratus ed. Kayser. 2 voll.		8.25	Theophrasti char. ed. Fofs.		1.20
Pindarus ed. Christ.		1.—	Thucydides ed. Boehme. 2 voll.		2.40
Plato ed. Hermann et Wohlrab. 6 voll.		10.50	Tibullus ed. Müller		— .30
[Auch in 15 einzelnen Heften.]			Ulpian ed. Huschke. Ed. II		— .75

	<i>M. ʒ</i>		<i>M. ʒ</i>
Valerius Flaccus ed. <i>Baehrens</i>	1.50	Xenoph. expeditio ed. <i>Hug.</i> Ed. maior	1.20
Valerius Maximus ed. <i>Halm</i>	3.75	— — — ed. <i>Dindorf</i>75
Vegetius ed. <i>Lang</i>	3.—	— — — historia Gr. ed. <i>Dindorf</i>	.90
Velleius Paterculus ed. <i>Haase</i>60	— — — institutio Cyri ed. <i>Hug.</i>	
— — — ed. <i>Halm</i>	1.—	Ed. maior	1.20
Vergili opera ed. <i>Ribbeck</i>	1.35	— — — Ed. minor90
— Bucolica et Georgica45	— — — ed. <i>Dindorf</i>90
— Aeneis90	— — — commentarii45
Xenophontis expeditio ed. <i>Hug.</i>75	— — — scripta minora90
		Zonaras ed. <i>Dindorf.</i> 6 voll.	19.50

Schul-Wörterbücher der klassischen Sprachen

im Verlage von

B. G. Teubner in Leipzig.

Griechisches Schulwörterbuch. 2 Bände. gr. Lex.-8. geh.

I. Griechisch-Deutsch. Von G. E. Benseler. 7. Aufl. Von G. Autenrieth. 1882. geh. 6 *M.* 75 *ʒ*.

II. Deutsch-Griechisch. Von K. Schenkl. 4. Aufl. 1884. geh. 9 *M.*

Lateinisches Schulwörterbuch. Von F. A. Heinichen.

2 Bde. 4. Aufl. Von A. Draeger. gr. Lex.-8. geh.

I. Lateinisch-Deutsch. 4. Aufl. 1881. 6 *M.*

II. Deutsch-Lateinisch. 4. Aufl. 1883. 5 *M.*

Spezial-Wörterbücher.

Wörterbuch zu den Homerischen Gedichten. Von Georg Autenrieth. Mit vielen Holzschnitten und drei Karten. Vierte Auflage. gr. 8. 1883. geh. 3 *M.*

Wörterbuch zu Xenophons Anabasis. Von F. Vollbrecht. Mit 75 Holzschnitten, 3 lith. Tafeln und 1 Karte. 5. Aufl. gr. 8. 1882. geh. 1 *M.* 80 *ʒ*.

Wörterbuch zu Xenophons Hellenica. Von C. Thiemann. gr. 8. 1883. geh. *M.* 1.50.

Schulwörterbuch zu C. J. Cäsar. Von Dr. H. Ebeling. Zweite Auflage, von Dr. A. Draeger. gr. 8. geh. 1 *M.*

Wörterbuch zu den Lebensbeschreibungen des Cornelius Nepos. Von H. Haacke. 8. Aufl. 8. 1884. geh. 1 *M.* Mit dem Texte des Nepos 1 *M.* 20 *ʒ*.

Wörterbuch zu Ovids Metamorphosen. Von J. Siebelis. Dritte Auflage, von Fr. Holle. gr. 8. 1879. geh. 2 *M.* 70 *ʒ*.

Wörterbuch zu den Fabeln des Phädrus. Von A. Schaubach. 2. Aufl. 8. 1877. geh. 60 *ʒ*. Mit dem Texte des Phädrus 90 *ʒ*.

Wörterbuch zu Siebelis' tirocinium poeticum. Von A. Schaubach. 6. Aufl. gr. 8. 1882. geh. 45 *ʒ*.

